

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Eggers, Olga.

Hvorfor - ? : Fortælling fra Undervandsbaads-Krigen.

København : Nyt Nordisk Forlag, 1918

118 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57.-121 8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

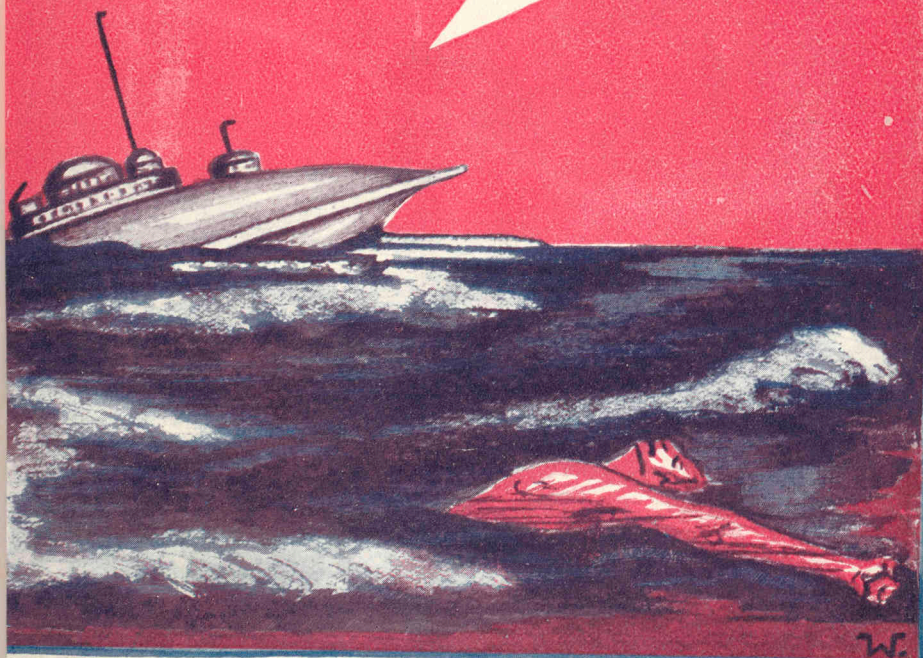
130018780349

HVORFOR?

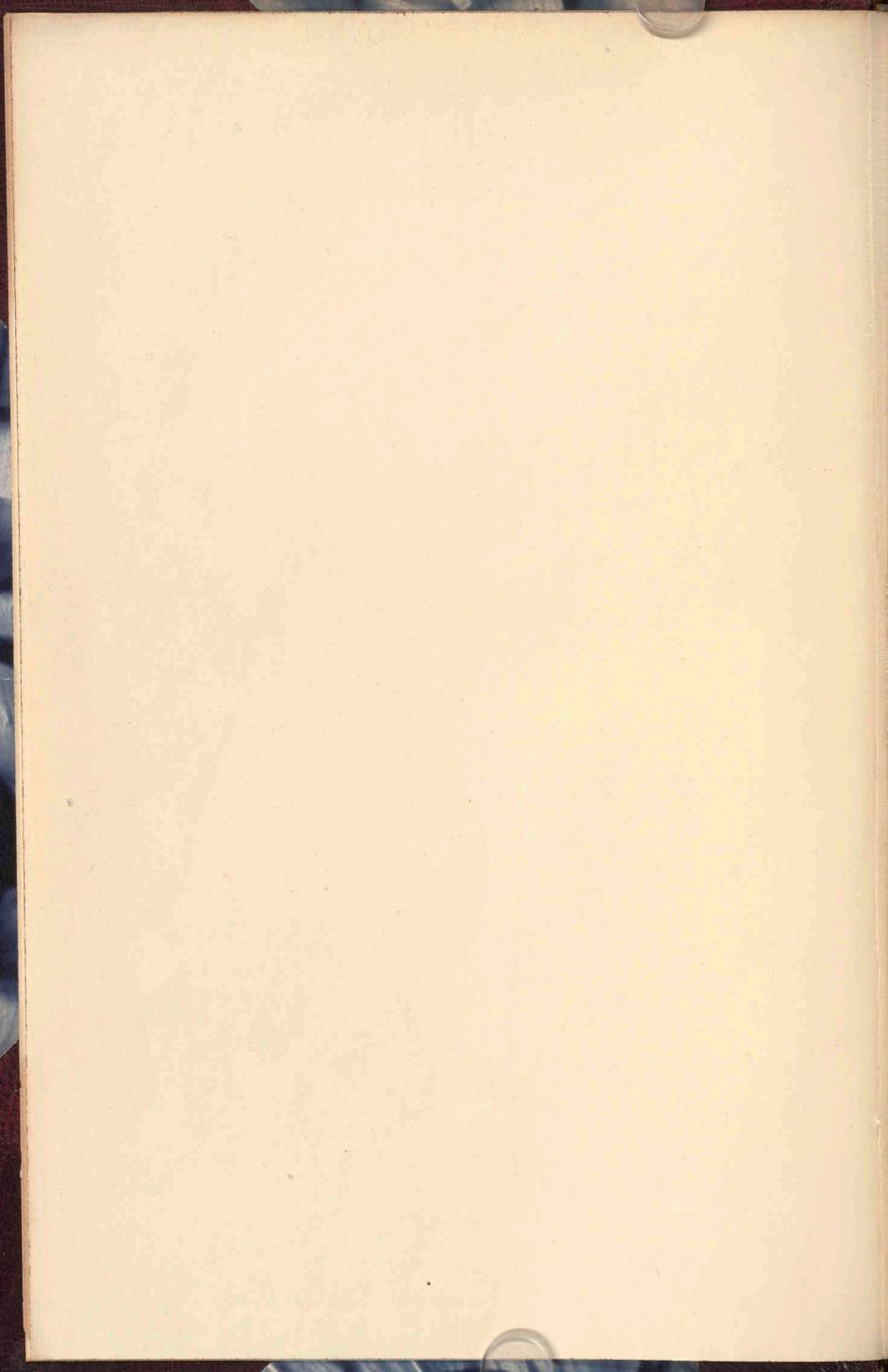
FORTÆLLING-FRA-UNDERVANDSBAAD-KRIGEN

AF

OLGA EGGERS.

NYT NORDISK FORLAG · KØBENHAVN.

*Denne Bog er tilegnet U-Baadenes Ofre,
de dræbte neutrale Søfolk.*

1919. 1611

Tidligere udkom:

<i>Zigøjnerblod</i>	1903
<i>Moderne Ægteskab</i>	1904
<i>Penge. Roman</i>	1905
<i>Byen med de grønne Tage</i>	1906
<i>Den røde Synd</i>	1908
<i>Venedigs Datter. II. Oplag</i>	1909
<i>En grim Kvindes Bekendelse</i>	1909
<i>Ada og hendes Hunde</i>	1909
<i>Af en Ensoms Optegnelser</i> ...	1910
<i>En stor Mands lille Datter. II. Oplag</i>	1911
<i>Den glemte Gud</i>	1915
<i>De Derhjemme</i>	1916

OLGA EGGERS

HVORFOR —?

FORTÆLLING FRA
UNDERVANDSBAADS-KRIGEN

NYT NORDISK FORLAG
(OTTO HALLING & CHR. NIELSEN)
KØBENHAVN

Krohns Bogtrykkeri
1918

Solen gled paa skraa ind gennem Vinduet, hen over det dækkede Frokostbord og brødes mod Flødekandens buede Glas som mod en Prisme. De gammeldags brune Mahognimøbler lod Lyset risle over deres blanke Flader og blev næsten sorte i Skyggen, medens de store Fotografier af Skibe, som hang paa Væggene, blev utydelige i den altfor klare Glans fra deres egne brede, solbeskinneede Gulddrammer.

Midt paa Bordet stod en høj, smal Vase med en blomstrende Guldregngren i, og idet den unge Kone bøjede sig forover og støttede sine runde Albuer mod Dugen, kom hendes mørke Haar lige ind under de hængende, gyldne Duske.

„Tror du ikke, vi to er Verdens lykkeligste Mennesker?“

Han lyttede efter den gode, ømme Klang i hendes Stemme, der gled imod hans Øre som et Kærtegn, og nikkede med mange, smaa, bestemte Nik.

„Er der slet ikke noget, du kunde ønske, Ruth?“

„Jo, at Tiden vilde staa stille.“

„Ikke andet?“

„Jo, at alle Mennesker var lige saa lykkelige som vi. Men det kan de jo ikke blive allesammen, for de kan ikke allesammen være gifte med dig.“

„Aa nej, ganske vist!“

Hun lo i sit Hjertes Overmaal af Glæde og trak kærtegnende en Guldregnklase ind gennem sin hule Haand.

„Nej, der er nemlig slet ingen andre end mig, der maa faa dig. Saa de andre maa nøjes med mindre.“

„Hvad du dog er for et lille Vrøvl.“

„Ja, men hvis jeg ikke skulde have Lov til at vrøvle saadan en Solskinsmorgen, hvor du sidder lige overfor mig, og hvor jeg har proppet dig med en Frokost, der er lige saa god som de engelske Frokoster, du altid snakker om, — ja, for var den ikke det, maaske? Hvor-naar skulde jeg saa vrøvle? Og det maa dog ogsaa til engang imellem, især naar man er saa glad, at man ellers maa give sig til at tude.“

Han rejste sig, gik hen til hende og lagde sin Kind ind mod hendes Haar, der tykt og blødt gled ned over Tindingerne og var samlet i en stor, løs Knude nede i Nakken.

„Selv dit Haar er varmt af Solen, — hvor det dog er en vidunderlig Dag,“ sagde han, og lod et Øjeblik sin Haand hvile mod hendes Hals. Saa gik han hen til Vinduet og stod og saa' ud, medens hun rejste sig og begyndte at tage af Bordet.

Ude i Køkkenet standsede hun et Øjeblik og blev staaende midt paa Gulvet med et Fad mellem Hænderne. Der var intet mærkeligt ved det Fad, intet andet, end at det var hans og hendes. At de ejede det i Fællig, at den Mad, hun havde lavet til ham, havde ligget paa det. Men det var i sig selv sælsomt nok. Det var det sælsomste af alt i Verden, at de to var fælles om alt, — om Tanker og Glæder, om de daglige Dages smaa daglige Ting og de festlige Stunders Berigelse. Hvis ikke det var sælsomt og underskønt, saa var der intet paa den hele Jord, som var det.

Hun gik hen til Køkkenbordet, satte Fadet fra sig saa blidt, som om hun kærtgnede det, og blev staaende

med foldede Hænder over det hvide Træbord midt i Solskinnet.

Al Livets Lykke var naaet til hende og var bleven hendes, siden han kom. Inden den Tid havde det ofte været trist og ensomt nok. Men det betød jo ikke længere noget. Det var altsammen forbi og visket ud, hun huskede det kun som en Baggrund, mod hvis Mørke de nye Dages Glæde straaledede saa meget des stærkere.

At han elskede hende, blev ved at elske hende var ufatteligt, lige saa ufatteligt som alt det andet. Hun holdt jo dog slet ikke Maal med ham. Men det syntes han aldrig at tænke over. Hun havde jo egentlig ikke andet at give ham end sin Glæde, og den kunde hun ikke engang rigtig fortælle ham om. Naar hun prøvede paa det, blev det kun til saadanne smaa dumme, dumme Ord, som nu inde ved Frokostbordet.

Han derimod havde altid noget at give hende, ja, forresten da ogsaa alle andre, som kom i hans Nærhed. Han gav af sin egen Styrke og Godhed, gjorde dem klogere, mere skikkede til at leve Livet. Det var jo virkelig Tilfældet, ikke noget, som hendes Kærlighed pyntede ham med.

Hun hørte det jo fra andre, saa', hvorledes de kunde sidde ganske stille og lytte til, naar han paa sin stærke, rolige Maade forklarede en Ting eller fortalte om, hvad han havde erfaret og tænkt.

Han stod endnu henne ved Vinduet, da hun igen kom ind i Stuen. Saa lod hun sin Arm glide ind under hans og lagde sin Kind op imod hans Skulder. Hun var saa meget mindre end han, at hun maatte løfte sit Ansigt opad for at se Udtrykket i hans Øjne.

„Jeg staar her og tænker paa,“ sagde han pludseligt, „at Verden er saa fjøllet og akavet, som den er,

kun fordi Menneskene ikke sætter mere ind paa at gøre den lykkelig. Der er Eksaminer i alt, Præmier for alt, — jeg véd ikke af, at der er stiftet et eneste Legat eller Stipendium for den, som kun vilde bruge sin Opfindsomhed til at gøre Menneskene glødere. Og hvorfor er der ikke mange, mange flere Mænd af for Eksempel Dr. Barnardos's Støbning? Tænk paa, hvad den ene Mand har udrettet. Jeg kender ikke Tallet paa de Stakler, han har reddet, under 100,000 er det vel næppe. Og saa er det jo ikke bare dem, der er bleven hjulpe, — men deres Børn, som ellers vilde have hørt til Samfundets Udskud, have været forhutlede, frysende, i Fængsel, — de har nu i mange Tilfælde faaet gode Hjem, haft Betingelser for at tilføre Samfundet netop det Fond af værdifuld Indsats, som Naturen havde givet dem Evner til. Dette er for mig det forfærdeligste næsten af alt, — ikke Lidelsen, skønt den er slem nok, men de uberegnelige Værdier, som hver Dag spildes. — Ja, og saa, at det virkelig er kommen dertil, at den menneskelige Gemenhed præmieres i Stedet for at modarbejdes. Og det blandt Folkeslag, hvis Religion har til Centrum og Motto Ordene: „Elsker hverandre“, og som ved enhver Lejlighed flager med dem.”

Hun havde knuget sig tættere ind imod ham, medens han talte. I hendes Hjerte begyndte denne lille hemmelige, fortvivlede Angst, som hun altid trængte tilbage, igen at røre sig.

„Som ganske ung, paa en af mine første Rejser til England, besøgte jeg et af disse Barnardo's Homes, og den Gang og mange Gange senere ønskede jeg brændende, at jeg ikke var bleven en almindelig Styrmand, men havde faaet til Livsopgave at redde og hjælpe.

Der er saavist nok, som trænger til Redning og Hjælp.“

„Du hjælper jo allevegne, hvor du kan,“ sagde hun blidt.

„Men véd du, hvad jeg drømmer om,“ vedblev han og lagde sin Haand over hendes Kind og Hage. „Jo, jeg drømmer om, at den Søn, vi nok engang faar, skal blive et virkeligt nyttigt Menneske. Jeg vil have Lov til at opdrage ham lidt paa min egen Maade. Jeg vil først og fremmest gøre en Mand ud af ham, — jeg mener dermed En, som ikke altid gaar og ængster sig for sit personlige Vel, for sin Fremtid, sine økonomiske Affærer. En Gut, som ikke mener, at *hans* Ve og Vel altid er Hovedsagen, men som forstaar, at det her i Tilværelsen gælder om at blive en fortræffelig Ener. Højere kan vi dog ikke naa. Vi er jo dog allesammen kun smaa Enere, lige nødvendige og lige overflødige, ligesom man nu tager det. Men var vi allesammen flinke Enere, saa fortjente vi ligefrem at gaa paa denne skønne Jord, vi har faaet.“

Han standsede lidt. Saa sagde han med en lille Latter:

„Hvis andre end du hørte mig, saa vilde de da sige, at jeg var en barnagtig Drømmer. Men jeg kan ikke gøre for det, — alle Tings Urimelighed saarer min Fornuft. Og denne Krig mest af alt.“

Hun vidste intet andet Svar end at knuge sig ind mod den Arm, der laa saa ømt og beskyttende omkring hende. Det var jo en Overenskomst imellem dem, at de, naar han var hjemme, ikke maatte „spilde Tiden“, som han kaldte det, med unødige Bekymringer.

Men han kunde sagtens! Han der var saa rolig, saa modig og stærk. Hun var det ikke, saasnart som det gjaldt ham. Livet ejede for hende kun to Farver, hen-

des Sind kun to Streng, — Lykken *over* ham, Angsten *for* ham.

Hun vidste, at han vilde sejle ud igen den samme Dag, Rhederiet ønskede det. Hun havde bedt ham, tigget ham, fejgt, fortvivlet om at tage sin Afsked, søge en anden Stilling eller ingen Stilling, det var jo ligemeget, blot ikke sejle nu. Hun holdt det ikke ud, hun kunde ikke leve, hvis hun fra Time til Time skulde føle denne vilde, ubarmhjertige Angst.

Hun glemte aldrig den stilfærdige Maade, hvorpaa han havde løsnet hendes Hænder fra sin Hals, havde sagt, at det gjaldt nu langt mere end hans stakkels Liv. At det gjaldt at holde Forbindelsen med de store Lande vedlige, selv om der gik et Par Aar med i Købet. Det var Brød, Arbejde, Eksistens for mange Landsmænd. Og en Mand gjorde sin Pligt paa det Sted, hvor han nu engang var sat. Selvfølgelig sejlede han den Dag, der blev Brug for ham.

Og saa havde han bedt hende ikke tale mere om dette. Saalænge han var hjemme, vilde de være lykkelige, des flere Kræfter havde de til at tage Adskillelsen, naar den kom.

Og hun havde næsten naaet til at lulle sin Angst i Søvn, fordi hun ligefrem ikke taalte at tænke paa den. Men der skulde saa lidt til, — et Ord, en Hentydning til, hvad der skete der ude, og straks var hendes Frygt ved at vaagne og jog som feberhede Ryk igennem hende.

Han havde ondt af hende, han læste i hendes Øjne, han mærkede, naar han lagde sin Kind ind mod hendes Bryst, hendes Hjertes stærke Banken, og han hyllede hende ind i sin Kærligheds Godhed og fik hende tryk igen.

For Krigen maatte jo dog engang høre op. Eller der maatte sættes en Stopper for disse Mord paa neutrale Søfolk. Der *maatte* ske noget, — Himlen eller Menneskene maatte en Gang standse dette moderne Sørøveri, Tusindfold Gange værre og mere barbarisk end Oldtidens.

Det kunde ikke blive ved at gaa. Der maatte ske noget, — og det maatte ske, inden hendes Elskede skulde ud igen og leve hver Time i Livsfare.

Han mærkede, at hendes Tanker jog forvildede hen ad de Baner, hvor han ikke turde lade dem komme, og han løsnede sit Tag om hende, gik hen til Bordet og tog nogle Hæfter og Aviser, som lige var kommet, op og bladede i dem.

„Har du set noget af dette her, Ruth?“

„Nej, det kom først lige nu.“

„Ja, det er sandt. — Og hvad synes du saa, vi skal foretage os i Dag?“

Hendes Ansigt faldt til Ro, de smaa nervøse Linjer glattedes ud, og hendes Smil kom tilbage.

„Ja, hvad kunde du have Lyst til?“

„Alle Mennesker er naturligvis i Skoven i Dag, saa det bliver jo ikke til at komme med Sporvognen. Men skal vi prøve alligevel? Skal vi tage den første, vi ser, som har Plads, og saa køre saa langt den gaar, og saa forresten spadserere til vi finder en Grøftekant og for Sikkerheds Skyld tage en ordentlig Pakke Mad med, — har du noget i Huset?“

„Jeg har Masser.“

„Saa løb du ud og gør dig istand, min Ven. Vi kan gaa, saasnart du er færdig.“

Hun trak Vejret som En, der var undsluppen en Fare, og skyndte sig ud i Køkkenet. Han havde en

egen, forunderlig Evne til at berolige hende, uden at behøve at tale om det, som det egentlig drejede sig om. Han vidste godt, hvor tappert hun kæmpede mod sin Angst, og han kom hende til Hjælp, hver Gang det kneb.

For naar hun var alene, saa kunde det jo mange Gange være svært at tro paa det Under, som jo dog *maatte* komme — Krigens Ophør. Men naar han talte til hende, naar hun saa hans stærke, rolige Skikkelse, saa blev det andet en Umulighed. Han kunde ikke komme i Fare, ingen og intet kunde faa Bugt med ham, ingen kunde heller nænne, at de to, som havde hinanden kærere end alt i Verden, skulde skilles. Og desuden — Mænd som ham havde Verden slet ikke Raad til at undvære. Hendes Frygt var overspændt Kvinde-hysteri.

Hun smurte Maden og pakkede den ind. Fyldte Kaffe paa en Flaske og gik ind for at skifte Kjole. Idet hun vilde gaa forbi Dagligstudøren, hørte hun sin Mand tale i Telefonen. Hans Stemme lød alvorlig, bestemt — hun kunde ikke flytte sig, hun kom til at ryste, saa hun uvilkaarligt lænede sig op mod Dørfyldningen for at søge Støtte.

Hvem talte han med, — Gud i Himlen, hvad var det han sagde:

„Naturligvis — paa Onsdag — ja, det gør jo ingen Ting, Kaptajn. — Ja, saa kommer jeg i Morgen tidlig. Tak — Farvell“

Hun hørte det lille Smæk i Telefonen, idet han lagde Røret ned. Og uden at vide, hvorledes det var gaaet til, stod hun pludselig midt inde i Stuen, med sit hvide, stirrende Ansigt vendt imod hans, med sine store, blaa Øjne spærrede op paa en unaturlig og søvngængeragtig

Maade. I samme Nu var han sprungen op, havde lagt Armene om hende og faaet hende til at sætte sig i en Stol.

„Min lille Ruth — min lille Ruth.“

Hendes Tænder klappede i Munden, og hun holdt krampagtig fast om hans Arm, medens hendes Øjne vedblev at stirre paa ham som for at forlange et Ord, der kunde faa hende til at tro, at hun havde hørt forkert.

„Nej, Ruth, kæreste, du maa ikke tage det saadan. Du véd jo, at det maatte komme engang, ikke sandt? Nu maa vi være voksne, fornuftige Mennesker. Det *maatte* jo komme engang, lille, kære Ruth.“

„Nej, det er ikke sandt. Ingen kan forlange, at du skal sejle. For hver Dag bliver det jo værre. Tror du ikke, jeg har læst om de norske Søfolk, som Tyskerne myrder i Hundrevis. Og vores egne — vores egne ogsaa. Du vilde aldrig fortælle mig noget om det, men tror du da ikke, jeg har set det? Tror du ikke, jeg godt saa det Hæfte, du vilde gemme for mig i Morges, — den engelske Oversigt over alle de Skibe, der er sendt til Bunds. Og nu vil du ud igen og lade dem myrde dig til ingen Nytte — du har ikke Lov til det.“

„Ruth — Ruth — prøv nu at være stille et lille Øjeblik — jeg er nødt til at sejle, det véd du. Hvad alle de andre gør, kan jeg vel ogsaa. Mit Liv er ikke mere værd end deres. Og desuden, — tænk paa alle dem i Skyttegravene — tænk paa alle de Hustruer og Mødre, som græder for deres kære — det er jo ens for os alle.“

„Nej og Tusind Gange nej. De forsvarer deres Land, det er i Fare, det vil de redde fra at dele Belgiens Skæbne, — men vi — vi er jo ikke i Krig, ikke et Menneske her i Landet har gjort Tyskerne den fjerneste

Fortræd. Danmark sender dem Mad, tager imod dem, som vil herop, — og de svarer os med at myrde vore Søfolk, — men dig skal de i hvert Fald ikke tage fra mig, jeg vil holde fast paa dig, jeg vil gaa til Kaptajnen og sige ham — aa, jeg véd ikke, hvad jeg vil sige, — men du skal i hvert Fald ikke komme afsted.“

„Ruth — Ruth — en Mand er der, hvor hans Arbejde er.“

Der var et smerteligt Udtryk i hans Ansigt, men hun var alt for meget ude af sig selv til at kunne standse.

„Det hører intet Steds hjemme. Da du begyndte paa dit Arbejde, var der ikke Krig, en grusom, ond, meningsløs Krig imod fredelige Søfolk. Det kan du ikke mene, at det er en Mands Pligt at gaa forsvarsløs ud mod en Fjende, som ikke kender til Skaansel.“

Hendes Stemme brød over, og hjælpeløs, skælvende, knuget sammen af sin egen Sorg gled hun ned paa Gulvet foran ham, gemte Hovedet ind imod hans Knæ og hulkede ubeheersket.

„Ruth, hvor kan du nænne at gøre det saa svært for os?“

„Lov mig at blive hjemme — du kan jo sige, at du er bleven syg, sig, hvad du vil, forlang din Afsked — aa, men du maa ikke rejse.“

Han havde løftet hende op og sat hende blidt tilbage i Stolen.

„Jeg véd ikke, hvad jeg skal gøre ved dette her,“ sagde han træt.

„Aa, jeg véd, at jeg piner dig. Og jeg véd, at du staar og tænker paa, at det havde du ikke ventet af mig, og det er mig ikke værdigt, og meget mere. Men jeg bryder mig ikke om det, for jeg bryder mig om

dig, men Mænd véd ikke, hvor meget Kvinder kan holde af, og derfor forstaar du slet ikke, hvad dette betyder for mig.“

„Jo, lille Ruth, men en Mand har at gøre sin Pligt.“

„Ja, saa bliver vi aldrig enige om, hvad hans Pligt er.“

Hun havde nu faaet sit Ansigt bragt i Ro, og hendes Stemme lød næsten haard. Han svarede ikke, og hun sad længe og saa ufravendt lige ud for sig. Han stod henne ved Skrivebordet og trommede med Fingrene imod dets Plade, ude af Stand til at finde paa noget at sige og alligevel ulykkelig over denne underlige, kolde Stilhed, som laa omkring hende.

Hun fo'r sammen og sprang pludselig op, da Dørklokken ude i Entréen ringede.

„Aa, Henrik — du maa lukke op, jeg vil ikke se nogen.“

Hun løb ind i Soveværelset, og et Øjeblik efter stod en høj, blond Mand inde i Stuen og saa sig søgende om.

„Ruth — aa — naturligvis, jeg forstaar det jo nok, Henrik. Det var egentlig derfor, jeg skyndte mig herhen. Og saa naturligvis ogsaa, fordi jeg er saa henrykt, at jeg ikke kunde sidde hjemme. Hvis den Gamle ikke havde sendt os afsted denne Gang, saa havde jeg taget Hyre med den første den bedste Jolle. Det her Driverliv er jo ikke til at holde ud —.“

„Og saa især, naar der er noget, der trækker i England, hvad Georg?“

Den unge Mand snurrede sig rundt, lod sig pludselig falde ned paa Stolen foran Klaveret og begyndte med een Finger at spille „Tipperary“.

„Der er lang Vej til — ja, det véd Himlen, der er,

Henrik,“ afbrød han sig selv, „men ikke længere, end at vi kan klare den. Vi skal sætte derover lige saa fint, som om vi skulde sejle til Malmø — men faa nu Ruth herind — hun sidder vel inde i Sovekammeret og græder sine Øjne røde. Det er der skam ingen Grund til — nu skal jeg hente hende.“

„Nej, lad saa hellere mig.“

Henrik havde rejst sig, og Georg saa' paa ham, ry-stede paa Hovedet og vendte igen tilbage til sin Yndlingsmelodi.

„Ruth lovede, at hun vilde komme, men hun havde laast Døren,“ sagde Henrik, da han kom ind, „bare du kunde snakke med hende. Jeg har aldrig set hende saadan som i Dag. Jeg véd ikke, hvad jeg skal stille op, og det er drøjt at rejse og saa tænke paa, at hun gaar herhjemme og er helt fra det hver Time paa Da-gen.“

„Stakkels Tøs,“ Georg var holdt op med at spille og talte dæmpet, „men lad mig nu bare tale med hende. Vi har da ikke faaet Brev paa, at vi skal tilbunds heller denne Gang.“

„Men hun tror det.“

I det samme kom Ruth ind, og Georg sprang op og greb hendes Hænder.

„Goddag, du, — jeg maatte jo hen og se til Jer lige med det samme. Jeg blev jo saa kisteglad i Morges, da jeg fik at vide, at det endelig skulde være.“

Ruth prøvede paa at smile.

„Ja, saadan kan man jo ogsaa tage det.“

„Men, Ruth — lad mig se rigtig paa dig?“ Hendes underligt stive, kolde Ansigt syntes at gøre ham forvirret, og han skottede hen til Vennen. Hvad var egent-

lig Meningen? Henrik vidste det ikke. Hans Øjne var lutter tillukket Tristhed.

„Ja—e,“ begyndte Georg igen, „ja, naturligvis er du lidt ked af det, Ruth, men jeg synes jo egentlig ikke, det er saadan noget videre at tænke paa.“ Han turde ligesom ikke fortsætte i den frejdige Tone, han havde begyndt med. Ruth skræmmede ham, og Kvinder var skrøbelige Kar, det var noget, man vidste. „Se, vi kommer jo nok hjem igen, — ja, hvorfor skulde vi ikke det,“ sluttede han.

„Nej, hvorfor skulde I ikke det?“

Der blev en Pavse. Georg følte sig saa underlig flov. Her var han kommen helt fyldt af sin egen Glæde og af Oplagthed til at trøste Ruth. Han havde virkelig saa mange gode Ord, han kunde sige hende, men de frøs bort. Hendes tørre Stemme gjorde ham utilpas.

„I er maaske kede af, at jeg er kommen — vil I helst være Jer selv,“ sagde han tilsidst.

Henrik gjorde Tegn til ham om at blive, og Ruth sagde:

„Mig vil du jo ikke hjælpe, ser jeg nok, Georg.“

„Hjælpe dig — hvordan?“

„Aa, det synes jeg ikke er svært at forstaa: Der er kun een Maade at hjælpe mig paa, — faa Henrik til at blive hjemme.“

„Ih men, Ruth —!“

Udbruddet kom med en saadan Overraskelse, at Henrik maatte smile. Ruth løftede Ansigtet og saa' koldt paa Georg.

„Nej, du synes jo altsaa ogsaa, at en Mand skal bare sejle ud og lade sig slaa ihjel, drukne som en Rotte uden at gøre Modstand, fordi han ikke har Lov til at

have Vaaben. For han er nemlig „neutral“, som det hedder, og de Neutrale har ingen anden Ret end den at lade sig slaa ned uden at kny.“

„Jamen, Ruth — hvorfor altid tro det værste, — det ligner dig jo slet ikke. Det er jo gaaet godt før, det kan da gaa godt igen denne Gang.“

„Ja, denne Gang, og næste Gang, og næste Gang, indtil det en Gang gaar galt. Og medens I saa forsøger, hvor mange Gange det tilfældigvis vil gaa godt, saa skal jeg gaa her hjemme og ikke vide fra Time til Time, om min Mand er levende eller død, — jeg og alle de andre, hvis Mænd rejser fra dem. Men det har naturligvis ingen Ting at sige med os, bare I gør det, som I kalder „Jeres Pligt“. Det er en underlig Pligt, synes jeg, at gaa ud og lade sig slaa ihjel, uden nogen som helst rimelig Grund, af Folk, man ikke er i Krig med og aldrig har gjort noget ondt.“

Hun var bleven hæftigere, medens hun talte. Hendes Ansigt var rødt, og Roen var borte. Hun saa' saa haardt paa Georg, at han tog Øjnene til sig, og uvilkaarligt vendte sig mod Henrik, som for at søge Medhold.

„Ja alt det kan jo nok have sin Rigtighed for saa vidt set, men Henrik har jo ogsaa Ret, for man kan jo ikke rende fra sit Arbejde. Og nogen maa jo ogsaa skaffe Landet, hvad vi trænger til.“

Ruth sukkede træt. Hun opgav at svare, haabløst sikker paa, at de dog aldrig vilde forstaa hende. Saa blev hun siddende med bortvendt Ansigt, og Kinden støttet imod sin Haand, medens de to Mænd talte sammen om deres egne Sager, indtil Georg sagde Farvel.

Hele Eftermiddagen gik Ruth stille om i Huset eller sad og syede. Ingen af dem nævnede den lille Udflugt,

de skulde have haft. Ruth pakkede sin fine Madpakke op igen og fik Taarer i Øjnene, medens hun ordnede Indholdet paa et Fad til Aftensbordet. Alt var saa forskelligt nu og saa blot for nogle Timer siden.

De spiste til Middag allerede ved Totiden, og da Ruth havde sat den kolde Steg ind paa Bordet og stod ude i Køkkenet og lavede Sovsen, fik hun en Følelse af at være gammel, at være færdig med Livet, tilovers, alene.

Det var den samme Følelse, blot i meget forstærket Grad, som hun havde kendt saa godt i sine Ungpigeaar. Om hun levede, om hun døde, hvem brød sig om det, hvem vedkom det? I Pensionatet vilde hun visse- lig ikke blive savnet, hendes Plads paa Kontoret kunde Tusinde andre unge Piger udfylde. Hun kunde gaa og blive saa underlig tom og hjertesyg ved det, næsten irriteres over sin egen uanvendte Sundhed og Kraft. Og al denne Glædesløshed havde Henrik taget fra hende og givet hende i Stedet den lyksaligste Følelse af at være uundværlig for ham, for deres fælles Hjem. Hendes Liv fik Betydning og Ansvar. Om Aftenen glædede hun sig til den nye Dag, og hilste hver Morgen velkommen som en Kærlighedsgave. Der blev en sød og dyb Mening i alle Ting, fordi Henrik og alt, hvad hans var, fyldte hver eneste af Tilværelsens Kroge ud.

Skulde hun nu miste ham?

Hun sad med sit Sytøj ved det aabne Vindue, da Skumringen var ved at komme, og det var saa længe siden, nogen af dem havde talt, at Ruth syntes at føle Stilheden som en Vægt, der lammede baade hendes Legeme og hendes Tanker, endog hendes Sorg.

Endelig, endelig vendte Henrik sig om imod hende.

„Hvad tænker du paa, lille Ruth?“

Hans Stemme lød tyst, og hun løftede langsomt sit Ansigt imod ham.

„Jeg ved det næsten ikke —.“

„Sad du og var ked af det?“ sagde han indtrængende og prøvede gennem Skumringen at blive klog paa det underligt søvngængeragtige Udtryk i hendes Ansigt.

„Nej, det tror jeg ikke engang. Jeg syntes bare, det var ligesom vi sad nede paa Bunden af en dyb, tom Brønd, — og — og — aldrig mere havde noget at tale med hinanden om.“

„Skulde vi to aldrig mere have noget at tale med hinanden om, Ruth?“

Den ømme Klang i hans Stemme syntes at rive Presset over hendes Hjerne bort, og hun lagde Sytøjet fra sig. Saa rejste hun sig, gik hen over Gulvet til ham og gled ned paa Knæ foran ham.

„Henrik, vi maa ikke være saadan mod hinanden, som vi har været i Eftermiddag, aldrig mere, — vel? Vi lærer aldrig at forstaa hinanden, — vi vil altid synes, i denne Sag, at det er den anden, der har Uret. Og alle Mennesker vil holde med dig, ligesom Georg gjorde, og synes, at jeg er egenkærlig og hysterisk og alt det andet. Og jeg kan ikke forandre det, for inde i mit Hjerte synes jeg og vil altid blive ved med at synes, at jeg har Ret. Det kan godt være, du ser *stort* paa det, men saa er det med en umenneskelig Storhed. — Nej, lad mig blive liggende, det vil jeg helst.“ Han havde lagt Armene om hende og prøvet paa at løfte hende op. „Tror du ikke, enhver Kvinde Verden over, som nu

sidder og græder for sin Mand, vil sige det samme som jeg?"

„Du beundrer jo dog Belgien og dets Forsvarere, Ruth.“

„Ja — ja, men —.“

„Og fik vort Land samme Skæbne, hvem ved, om du ikke selv vilde gøre som de belgiske Kvinder, der hjalp deres Mænd, — jeg tror du vilde.“

„Ja, saavist som jeg vilde hjælpe dig og helst købe dit Liv med mit, hvis jeg kunde, dersom der kom en Voldsmand her og vilde overfalde os i vort Hjem. Det er jo da en Selvfølge. Men det er jo netop der, Forskellen ligger. Hvis I bliver torpederede, kan du jo ikke forsvare dig. Kan du saa virkelig forlange, jeg skal synes, at det er rimeligt og rigtigt, at du lader dig slagte — og Georg, — og alle de andre, — som bundne Dyr, blot for at en tysk Officer kan faa Jernkorset til Tak for sin „Tapperhed“?“

Han lagde sine Hænder om hendes Ansigt og bøjede sig tæt ned imod det.

„Skal vi to være enige om ikke at tale mere om den Sag? Vi gør ikke hinanden noget godt dermed. Jeg *kan* ikke handle anderledes, end jeg gør, — du *kan* ikke se, at jeg har Ret til at gøre det. Du ved, hvor jeg elsker dig. Tænk paa, at jeg ofte, altid, ikke sandt, har haft dig først i mine Tanker. Du kan ikke have det ondt, uden at jeg ogsaa har det. Men dette maa være.“

Hun gled ind i hans Favn og sad ganske stille med Ansigtet imod hans Skulder, og han sad og tænkte paa, at dette lykkelige og søde Menneske, som hun havde været indtil nu, maaske aldrig mere helt vilde blive som før.

Han havde set det paa det hjælpeløse Udtryk om

hendes Mund, paa denne Dirren i det smukke Ansigt, at hendes dybe Tillid til den Lykke, hun troede altid skulde være hendes, var rokket i sin Bund. Han havde engang imellem sagt noget om, at intet her i denne Verden af Ubestandighed kunde være helt trygt, men hun havde altid slaaet det hen. Han var jo hendes Lykke, og paa ham var hun tryg, hvad kunde der saa vel ske? Hun havde gaaet saa sikkert som en Søvn-gænger, men nu var hun vækket, og hendes Sikkerhed kunde aldrig mere gives hende tilbage.

— — —

Georg kom hver Dag, indtil de skulde rejse, og fandt paa de utroligste Ting for at overbevise Ruth om, at hun var et lille hysterisk Tossehoved.

Han skulde gøre ordentlig Nar af hende, saasnart de var kommen til England, og skrive til hende om, hvor godt de havde haft det paa Rejsen. Og han antydede, at han kendte rigtignok Kvinder, der var helt anderledes end hun! Maaske skulde han en Dag vise hende en, — det kunde godt være, — der var lang Vej til Tipperary, — men bare man havde et Tipperary, saa var det endda ingen Sag.

„Nej, i hvert Fald, naar det Tipperary har en Molly!“ lo Henrik.

Georg lo med, men saa' saa forlegen og oversalig ud, at selv Ruth kom til at smile.

„Du er saa hemmelighedsfuld, Georg.“

Han virrede med Hovedet og slog et Slag hen over Gulvet, saa fløv som en Skoledreng.

„Jeg kender ingen Molly,“ sagde han bare.

„Det spiller heller ingen Rolle med Navnet, men du kunde lige saa godt fortælle os det hele, for du kan jo alligevel ikke holde tæt.“ Ruth tog ham om Armene og

ruskede ham. Det klædte ham saa morsomt og kønt at gaa der og være saa skrækkelig forelsket, og være fast bestemt paa intet at ville sige og alligevel være bristefærdig af Længsel efter at tale om „hende“.

„Der er slet ikke noget at fortælle — saadan! Jeg er bare glad over, at jeg skal bestille noget igen, og at vi skal til old England, for det er ligegodt det eneste Land, der rigtig er noget ved.“

„Naa — hvad —!“

„Jo, det er det nu, for i England, der er nu alligevel rigtige Mandfolk — ja, og saa, — og saa sødere Piger end noget andet Steds i Verden, og jeg har dog set mere end min Mors Suppegryde.“

„Tænk, er der virkelig baade Mandfolk og Piger i England; hvem skulde have troet det — ~~det~~ var da mærkværdigt, — hører du det, Ruth!“

„Ja, gør du bare Nar, Henrik. Du ved godt, hvad jeg mener.“

„Ja, det ved Gud, jeg gør. Man ser igennem dig som gennem et nypudset Koøje. Men behold endelig din Hemmelighed, for ellers kan Ruth og jeg jo ikke blive tilstrækkelig overrasket, naar du engang aabenbarer den. Og endnu kan vi jo slet ikke tænke os, hvad det dog kan være.“

„Aa—e—.“

„Men hør, Ruth, — skal Georg hverken have vaadt eller tørt, — eller kan han leve af at drømme om Molly?“

„Kaffen er lavet,“ sagde Ruth hurtigt, „men ærligt talt — Georg er saa morsom at se paa, at jeg ikke kunde faa mig selv til at gaa ud for at hente den.“

„Nej, ved du nu hvad, — jeg tror saa sandelig, I

staar her og gør Nar af mig op i mine aabne Øjne, begge to.“

Han fo'r henimod Ruth, der flygtede ud i Køkkenet, og Henrik hørte dem le og larme derude.

„Gudskelov,“ tænkte han, „i Dag er hun virkelig næsten sig selv igen. Hun er jo ogsaa nødt til at lære at tage det, for denne Rejse bliver jo næppe den sidste.“

Saa jog det som et Ubehag igennem ham, at den kunde jo blive den sidste, men paa en anden Maade, end han havde ment. Men han rystede det hurtigt af sig. Vrøvl — en Mand havde at tage sin Død saaledes, som alt uundgaaeligt maatte tages, men man gjorde sig ikke unødige Bekymringer. Og hvad der end skete, — Ruth var jo dog sikret, saa godt som han havde været i Stand til at sikre hende. Et nydeligt lille Hjem havde hun. Der var nogle Tusinder i Banken og den høje Livsforsikring. Og hun var jo et lille Jern, naar det for Alvor kneb. Aldrig bange for sig selv, aldrig bange for at tage fat. Det var kun, naar det gjaldt ham, at hun blev syg og svag og viljeløs. Og det var jo kun, fordi hun holdt saa meget af ham, — hans lille Ruth. Og for saa vidt havde hun jo Ret — der *var* jo Fare hver Gang, og det var altid værre for dem, der sad hjemme, end for dem, der var midt ude i det og havde for meget om Ørene til at give sig Tid og tænke paa sig selv.

Den forbandede Krig — at den da heller ikke kunde høre op.

Underligt, at nogle Mennesker skulde have det i deres Magt at bringe saa megen Rædsel ud over andre! Det var gennem Ruths Angst, Ruths Sorg, at han havde lært at forstaa, hvor forfærdelig Krig var. For alt dette, man læste i Aviserne, forstod man jo alligevel ikke, man, der var *neutral*, som de kaldte det,

skønt han ved Gud i Himlen ikke var neutral, naar dermed mentes, at man var ligeglad med det hele, og ikke gjorde sig den Ulejlighed at sætte sig lidt ind i det. Tyskerne forlangte Neutralitet af de Lande, som de ikke var i Krig med, men selv var de jo ikke neutrale til Gengæld. Hvis vi for Eksempel begyndte paa at sænke deres Skibe og dræbe deres Søfolk, saa var det maaske dog tvivlsomt, om de vilde synes, at vi respekterede Neutraliteten.

I det samme kom Ruth ind med Kaffebakken, og Georg fulgte efter med et Fad Kager.

„Hvad staar du og grubliserer over?“ spurgte han, medens Ruth fyldte Kopperne.

„Naa — jeg tror nærmest, jeg spekulerede over, hvad Neutralitet er?“

„Ja, hvad det er, ved jeg ikke, men hvad det kaldes hos de kære Helte, der gør Farvandene, om jeg saa maa sige, en Smule usikre, det skal jeg snart forklare dig. Ser du, naar saadan en Kraftkarl som jeg begynder at slaa løs paa — paa Ruth, for Eksempel, og du saa staar rolig med Hænderne i Bukselommerne og ser paa, at hendes Næse bløder og hendes Ansigt hovner op, og hun er ved at blive kvalt, — se, saa er du neutral, min Dreng, og det er det, du skal være, — ja, og saa skal du endda være taknemlig til og med, at du faar Lov til at æde din Byggrød om Morgen.“

Henrik havde uvilkaarligt knyttet Haanden, og der var kommen et truende Udtryk i hans mørke Øjne. Han vendte sig bort.

„Naa, men Ruth, — maa jeg faa min Kaffe,“ raabte Georg pludselig; „hvad er det, du staar og gør — jeg tror Fanden plager Pigebarnet, — du lader jo Mok-kaen rende lige ned i Hovedet paa Kagerne.“

„Aa, undskyld, — ja, det har du Ret i. Værsgod, Henrik — nu skal du faa en ren Kop, Georg.“

„Du maa ikke snakke saadan, medens Ruth er her inde,“ sagde Henrik sagte og hurtigt, da Døren havde lukket sig efter hende.

„Naa nej — det maa jeg vel egentlig ikke, men jeg kan blive saa knusende gal i Hovedet over at høre det Ord „Neutralitet“. Belgien var neutral, — og se, hvordan det blev lavet til. Vi er neutrale — og hvor mange Skibe, Ladninger og Søfolk ligger der vel paa Havets Bund? Men det er kun i de store Familier, som kaldes Stater, at saadan noget kan lade sig gøre. For i en almindelig Familie, der gik den ikke. Jeg skulde have Lyst til at se den Mor, som holdt sig neutral, hvis en Slyngel havde mødt et af hendes Børn paa Vejen og havde overfaldet og dræbt det, og saa bag efter mødte op i Familiens Skød og forlangte at blive betragtet som „Søn af Huset“. Ho, ho — den er fin, er den.“

Ruth kom ind i det samme. Hendes Ansigt var roligt, og hendes Stemme havde sin sædvanlige Klang.

„Værsgod, Georg, drik nu din Kaffe, inden den bliver kold. — I talte om Neutralitet. Nu skal jeg fortælle Jer, hvad Neutralitet er. Nu forleden, da vi samlede ind til de dræbte Søfolks Efterladte, saa stod jeg og købte Flag af en lille Dreng lige uden for Banegaarden. Saa kom der en hel Masse Folk fra Toget, og deriblandt to Tyskere, og de standsede et Øjeblik og saa paa Drengen og Flagene og mig. Og saa lo den ene ganske højt og sagde noget om „die dumme Dänen“. Det er jo det, de altid kalder os.“

Der blev stille lidt. Saa sagde Henrik for at faa en lettere Tone ind:

„Aa, Ruth, fortæl Georg, hvad du oplevede forleden med ham Tyskeren, der vilde følge dig hjem.“

Ruth lo og vendte sig om imod Georg.

„Ja, den Historie skal du virkelig have, den er meget god. Jo, jeg kom gaaende paa Gl. Kongevej forleden Eftermiddag, og jeg havde godt nok mærket, at der var nogen, som blev ved at gaa bag efter mig, men det tænkte jeg jo ikke videre over. Saa hører jeg pludselig en Stemme: „Schönes Mädel, willst du nicht mit mir nach Hause gehn?“ Og ligestraks blev jeg næsten stiv af Arrigskab, men saa vendte jeg om imod ham og saa sagde jeg: „Belgien — Reims — Boche!“ Og du kan tro, Georg, at han var færdig med sit „schönes Mädel!“ for denne Gang, for jeg talte saa højt, at Folk stod stille og begyndte at se paa os, og da han havde sundet sig lidt, saa var han væk som et Lys. Og jeg var saadan, at jeg rystede, men bag efter kunde jeg ikke lade være at le, for han saa grangivelig ud, som han ønskede at forsvinde ned i Jorden.“

„Det har han sikkert ogsaa gjort,“ lo Henrik, „jeg vilde godt have givet en Daler for at se det Optrin.“

Georg morede sig, saa han maatte sætte Koppen fra sig og dunke sine flade Hænder mod sine Knæ.

„Det vilde jeg sandelig med. Der kom han til den rette! Jeg kan nøjagtig forestille mig, hvorledes Ruth har set ud, — akkurat som en af disse smaa, tapre Katte, der vender sig lige imod en Bulbider og slaar efter den med sine Poter, — jeg har set saadan en lille Kat, der ikke var saa stor som Hundens Hale, fare lige i Hovedet paa den.“

„Ja, Ruth er ikke god at bide Skeer itu med, naar det kommer dertil,“ sagde Henrik og saa stolt paa hende.

„Det er Mary heller ikke, kan I tro!“ raabte Georg, og hele hans Ansigt skinnede.

„Hvem?“

Georg standsede brat, hans Øjne fik et komisk, forfjamsket Udtryk. Saa blev han højrød i Hovedet og saa forvirret fra den ene til den anden.

„Naa, hun hedder Mary,“ lo Ruth.

Georg opgav al Forklaring. Han sad bare og saa fløv ud og tav.

Ruth gik hen til ham og lagde et Øjeblik Armene om hans Hals.

„Du er den sjoveste Dreng, som Solen skinner paa,“ sagde hun muntert. „Men for een Gangs Skyld vil Henrik og jeg have Barmhjertighed med dig og ikke spørge ud om nogetsomhelst og ikke heller drille dig. Sig mig bare — bare en eneste Ting —.“

Hun standsede, og han saa spændt, fløv og fornøjet ind i hendes Øjne.

„Naa?“

„Jeg, — jeg vil bare saa forfærdelig gerne vide, Georg, — hvordan er hendes Øjne?“ Hendes Stemme var fuld af Munterhed og Æmhed.

„Hazel eyes!“

Det kom med et saadant Eftertryk, en saadan Begejstring, at Ruth fik Taarer i Øjnene.

„Herregud — Herregud,“ tænkte hun. „Er der virkelig to, som holder lige saa meget af hinanden som Henrik og jeg. Og hvis der er, hvad skal der saa komme ud af det, — naar han vil blive ved med at sejle, — og ser han i det hele taget nogen Sinde sine „hazel eyes“ igen? Naar han nogen Sinde derover til dem igen?“

Og hun listede sig hen til Henrik og blev staaende

hos ham med Hovedet støttet mod hans Skulder. Og stod saaledes ganske stille, medens Georg havde støttet Albuen mod Bordet og sin Pande i Haanden, og drømte med lykkelige Øjne om sin engelske „girl“.

— — —

Ruth ventede Besøg af Georgs Søster, hos hvem han boede, naar han var hjemme. Hun var Enke med to Børn og var næsten den eneste, som Ruth brød sig om at tale med, naar Henrik var borte. For her var endelig et Menneske, som ikke blev træt og ked af at høre hende stadig komme tilbage til den samme Sag, og hun kunde med sin bedste Vilje ikke tvinge sig til at tænke paa andet.

Hun havde dækket et pænt lille Aftensbord og var færdig. De kolde Koteletter stod paa Bordet, og Ærterne vilde hun først varme, naar Gæsten var kommen.

Det var utroligt, hvor Tiden faldt lang, medens hun var alene.

Hun havde aldrig rigtig Lyst til at staa op om Morgen, for den Smule Husgerning tog jo ingen Ting næsten, og hun brød sig ikke om at spadserere. De mange Mennesker irriterede hende, — saa var det alligevel bedre at sidde hjemme i sin „egen“ Stol foran det gamle Sybord med en Bog eller et Haandarbejde og drive og drømme og vente paa Brev.

Der var hun da i det mindste i Fred. Der var ogsaa ligesom noget af Henrik, — hans Bøger, hans Skrivebord, alle hendes Minder, som Stuerne bevarede saa trofast for hende.

Hun saa' efter, om der muligvis kunde ligge en Smule Støv nogetsteds. Nej, alt var blankt, altfor urørt, følte altfor ubeboet.

Henne paa Skrivebordet laa en hel Stabel Hæfter, Aviser, Piecer. Det var sjældent, hun havde Lyst til at se i dem, men medens hun halvt tankeløst ordnede paa den i Forvejen alt for ordentlige Bunke, blev hun opmærksom paa et bestemt Hæfte, og gav sig til at blade i det. Det var en Liste over de norske Skibe, Tyskerne havde sendt til Bunds, og de Søfolk, der var omkomne ved samme Lejlighed.

Det var en lang, lang Liste.

Hun gled ned i Stolen og begyndte at læse.

„Den første Halvdel af 1917 (fra Januar til Juni). I Løbet af de første seks Maaneder har følgende Ulykker fundet Sted:

Stødt paa Miner	8	Dræbte	21
Stødt paa Miner eller torpederede	27	Dræbte	102
Torpederede med Varsel	24	}	Dræbte 201
Torpederede uden Varsel	21		
Torpederede i Convoy	17		
Sænket ved Bomber	127		
Sænket ved Kanonild	70	}	Dræbte 114
„Spurlos versenkt“	7		

Hun turde ikke standse og give sig til at tænke over, hvad disse Tal egentlig betød, men læste videre.

Længere nede paa Siden stod der:

„Tidligere var det Skik at løsne et eller to Varsels-skud, men efter 1. Februar blev denne Formalitet strøget med Undtagelse af ganske enkelte Tilfælde. Den almindelige Fremgangsmaade bestod i at fyre løs paa Skibet uden Parlamenteren eller nogen Art af Advarsel, og saa at vedblive med at bombardere Skuden, medens Baadene blev gjort fri og sat i Havet. I nogle Tilfælde har Tyskerne ogsaa fyret paa Baadene.“

Og senere igen:

„I det hele og store findes der intet, som tyder paa, at Tyskerne nogen Sinde tog i Betragtning, at Nordmændene var „Neutrale“, og derfor behandlede dem med mindre Brutalitet og mindre Had end de plejer at vise mod deres bevæbnede Fjender, — og de Tilfælde, hvor de gav deres Ofre en Haandsrækning, var mere end sjældne. — — Sejlskibet „Carmel“ blev bugseret ind til Peterhead 13. Juni, i højeste Grad molesteret af Kanonild. Nede i Kahytten fandt man Liget af en Mand, hvis Hoved var bleven skudt af. Hele den øvrige Besætning var sporløst forsvunden og man hørte aldrig senere noget om dem.“

Og derefter:

„Den 24. Juni, om Natten, passerede Dampskibet „Kong Haakon“ sammen med 9 andre Skibe gennem den biscayske Bugt. Pludselig kom der en U-Baad tilsyne, i kun 30 Meters Afstand, og begyndte et voldsomt Bombardement mod „Kong Haakon“. Den blev fuldstændig sønderskudt, 19 Mænd blev dræbt og kun 4 reddede. En af de Overlevende fortalte, hvorledes han var sprungen ned i en af Redningsbaadene, og der havde han fundet 2. Styrmand liggende. Denne sagde til ham: „Er der endnu nogen i Live?“ Vidnet havde da svaret: „Saa vidt jeg ved, er der en til foruden mig. Men Gud hjælpe dig, hvordan er det dog med dig?“ „Aa, min ene Side er skudt bort,“ svarede Styrmanden, og saa udaandede han. Vidnet saa da, at hans ene Ben og et stort Stykke af den ene Side var borte. Et andet Vidne, en Spanier, sagde: „U-Baaden syntes at være opsat paa at dræbe hver og een af Besætningen. Inden jeg forlod „Kong Haakon“ saa jeg Ligene af mange af

mine Kammerater. Især omkring Skorstenen laa de dræbte i Bunkevis.“

Ruth sad med Hæftet i sit Skød og stirrede ud for sig. Disse korte, ordknappe Beretninger tegnede saa klart, som saa hun det altsammen i levende Billeder, for hendes Fantasi al Rædslen ombord paa det prisgivne Skib.

„Gud — Gud — hvor kunde du tillade, at dette skete?“

Hun gemte Ansigtet i sine Hænder og blev ved at se for sig den døende Mand paa Bunden af Redningsbaaden og syntes at høre ham spørge efter sine Kammerater. Det ene Ben revet af, den ene Side flaaet op, — hvem havde mon siddet hjemme i hans Fædreland og læst om dette og lidt med ham og havde været forfulgt Dag og Nat af de samme Tanker og Billeder som nu hun selv, — kun med den Forskel, at for Ruth var han en fremmed, om hvem hun intet vidste, som hun ikke ejede et eneste Minde sammen med, — men for den anden, hvem det nu end var, havde han betydet al Livets Glæde. Maaske var hun gift med ham, — eller maaske havde hun talt Dagene til han kom hjem, og samtidig til deres Bryllup.

Og hvad der var hændet ham, kunde hænde flere.

Nej, hun kunde ikke tænke Tanken ud. Det stak som en blodig Pine gennem hendes Legeme. Hun fo'r op af Stolen og gav sig til at gaa frem og tilbage, saaledes som Mennesker, der er sanseløse af Smerte, undertiden gør.

Gid dog Martha Brun snart vilde komme. Saa havde hun dog en Ven at tale med. Og gid hun ikke havde læst i den Liste, skønt — det var fejgt — det, de

andre kunde gennemgaa i Virkeligheden, skulde hun vel nok kunne taale at høre om.

Hun lænede sig ud af Vinduet og aandede dybt ud. Det var saadan en yndig Dag, Gaden laa lys og lun i det gyldne, begyndende Aftenskær. Der gik en ung Kvinde langsomt forbi dernede paa Fortovet, en fornøjet, hvidklædt ung Skabning med en stor Blomsterhat og smaa blanke Sko. Hun nynnede, og standsede og ventede, — kom han, — jo, en høj, blond Mand, som hun i sit Hjertes Glæde løb imøde uden at bryde sig om, hvad Folk saa' eller sagde.

Ruth vendte sig bort, — der var noget ved Manden, som havde mindet om Henrik. Hun undte dem jo deres Lykke, hun undte Alverden alt godt, men alligevel —! Hvor mange Gange havde hun ikke selv gaaet for at møde Henrik, hvor mange Gange havde hun ikke glemt alt for den Fryds Skyld bare at se hans Skikkelse dukke frem mellem de mange ligegyldige og vide, at det var hende, han var kommen for at træffe. Hvis nu — hvis hun nu aldrig mere — —.

Det ringede, og et Øjeblik efter stod Martha Brun inde i Entréen.

Hun saa opmærksomt paa Ruth, og drejede hende pludselig om mod Køkkendøren, som stod halvt aaben, skubbende den helt op, saa Skæret fra Køkkenvinduet faldt lige over Ruths Ansigt og oplyste den halvmørke Entré.

„Hvad — hvad er det med dig?“

„Ingenting.“

„Hvad tror du, Henrik vilde sige, dersom han saa dig saaledes. Du ser jo ud, som om du var staaet op fra Graven.“

„Gør jeg?“ Ruth prøvede et krampagtigt Smil og gav sig til at gnide sine Kinder for at faa lidt Blod i dem. „Det ved jeg ikke af, men medens jeg ventede paa dig, sad jeg og læste i en Oversigt over de Skibe — de norske — som Tyskerne har torpederet.“

„Det var heller ikke fornuftigt, Ruth. Hvorfor skal man gøre det værre for sig selv end nødvendigt?“

„Nej, det ved jeg godt, — men det, der virkelig er sket eller sker, kan ikke være værre end det, jeg ser for mig i mine Tanker.“

„Du gør jo ikke Henrik nogen Tjeneste med at ødelægge dig selv, tværtimod. Men jeg forstaar det jo alt sammen, lille Ruth, jeg er jo ikke selv saa meget bedre. Jeg tænker tit paa, at skulde jeg miste Georg, saa var det næsten, som om jeg blev Enke for anden Gang. Og det vilde være næsten endnu værre for Børnene end for mig.“

„Jeg er forfærdelig egoistisk,“ sagde Ruth langsomt. Hun sad paa Henriks Plads ved Bordet inde i Spise-stuen og saa' alvorligt over paa Martha, „men jeg ved ikke, om ikke al Sorg er egoistisk. Og jeg vilde ikke bryde mig om noget af det alt sammen, hvis jeg maatte være sammen med ham, men dette, at jeg ikke ved, hvad der sker, at der saadan gaar Dag efter Dag, uden at vi hører noget, — er det ikke at pine Mennesker over deres Evne?“

„Men Georg sagde, at han vidste, de kom hjem igen.“

„Det kan han jo ikke vide nogetsomhelst om, Martha.“

„Jeg ved ikke, om jeg er mere overtroisk end de fleste andre Mennesker, men naar Georg siger saadan noget saa bestemt, saa sker det ogsaa.“

„Aa, Martha dog —.“

„Ja, du vil da ikke beskyldte Georg for at være over-spændt, vil du vel? Men jeg har været gift med en Sømand og min eneste Broder er Sømand, og jeg har hørt saa meget om, hvorledes de forud har kunnet vide, om det skulde gaa galt, saa jeg kan ikke lade være at tro paa det.“

„Og Georg sagde bestemt, at han troede, de kom hjem igen?“

„Ja, Ruth.“

Der blev en Pavse, og Ruth sukkede træt.

„Det er rart at høre dig sige saadan noget, det er rart at have dig her, Martha, men jeg ved ikke — rigtig kan jeg ikke tro paa den Slags. For jeg synes, at hvis nogen kunde have den Slags Fornemmelser og Anelser, saa maatte det være mig, fordi Henrik og jeg kender hinanden saa nøje og er saa tæt knyttede til hinanden, at jeg ikke synes, der kunde ske ham noget ondt, uden at jeg maatte kunne mærke det. Men jeg har aldrig haft nogen Forudfølelse. Jeg synes slet ikke, jeg har andet end min evige Angst for ham.“

„Du hører heller ikke til en gammel Sømandsslægt, saadan som Georg og jeg.“

Og Martha gav sig til at fortælle om, hvad hendes Fader havde oplevet og hørt, og Ruth lyttede til og følte sig en Smule trøstet, — maaske Georg dog fik Ret, naar han var saa sikker i sin Sag.

Da de senere sad inde i Dagligstuen, tog Martha en Konvolut op af sin Taske og rakte den til Ruth.

„Værsaagod — det er til dig. Georg sagde, at jeg skulde give dig et.“

Det var et Fotografi af Georg og begge Marthas Børn.

„Hvor det dog var sødt af Jer — og hvor han dog ser glad ud!“

„Det blev taget Dagen inden de skulde sejle,“ fortalte Martha. „Jeg vilde gerne have ham fotograferet, men han sagde, det var noget Pjank. Saa kom han pludselig i Tanke om, at han vilde alligevel, men saa vilde han have Børnene med. Jeg tror nu nok, jeg opdagede, hvad det skulde betyde, at han pludselig blev saa føjelig.“

„Hvad da?“

„Jo, jeg tror, at der er en ung Pige derovre, som han vist kunde have Lyst nok til at give sit Billede, men du ved jo, hvad for en Dreng han er, og saa har han maa-ske faaet den Idé, at det gik lettere, naar Børnene er med. Han betragter dem jo næsten som sine egne, saa han har nok fortalt hende om dem.“

Ruth smilede ved at huske paa, hvorledes hans Ansigt havde blusset og straalet, da han havde forglemt sig selv og tilstaaet, at hun havde „hazel eyes“, og hun fik næsten Taarer i sine Øjne ved at se paa det stærke, gode Ansigt der paa Fotografiet.

„Jeg gad vide, hvorledes hun er,“ sagde Ruth tankefuldt. „Og vi faar hende jo nok at se, for den som Georg holder af, er da ogsaa nødt til at holde af ham. Det kan hun da umuligt lade være med.“

„Men jeg kan næsten ikke tænke mig Georg som gift, for trods alt er det alligevel, som om jeg aldrig helt lærer at betragte ham som Voksen. Han var jo ikke andet end en Dreng, da jeg blev gift. Og da Børnene var smaa, tumlede han med dem aldeles som en stor Bror. Men hun maa være rar, naar Georg holder saa meget af hende. Tror du ikke ogsaa?“

Inden Ruth kunde svare, ringede Dørklokken.

Hun fo'r sammen og blev endnu blegere, end hun var i Forvejen. Martha saa' det og skyndte sig hen til hende.

„Men, kære Pige, hvad er du dog saa bange for — kom, nu skal jeg lukke op.“

Men Ruth var løbet forbi hende og havde aabnet Entréen med en angstfuld Hæftighed. Det var et Telegrambud, som havde ringet, og da Ruth fik flaaet Telegrammet op, læste de Ordene:

„Vel ankommen — god Rejse — mange Hilsener.

Henrik — Georg.

„Naa, Ruth, der kan du se — hvad sagde jeg!“ Martha baade lo og græd, medens hun holdt fast paa Ruth, der rystede, saa hun knap kunde staa, og næsten faldt ind imod hende. „Aa Gudskelov — Gudskelov — aa, nej, jeg vidste, det vilde have været umuligt, — der vilde ikke ske dem noget. De kommer hjem til os igen. Inden en Maaned har vi dem, vær du kun aldeles sikker paa det, kære, lille Ruth.“

Men Ruth hørte ikke, hvad der blev sagt. Hun var gledet ned i en Stol og havde begravet Ansigtet i Hænderne, bøjet over Bordet.

Det var som om en ond Knude, der havde siddet og smertet inde i hendes Bryst og havde stemt for hendes Aandedræt, langsomt løste sig op og gled bort. Hun blev siddende saaledes, medens Martha, der i sin Glæde næppe vidste, hvad hun foretog sig, gik frem og tilbage, rørte ved hende, tørrede sine Øjne og ruskede lidt i hende.

Ruth mærkede intet af det. Hun sad bare og holdt saa fast paa Telegrammet, som om det havde været Henriks Haand, som han havde rakt hende efter en lang, lang Adskillelse.

„Men jeg maa gaa nu,“ udbrød Martha pludselig. „Kære lille Ruth, jeg maa skynde mig, jeg maa hjem og fortælle Børnene, at Georg virkelig er i England nu. Der ligger maaske Telegram til mig, — det gør der naturligtvis, for de kan jo dog ikke vide, at jeg netop er hos dig i Aften. Farvel, Ruth, Farvel — aa, hvor er jeg dog glad — Tak, kære lille Ruth — nu er jeg slet ikke ked af at gaa fra dig, nu har du noget, der er meget bedre end mig til at holde dig med Selskab. Jeg kommer hen til dig i Morgen. Og hvor jeg glæder mig til at fortælle Børnene det, — de er saamænd paa deres Maade lige saa bekymrede, som vi andre.“

Martha talte stakaandet af Ophidselse, og Ruth fulgte hende som i Drømme ud i Entréen og lukkede Døren efter hende.

Hun tænkte i dette Øjeblik slet ikke paa, at der var noget tilbage, som hed Hjemrejse. Nu i Aften vidste hun ham frelst, i Sikkerhed i England. Det var nok, hun ejede bogstavelig talt ikke Kræfter til at lide mere Angst. Og hun følte sig pludselig altovervældende træt, følte Længsel efter at strække sig ud i sin kølige Seng og sove — sove.

Hun lod det altsammen staa, som det stod og klædte sig af. Et Øjeblik efter sov hun, med den ene Haand bøjet op imod sin Kind og fast sammenknuget om Telegrammet.

— — —

Nogle Dage efter kom der to Breve fra Henrik og et fra Georg. Han skrev:

„Naa, kære Ruth, altsaa er vi her, spillevende, back in dear old England, saa nu tænker jeg, du har faaet Hovedet i Vejret igen. Det var en fin Rejse, — vi mærkede ikke mere til U-Baade end du har gjort, men det

sagde jeg dig jo. Du vilde bare ikke høre. Og Henrik spiser sin Bacon hver Morgen — og du ved, at naar han har den, saa forlanger han ikke mere, saa tro bare ikke, han sidder og hænger med Næbbet for din Skyld. Men det kan han selv fortælle dig om. Jeg har nemlig ogsaa noget at fortælle, og det synes jeg er saa mægtig vigtigt, at jeg ikke kan vente, til jeg kommer hjem. Du bliver vel nok meget forbavset, for hvem skulde have troet det om mig, men jeg har altsaa forlovet mig, — og hun har hazel eyes — ja, det er sandt, det fik du nok lumskt lokket ud af mig, at hun havde, — og det har hun altsaa, men ellers er hun ikke den samme som før, — ja, det vil sige, det er hun vel nok, men det synes jeg altsaa ikke, for nu er hun min Pige, og det gør en meget stor Forskel, — for mig da. Og ellers kan jeg slet ikke fortælle dig, hvordan hun er, for det maa du se, men hun er altsaa min Pige, og naar du saa altsaa ser hende, saa vil du sige, at du godt kunde tage et Luftskeib og flyve hele Verden en Gang rundt, og saa tage en Undervandsbaad og sejle den en Omgang, og saa vil du alligevel aldrig komme til at se noget lignende. Og hun har sagt, at hun nok vil gifte sig med mig og altsaa bo i Danmark, men hun faar selvfølgelig ikke Lov til at rejse før Krigen er forbi, for der er jo naturligvis ikke noget som helst at være bange for, men alligevel — —

Nu tænker jeg lidt paa, om Martha kunde være ked af at miste mig, men det gør hun jo ikke alligevel, kan hun nok forstaa, og saa faar hun jo oven i Købet Mary med. Saa hun tjener jo bare ved det. Det vil du ogsaa nok gøre mig den Tjeneste at forklare hende, for jeg kunde jo ikke lide, om hun nu gik og forestillede sig, at hun og Børnene ikke mere havde mig paa den

gamle Maade, og det har de jo, selvfølgelig, selv om jeg ikke bor hos dem.

Og saa skal du have det godt og bare tænke paa, at du snart ser os igen. Jeg fortalte Mary, at vi havde været ved at komme op og nappes, inden jeg rejste, fordi du blev ved at hænge med Hovedet, og saa sagde Mary, at det kunde hun nu godt forstaa, at du gjorde. Hun selv havde ikke været et Haar bedre, for hun havde jo godt kunnet lide mig i nogen Tid, ser du, og der er jo ikke andet at sige til det, end at Fruentimre er Fruentimre. Og nu ser jeg, at jeg har skrevet et helt langt Brev, og det havde jeg egentlig ikke tænkt, og saa synes jeg alligevel ikke, jeg har faaet dig fortalt noget rigtig af det jeg vilde. Men nu skal jeg ogsaa ud og hente Mary, — og hende kunde der skrives en hel Del om, men det ligger nu ikke for mig. Men jeg synes, det er godt gjort af en Sømand at finde saadan en Pige, selv om han ikke er videre god til at skrive om hende. Og saa Levvel og hils Martha og Børnene. Og vær nu fornuftig, vi kommer jo snart hjem igen, og saa skal jeg nok fortælle dig om Mary. Jeg sender dig mange Hilsner og er din Ven

Georg Eriksen.

P. S. Jeg skal nok fortælle dig noget mere om Mary en anden Gang, men nu ved du altsaa, at hun er *min Pige*.

D. S.

Ruth baade lo og græd over dette Brev. Det lignede Georg saa ganske. Og hvor ubehjælpsomt det end var, saa var det nemt at skønne, at han var overlykkelig. Hun kunde i Tankerne se hans gode Ansigt tindre og blusse og straaale af Beundring for sin lille Kæreste, hun, der var „hans Pige“. I de to Ord var al hans Beskyt-

telsestrang, al hans hede Vilje til at være god imod hende, værne hende, lukke hende inde i sin Kærlighed, saa ingen Haardhed eller Kulde fra Verden skulde naa hende og saare hende.

Ruth forstod det altsammen, hun kendte det selv, og hun vidste, hvad det betød for en Kvinde at blive elsket af en Mand, som netop var af den Type.

Forhaabentlig vilde Martha ikke for sit eget Vedkommende sørge over det. Hun var jo saa blid, men hun havde alligevel ligesom helt lagt Beslag paa denne Broder, saa derfor var det jo ikke godt at vide, hvordan hun og Mary vilde faa det med hinanden.

I sine Breve skrev Henrik ogsaa om Mary, fortalte, at hun var en smuk Pige, altid munter, med noget fribaarent og tappert over sig, denne rolige Ynde, som man saa ofte fandt hos engelske Piger.

Ruth tilbragte hele Dagen i Selskab med sine Breve. Hun læste dem om og om igen. De fortalte intet om, hvornaar de muligvis skulde rejse hjem igen. Maaske vidste Henrik det ikke, maaske vilde han helst, hun ikke hørte noget om det.

Men det var, ligesom Angsten var bleven taget fra Ruth. Al hendes Frygt havde drejet sig om den Hentyjse. Nu, da den var lykkelig tilende, maatte alt andet gaa godt. Hendes Rædsel havde ligesom brændt sig selv op.

— — —

Georg gik for at møde Mary. Hun arbejdede hver Dag sammen med en Del andre Kvinder i en stor Sal, hvor de mange Ugeblade og Aviser, som fra alle Egne af Landet sendtes til Soldaterne, blev sorterede og indpakkede.

Han gik udenfor Porten og ventede. Der var saa

meget at se paa, og det var saa forunderlig lykkeligt at gaa og vide, at det var Mary, han ventede paa, Mary, som ganske, ganske sikkert vilde komme, saa Tiden faldt ham ikke lang.

Han gik og saa paa de mange Mennesker, der som en stadig Strøm kom imod ham. Der var mange sunde, stærke, unge Skikkelser khakiklædte. De lo og snakkede med dem, de fulgtes med. Mange Saarede var der ikke at se. De praktiske Englændere sender jo saavidt muligt alle Patienter paa Landet. Og der kom mange travle unge Kvinder. Man kunde se, at de havde et Arbejde, som ventede paa dem, de vilde allesammen yde deres Del, være med, ligesom Mary var med. En Omnibus standsede tætved. En gammel Dame, med et fint og venligt Ansigt steg ned ad Trinene og stod, med sin Strikkestrømpe i Haanden, paa Fortovet og ventede paa en anden. Alt imens strikkede hun ivrigt, men fik dog Tid til at se paa Georg, naar han paa sin frem og tilbage Tur kom forbi hende. Tilsidst kunde Georg ikke lade være med at tage Hatten af, og den gamle Dame i sin sorte Silkekjole og med sit Striketøj mellem Hænderne smilede og gav et lille Nik. Georgs Ansigt havde udtrykt saa megen Deltagelse med Strikkestrømpen og saa megen Beundring med hendes Flid, at hun havde haft let ved at forstaa, hvad hans Hilsen gjaldt. Og Georg glædede sig over dette lille venlige og selvbevidste Nik. Det sagde saa meget, som at her stod hun og brugte hvert af de kostbare Minutter til at lave en rigtig god og varm Strømpe til en Tommy ude i en Skyttegrav.

Georg syntes saa godt om den gamle Dame, at han var lige ved at standse for at fortælle hende, at han gik og ventede paa Mary, men i det samme saa han hende

komme, og glemte i samme Nu den gamle Dame og hendes Strømpe og alt andet.

„Du kan tro, vi har slidt i det,“ sagde Mary muntert og lagde begge sine Hænder i hans. „Har du ventet længe, jeg kunde ikke komme før.“

„Aa, her var nok at se paa,“ sagde Georg og saa' saa ufravendt og med saa megen stolt Kærlighed i sit Blik paa hende, at Mary blev rød og lo og spurgte, hvor de skulde hen.

„Jeg sagde til Henrik, at han kunde møde os ved St. Pauls Cathedral, for jeg kender en lille Restauration der i Nærheden, og der havde jeg tænkt, vi kunde sidde lidt. Jeg har sagt ham, at vi ikke bryder os om hans Selskab mere end to Timer eller saadan noget, men hvis du saa ikke er træt, kunde vi to spadserere hjem. Men er du træt, kan vi jo køre.“

„Jeg er jo aldrig træt,“ lo Mary, „men maa jeg spørge, har du uden videre sagt til din Ven, at han skal gaa sin Vej?“

„Ja, det har jeg da virkelig, for den lille Tid, vi kan være sammen, vil jeg nok bede om at have dig for mig selv. Men jeg skal sige dig, i den lille Kafé, hvad det nu er den hedder, sad jeg en Aften og spekulerede over, om du virkelig kunde holde af mig, for det syntes jeg jo, og saa syntes jeg det jo alligevel ikke, for hvad skulde du det for.“

Mary lo igen og saa' op paa ham med et Blik i sine hazes eyes, som fik Blodet til at fare op i Georgs Ansigt.

„Og hvad gjorde du saa, da du ikke kunde komme til noget Resultat?“ spurgte hun.

„Saa gik jeg ud af den dumme Kafé og blev ved at spadserere rundt om Kirken, jeg ved ikke hvor længe, en

halv Nat, tror jeg. Og saa huskede jeg paa Dickens, — jeg ved egentlig ikke hvorfor, men han er nu engang den eneste, jeg bryder mig om at læse, og derfor var det vel, jeg kom til at tænke paa ham. Og saa tænkte jeg paa Bella — Bella Wilfer, du ved — og paa at hun havde ogsaa været meget stolt og streng og smuk — —.“

Nu lo Mary for Alvor. Hun lo, saa hun næsten ikke kunde holde op igen, for Georgs Ansigt havde faaet et komisk krænket og forurettet Udtryk, som om han virkelig følte den allerdybeste Medlidenhed med sig selv, og nok vilde lade hende forstaa, at der var god Grund til Deltagelse.

„Aa, Georg, du er da Verdens største Barn, sammenlignede du mig med Bella Wilfer, — og syntes, at jeg var stolt og streng — —“

„Og saa smuk, at du aldrig kunde bryde dig om mig, — ja, det gjorde jeg. For jeg kendte ingen levende Pige, som jeg kunde sammenligne dig med, nej, det gjorde jeg sandelig ikke,“ tilføjede han blussende af Ærefrygt og Beundring, „men jeg har altid tænkt mig, at denne her Bella, hun maa have været ganske dejlig, og hun vidste jo heller ikke, hvad hun vilde.“

„Som om jeg ikke vidste, hvad jeg vilde — —.“

„Ja, du kan i hvert Fald ikke forlange, at en Fyr skal forstaa det, naar du sidder og taler ganske rolig med ham og lader som ingenting, saa han Gud hjælpe mig med sin bedste Vilje bogstavelig talt ikke *kan* komme til at fri.“

„Jamen, Georg, hvor længe har vi kendt hinanden — —.“

„Det bryder jeg mig ikke noget om. Jeg ved bare, du var den Pige, som jeg vilde have, og jeg sagde ganske bestemt til mig selv, at jeg var ligeglad, om jeg gik

til Bunds eller ikke, hvis du ikke syntes, jeg var god nok.“

„Saa er det godt, jeg syntes det, Georg,“ sagde hun kærligt.

De var nu lige ud for St. Pauls Cathedral og spadserede langsomt omkring den. Henrik var endnu ikke kommen.

„Ja, her gik jeg og kiggede op paa den,“ sagde Georg, „og jeg syntes, at den var saa stor, og jeg var saa lille, baade paa den ene og den anden Maade, og ikke andet end en Maskinmester, og hvad skulde du med mig. Men vi blev alligevel helt gode Venner, for da jeg havde gaaet nogle Gange rundt om den, saa syntes jeg, at jeg kendte den saa godt, og at der var kommen noget venskabeligt over den. Og nu i Dag er den som en helt god gammel Ven.“

Georg havde faaet et meget alvorligt Udtryk i sit Ansigt og nikkede op til den mægtige Kirke med den samme Anerkendelse i Blikket som den, han havde ydet den gamle Dame og hendes Strømpe.

Lidt efter mødte de Henrik som paastod, at han ogsaa havde gjort Turen et Par Gange rundt om Kirken uden at opdage dem.

„Naa, Miss Burton, jeg faar altsaa endelig engang Lov til at være sammen med Dem mere end fem Minutter, — det er sandelig en Ære, jeg ikke havde ventet.“

„Jamen hvordan er det — er der ikke ogsaa i Dag sat en Grænse?“ sagde Mary smilende. „Det forekommer mig.“

„Du kan blive, medens vi spiser, men saa gør det heller ikke noget, at du gaar,“ indskød Georg.

De lo begge, og Henrik saa' paa ham og syntes, at

den store Dreng pludselig var bleven Mand. Georg havde gennem flere Aar været hans bedste Ven og Kammerat, men han havde alligevel altid betragtet ham som meget yngre, end han virkelig var. Det lidt hvalpeagtige og skødesløse i hans Væsen var ikke nu saa fremtrædende. Hans straalende Stolthed over den fine lille Skikkelse her ved Siden af ham bragte noget ømt og ridderligt frem hos ham, og det syntes baade aandeligt og legemligt at ranke ham.

De var meget muntre, medens de spiste.

Mary, der godt vidste, at den største Glæde, hun kunde gøre Henrik var at tale om Ruth, spurgte ham ud, om han havde hørt fra hende, og talte om, hvor lykkelig hun vilde blive ved at faa ham hjem igen.

Og saa kom de naturligvis til at tale om Krigen, og Henrik sad og undrede sig over, hvor vidt forskellig Ruths Maade at tale om den paa var fra Marys.

Mary tog den som noget selvfølgeligt. Hun fordybede sig ikke meget i, hvor frygtelig den var. Det var meget mere, hvad der kunde gøres for at lette dens Byrder nu, og hvad der senere kunde gøres for at jævne dens Spor, som optog hende.

Hun fortalte en Del om alle de glade og taknemlige Breve, som kom fra Soldater, der havde modtaget de Pakker, hun hjalp med til at faa sendt afsted. Og hun fortalte rørende Historier om, hvorledes selv de fattigste rundt om i Landet kappedes om at sende noget. En Gang var der kommen en smuk gammel Bibel, et rigtigt Familiestykke, og med den var fulgt et ubehjælpsomt Brev fra en gammel Kone, som skrev, at hendes eneste Barnebarn var falden, og nu havde hun og hendes Datter, som var Enke, ingen at efterlade den til. Og selv om den blev ødelagt ude i Skyttegravene og maa-

ske ramt af en tysk Kugle, saa gjorde det intet. Den var gammel, havde været i hendes Slægts Besiddelse i mere end Hundrede Aar, og hun kunde ikke tænke sig, at den kunde faa en skønnere Død end at ødelægges der ude, hvor ogsaa Sønnensønnen havde fundet sin Grav.

Mellem Linjerne i Brevet havde man kunnet læse, hvorledes den Gamle havde følt det, næsten som om det var et levende Væsen, hun havde besluttet sig til at sende derud, og hendes rynkede Hænder havde sikkert kærtegnende vendt Bladene og strøget ned over det fine Bind, inden hun fik den pakket ind og bragt bort.

Det var bare et lille Eksempel, saadan oplevede hun daglig flere, sagde Mary. Hele Landet tænkte kun paa dem derude. Hver gav, hvad de havde, ingen kunde give nok.

„Men jeg har heller aldrig, aldrig tvivlet om Resultatet,“ sagde hun med varme, lysende Øjne, „jeg ved, at I neutrale somme Tider tænker og siger og skriver, at Tyskerne er stærke, at deres Hensynsløshed giver dem fordoblede Kræfter og Vaaben, vi andre ikke vil bruge. Men det siger intet. Det beviser kun, hvor nødvendig denne Krig var. Tyskland har stemplet sig selv ved sin Maade at kæmpe paa. Ved sin fuldkomne Ligegyldighed med Hensyn til, hvad ondt det bringer over Verden. Blot den ene Ting — Ødelæggelsen af de stakkels, skønne, franske Haver! Jeg ved om en By, hvor den gamle Præst havde boet i den samme Embedsbolig, været Sjælesørger for den samme Menighed i henved fyrreogtyve Aar. Hans største Glæde var hans store Have, hvor han selv havde plantet og passet alt. De Syge i Sognet fik hans Frugter, de Døde hans Blomster, de Fattigste de nærende Urter,

som groede frodigt i hans Bede. Om Foraaret dannede hans blomstrende Espalietræer et Hegn af fine, røde og hvide Farver over Husets Mure og langs med alle Indhegninger, og Kronerne kuplede sig paa de store gamle Frugttræer og dryssede deres Blomster over Gangene og Plænerne. Saa kom Krigen og Fjenden; alle Landsbyens Beboere flygtede, den gamle Præst vilde ikke forlade sin Have, men kunde lige saa lidt skilles fra sine Sognebørn. Saa flygtede han med dem, men da Tyskerne nogle Dage senere igen havde forladt Byen og var dragne videre, vendte han tilbage.

Han kom fra en Flugt i Rædsel, han havde set myrdede smaa Børn og mishandlede Kvinder, men det var ikke værre end dette.

Alle hans Frugttræer var fældede eller stod halvisne, med Barken skrællet af i store Flager og dybe Snit ind i Stammen. De spinkle Espaliertræer var hugne over ved Roden, og deres Grene, som spredte sig vidt ud til begge Sider, hang saa underligt trøstesløst eller var faldne til Jorden og havde tabt Frugterne rundt om. De stakkels Frugter, som var bestemte til, kogte og syltede, at lække Præstens lidende Sognebørn, skulde nu ligge der og raadne op uden at være til Glæde for en Sjæl. — Jeg har hørt alt dette fortalt af en fransk Soldat, som var med til senere at rykke ind i Byen og som havde set den gamle Mand, der gik rundt i sin Have og med Taarer i Øjnene og rystende Hænder tog om sine arme, ødelagte Træer, prøvede at rejse dem og forbinde dem. Og alle hans Blomster var traadt ned, hans Roser søndertrampede, hans Urtebede rodede op. Og hvorfor? Til hvad Nytte? Eller rettere sagt, — til Glæde for hvem skulde al den Skade gøres? Det nyttede ikke en eneste af Soldaterne selv, det nyt-

tede ikke dem hjemme i Tyskland, de fik ikke af den Grund mere. Det var ren og skær Trang til at ødelægge, knuse, pine og mishandle.“

Der blev en Pavse, da Mary sluttede. Der var kommen et lidelsesfyldt Udtryk i Henriks Øjne, og Georg knyttede Haanden og lod den falde haardt ned mod Bordets Plade.

„Og skulde der saa ikke komme Gengældelse over dem?“ sagde han sagte, sammenbidt. „Skulde den Slags Gerninger ikke føre Straf efter sig? Skulde den gode Jord give Menneskene af sine Gaver og ødelægges saaledes til Gengæld, og skulde de uskyldige Træer og Blomster mishandles og pines uden at der skulde komme Straf over al den Ondskab, som er Skyld deri? Nej, det tror jeg ikke.“

„Det tror jeg heller ikke,“ sagde Mary blidt. „Og ingen af os tror det. En Nation, hvis Hær kan handle saaledes, kan triumfere for en Tid, men det varer ikke længe. Og selv om det somme Tider ser sort ud, saa betyder det ingenting. Uretten sejrer kun til en Tid. Og netop dette, at de lader deres Forbrydelser gaa ud over de mest uskyldige, over Neutrale, som ikke har Ret til at forsvare sig, over Kirker og Slotte og fredelige smaa Landsbyer, over Træer og Blomster, — alt dette viser netop, at der paa Bunden af alle deres Praerier, — der ligger alligevel Utrygheden, Uroen, Ængstelsen. Ingen, som føler sig fuldkommen rolig og fast, kæmper imod det værgeløse. Den absolut Stærke har altid Raad til Barmhjertighed.“

„Jeg kan næppe forstaa, at der findes et eneste neu-

tralt Land," sagde Georg. „Efter min Mening er Hæleren næppe saa meget bedre end Stjæleren. Den, der ser til, og glæder sig over at have sit paa det tørre, maa nødvendigvis faa sin aandelige Habitus til efterhaanden at vokse sig skæv. Hvis jeg kan finde mig i at se min Nabos Barn blive sønderrevet af Forbrydere, og Faderen ikke kan magte dem alene, saa er min Moral ormædt, hvis jeg i Stedet for at hjælpe ham tænker paa min egen Sikkerhed. Men de, som i deres Hjerter er neutrale, som altsaa skeler til to Sider og kun tænker paa at værne sig baade mod Solen og mod Blæsten, de er Nathuer. En Regering kan paabyde Borgerne Neutralitet, men ingen jordisk Magt kan endnu befale en Mand at være ligegyldig i sit Hjerte, naar Ondskaben og Uretten faar Lov til at brede sig for hans Øjne.“

„Ja," sagde Mary roligt og ligefrem. „Jeg er glad, jeg ikke hører til de Neutrale. Det vil genere mig lidt, tror jeg, faa mig til at føle mig skamfuld, hvis jeg efter Krigen skulde være med til at nyde Frugterne af de andres blodige Arbejde. Der er ligesom lidt ydmygende i den Tanke at høste, hvad andre har saaet. Skal Friheden og Retfærdigheden og Menneskeligheden engang igen sættes til Højbords, og Verden befries for det Mareridt, som tysk Indflydelse og tysk Militarisme har paatvunget den, saa vil jeg gerne have været med blandt dem, som har banet Vejen.“

Henrik løftede pludseligt Hovedet og saa' fra det ene af de to unge alvorlige Ansigter ligeoverfor ham til det andet.

„Jeg mødte i Gaar," sagde han, „en gammel belgisk Kvinde paa Gaden. Hun havde sat sig paa en

Trappesten og saa' saa elendig ud, at jeg standsede og spurgte, om jeg ikke kunde hjælpe hende. Saa sagde hun paa Fransk, at hun kun forstod saa lidt Engelsk, men om jeg ikke kunde tale hendes Sprog. Jeg sagde: „Jo lidt.“ Og vi fulgtes ad et Sted hen, hvor hun kunde faa et ordentligt Maaltid Mad. Medens hun spiste, fortalte hun mig, hvad der faldt hende ind, saadanne smaa, tilfældige spredte Træk fra sin Flugt, fra sit stakkels Land. Hendes klare, gamle Øjne saa' saa vist paa mig. Mon nu ogsaa jeg, den fremmede, den, der intet havde lidt, kunde forstaa, begreb jeg, hvad det egentlig var, der var sket? Nej, jeg gjorde ikke, — hvem kan sætte sig ind i en Lidelse, som man selv aldrig har følt? Hun havde saadan en stille, indtrængende Maade at forklare mig det altsammen paa, som om jeg var et tungnemmt Barn, og hun vilde gerne gøre det saa tydeligt for mig som muligt. Tyskerne var komne ganske uventet til hendes lille By. Ingen havde troet, det kunde være gaaet med den Fart, og ingen havde kunnet bestemme sig til at flygte. Hun og hendes Mand havde et Hus med en Stump Have til, og det laa i Byens Udkant, netop der, hvor Tyskerne allerførst rykkede frem. De havde straks grebet Manden, bundet ham og taget ham imellem sig. Han var en meget gammel Mand, og han havde ligesom ikke forstaaet, hvad det egentlig var, der gik for sig. Han havde set fra den ene til den anden af sine Bødler og blot sagt: „Jamen hvorfor gør I det, — jeg har jo ingenting gjort Jer.“ De havde let af ham, skubbet og stødt ham med deres Bajonetter og Kolber, havde sagt, de vilde bruge ham til Vejviser, han skulde fortælle

dem, hvor de mest velhavende boede. Han havde haft en lille Hund, som var hans Kæledægge, og denne, som heller ikke kunde forstaa, hvad der foregik, var sprunget op af ham og havde givet sig til at slikke hans bundne Hænder. I det samme havde en Soldat grebet Dyret, havde snurret det nogle Gange rundt i Luften og saa knust dets Hoved mod en Sten. Da Dyret blødende og døende krympede sig paa Jorden foran Soldaten, havde han løftet det op og leende smidt det hen mod den gamle Mand. Denne havde stirret paa Soldaten, paa den lille dræbte Kæledægge, og var saa brudt ud i en Strøm af forbitrede og fortvivlede Anklager. „Faa Munden lukket paa det Bæst,“ havde Officeren raabt, og en af Soldaterne havde hugget Enden af sit Gevær saa haardt ind imod Mandens Ansigt, at han var styrtet om, medens Blodet strømmede ud fra hans knuste Hoved. — Fra det Øjeblik havde den gamle Kone intet mere sanset. Hun huskede ikke, hvad der var sket derefter. Hun vidste, hun var kommen bort sammen med mange andre, at de var flygtede, havde skjult sig, havde tørstet og sultet, men hun kunde ikke samle det, ikke faa fat paa Enkelthederne. Bestandig blev hun ved at se for sig den lille hvide Hund, som krøb sammen ved sin Herres Fødder og endnu i Døden prøvede paa at slikke hans Haand, og den gamle Mand, som fortvivlet, angst og uforstaaende bøjede sig over den, medens han mumlede: „Hvad har de dog gjort ved dig, — hvad har de dog gjort ved dig.“

Den gamle Kone vendte sine Øjne imod mig med saadan et dybt og underligt Blik,“ vedblev Henrik, „og saa sagde hun flere Gange: „Kan De forstaa, hvorfor de

Soldater gjorde det? De kendte os ikke, de kunde jo ikke have noget imod os. Vi havde levet der saa roligt i saa mange Aar, min Mand og Hunden og jeg, og De kan tro mig paa mit Ord, gode Herre, at vi aldrig i vores Dage havde tænkt paa at gøre nogen levende Skabning Fortræd.“ Det havde jeg nemt ved at tro, naar jeg saa' paa hendes gamle venlige Ansigt, og jeg havde intet Svar at give hende. Hvem kan give Svar paa, hvorfor Ondskaben skal have Lov til at ødelægge Freden.“

„Baade de Levende og de Døde kræver Gengældelse,“ sagde Mary. „De, som gør det Onde for det Ondes Skyld, maa lære at forstaa, at der er Kræfter, som er mægtigere endnu. Og at den Vilje, som forlanger Fred paa Jorden, Retfærdighed for de Undertrykte, Frigivelse for de Fangne, Menneskelighed sat i Brutalitetsens Sted, — de bærer Sejren i sig selv, saavist som Livet altid tilsidst sejrer. Se blot paa de ødelagte franske Haver, de knuste Marker, paa Vejenes overhugne Træer, — der spirer grønne Skud alligevel, for Jordens Liv er ikke dødt, det formaar selv ikke Tykkerne at dræbe! Saalidt som de kan udrydde Nationernes Broderfølelse.“

— — —

Medens Georg og Mary langsomt spadserede hjem i den lune Aften, straaledede Lyskasterne, Søgelysene, der i Bundter af Straaler fo'r ud under den blaagraa Himmel.

De kom, ved at se op mod dem, til at tale om disse Luftens Røvere, som lod Bomberne falde paa Maa og Faa ned over fredelige Byer, over Børn og Kvinder.

„Min Barne pige, som nu er gift, fik sit eneste Barn dræbt paa den Maade,“ sagde Mary. „Bomben gik lige

igennem Huset og knuste det Værelse, hvori Barnet laa og sov.“

Der var en harmfuld Klang af Smerte i hendes Stemme, men hendes Ansigt var roligt.

„I har dog en forunderlig, stille Maade at tage alt dette paa,“ sagde Georg næsten uvilligt. „Jeg er ikke fri for somme Tider at ærgre mig over Jer. Og I behandler jo Jeres Fanger, som om de var Jeres Gæster.“

„Det er de jo i Grunden ogsaa,“ sagde Mary med en lille Latter.

„Naa, det vil jeg nok sige.“

„Vi fører ikke Krig mod de Forsvarsløse.“

Georg tænkte paa sit eget, forsvarsløse Skib, som han snart skulde ombord paa. Paa de Venner af ham, som U-Baadene visselig ikke havde skaanet, skønt de ikke havde kunnet forsvare sig mere end Børn vilde kunne have gjort.

Georg havde intet andet Svar end at bøje sit Ansigt ned imod hendes og lægge sin Arm fast om hende. Gaden var næsten mørk og mennesketom. Han kysede de søde, milde Øjne, der lysende af Kærlighed var vendt op imod ham, og den unge Mund, der saa hengivent mødte hans.

„Min gode, lille Mary, min egen Pige, du har Ret. Det kan visselig aldrig være fortjenstfuldt at forøge Lidelsen i denne lidelsesfyldte Verden, selv ikke, naar det gaar ud over dem, som øvede Uretten. Kommer den Dag, da de ikke længere formaar at gøre Fortræd, blot snart, saa skal vi ikke forlange mere.“

„Og den kommer visselig. Vent kun roligt.“

Idet hun hældede sit Hoved ind mod Georgs Skul-

der, strejfede hendes Kind i et Nu hans Arm i et hengivent Kærtegn.

Han følte det som en Dirren ind i sin Sjæls inderste Dyb og tog fastere om hendes Haand. Ja, hun havde visselig Ret. Han dømte fra sig selv. Han hadede ogsaa, — al Lumpenheden, Ondskaben, al den fortvivlede, meningsløse Ødelæggelse, alle de onde Instinkters bedske Tilfredsstillelse, men — trods alt — han elskede dog højere, end han hadede.

Hans Kærlighed til denne lille engelske Pige, der gik ved hans Side i den smukke Aften, med sit Hjerte saa fuldt af Godhed, med sine klare Tanker og sin rene Retfærdighedstrang, ejede en Styrke, som langt overgik Kraften af hans Had. Saavist som det Godes Kraft altid vil være stærkere end det Ondes.

— — —

Skibet var bleven forsinket, og Ruth ventede Henrik fra Time til Time, men uden at vide bestemt, hvornaar han kunde være hjemme.

Og da han endelig var der, kunde hun ligesom ikke fatte det. Hun kunde næppe undvære ham blot de Øjeblikke, hvor hun maatte være ude i Køkkenet med Maden, og han var ikke anderledes end hun.

Han sad ofte og fortalte hende om Rejsen, om England, om Mary, — og saa opdagede hun i et pludseligt Ryk af Overraskelse, at hun ikke havde forstaaet noget af det. Hun havde bare siddet og prøvet igen at blive hjemmевant i den Bevidsthed, at han virkelig var her igen hos hende, levende, i Sikkerhed.

Hvorlænge, — det vidste hun ikke, det turde hun slet ikke tænke paa. Hun vilde ikke. Men Tanken lod sig vanskeligere end før holde borte.

To Dage efter, at Henrik var kommen hjem, læste han i Bladene om en ny Torpedering. To Mand dræbt, danske, og Skibet sendt til Bunds. Og endnu et Par Dage senere om en norsk Sejler, som stødte paa en Mine, og hvis Mandskab reddede sig i Baadene, for senere at dø, de fleste af dem, paa Grund af Udmattelse.

Henrik kunde ikke skjule Bladene for Ruth, der var intet andet at gøre end at lade hende læse dem. Faren for ham var der altid — intet kunde bortforklare den, og det hjalp ikke som Strudsen at stikke Hovedet under Vingen og ikke *ville* se. Hun havde ham hjemme nu, ganske vist, men hun maatte være klar over, at det kun drejede sig om Uger eller Maanedes, ingen vidste det. Og saa vilde det være det samme igen — den samme Angst og Forventning og opslidende Spænding.

Ofte, naar Henrik saa' paa hende, syntes han, at han kunde føle sin Medlidenhed med hende næsten som et legemligt Stik ind gennem Hjertet. Han kunde godt se, at der var sket en Forandring med hende i den Tid, han havde været borte. Han kunde næppe forklare sig selv, hvori den laa, men den var der. En vis skrøbelig Finhed over hendes Skikkelse, en vis følsom Afspejling af hendes Tanker i det smukke Ansigts Linjer, der var overordentlig udtryksfuld, men som fyldte ham med Sorg. Det var som en Kvinde, der havde siddet Dag efter Dag og lyttet, havde lært sig til at skelne alle Lyde, at forstaa enhver Afskygning i de Stemmers Tonefald, som maaske skulde bringe hende et Bud.

Selv naar hun var allergladest, lo med straalende

Øjne og kunde have lidt af den Kaadhed, som muntre Mennesker faar efter en overstanden Fare eller naar en eller anden Besværlighed er forbi, var der dog altid et lille nervøst Træk ved Munden, som fortalte, at hun i al sin Glæde aldrig var tryg.

„Nu er du jo en hel Svend igen, Ruth,“ havde Georg raabt, første Gang han var kommen stormende, havde snurret hende rundt paa Gulvet og tindret og straalet af sin egen store Glæde. „Du er rigtig den gamle, dygtige Ruth igen. Hvad ligner det ogsaa at hænge med Hovedet.“

Men Henrik saa' godt, at Ruth var ikke bleven den gamle, dygtige Ruth igen. Vilde maaske aldrig blive det.

„Jeg har noget at vise dig,“ var noget af det første, Georg havde sagt.

„Kom saa med det.“

„Du skal ikke sige det saa overlegent, for saa kunde det være, du ikke fik Lov til at beholde det, og det antager jeg dog, du gerne vil.“

Det var et Fotografi af Mary, som Georg triumferende holdt i Vejret, og som han fulgte med et næsten skinsygt Blik, da Ruth efter længe at have beundret det, endelig lagde det ned i en Skuffe, medens hun sagde, at hun vilde købe en Ramme til det, saasnart hun kom paa Gaden.

„Vi syntes jo, at du skulde have et Billede af Mary. Vi vilde jo gerne, at du ligesom rigtig havde gjort hendes Bekendtskab, inden hun kom her over.“

Det var en Vane hos Georg, at han i sin store Forælskelse søgte enhver Lejlighed til at sige „vi“.

Han nød aabenbart at bruge det lille Ord, som gav

ham Bevidstheden om, at han og Mary nu var fælles.

„Ja, om jeg *rigtig* kan lære Mary at kende, inden jeg kender hende,“ sagde Ruth leende, „det tør jeg nu ikke love.“

„Naa—e—, man kan da læse en hel Del ud af det Ansigt, skulde jeg tro.“

„Vist saa, det kan man rigtignok.“

„Og saa var det, vi mente, at Mary og du undertiden kunde skrive til hinanden. Vi vil jo gerne, at I to skulde blive lige saa gode Venner som Henrik og jeg.“

„Hun ser forfærdelig sød ud,“ sagde Ruth, lidt i Forlegenhed med, hvilke Ord hun skulde finde for at tilfredsstille Georg.

„Sød — det er slet ikke det, — det er der saa mange, der er. Det er slet ikke, fordi hun er min Kæreste, men Mary er virkelig noget ualmindeligt. Hun kunde blive, hvad hun vilde, er jeg vis paa, saa dygtig er hun.“

„Hun har meget kloge Øjne, dejlige Øjne, og en yndig Mund,“ sagde Ruth og tog igen Billedet frem. Hun følte godt, at Georg ikke var tilfreds med Graden af hendes Begejstring. „Jeg vil hellere lade det staa fremme her, indtil jeg har faaet købt en Ramme. Saa kan vi indlede Bekendtskabet straks. Og det bliver vel endda svært at faa en Ramme, som er fin nok, hvad Georg?“

„Jeg tror, hun staar og ler af mig,“ sagde Georg og vendte sig surmulende om mod Henrik.

Henrik rystede leende paa Hovedet, men Ruth gik hen til Georg, strøg sin Haand hen over hans tykke Haar og sagde inderligt:

„Jeg er saa glad, saa glad over, at du er lykkelig, Georg. Det maa du da kunne forstaa. Hun maa være et sjældent Menneſke, det kan jeg se allerede paa Billedet, ogsaa uden dine Beskrivelser. Og faar hun nogen Sinde Brug for en god Ven, saa skal jeg sandelig være det, saa godt jeg kan.“

Georg blev rød i Hovedet og rystede Ruths Haand, men Henrik vendte sig hurtigt om imod Vinduet. Han vilde ikke, at Ruth skulde læse hans Tanker, ikke se den Medlidenhed med hende, som han følte heftigt i dette Øjeblik. Det var faret igennem ham, at hvis — hvis noget skulde hænde enten Georg eller ham selv, saa blev det vist Mary, som vilde vise sig at være den stærkeste, og han bad i sit Hjerte til, at denne lille fremmede, engelske Pige vilde være hans Ruth saa god en Ven, som hun da vilde komme til at behøve.

Lidt efter gik Georg, — hjem til Martha, hvem han altid havde lidt ond Samvittighed ved at forlade.

„Jeg vil jo ikke for alt i Verden, at hun skal tro, jeg har svigtet hende den mindste Smule,“ sagde han. Og da Ruth til Farvel takkede ham endnu engang for Marys Billede, svarede han med en lille drenget Latter:

„Ja, havde jeg ikke selv haft akkurat Magen til det, havde du jo altsaa aldrig faaet det. Men det har jeg jo. Og jeg skal engang vise dig nogle flere af hende. Nu kan du foreløbig nøjes med det. Men jeg fik da en god Del af hende — helt fra hun var en lille Pige.“

„Hvor er han dog glad, Drengen,“ sagde Ruth med et lille Smil og et lille Suk paa een Gang, da Døren lukkede sig efter Georg.

Hendes Mand løftede Hovedet og saa' paa hende. Han vidste, hvad hun tænkte paa. Om den Lykke, der

nu var saa overvættes, nogen Sinde vilde faa Lov til at modnes.

Henrik lagde sig paa Divanen, og Ruth trak en Stol hen og satte sig ved Siden af ham. Hans ene Haand laa udstrakt over hans Hofte, og hun løftede den op, lagde den til sin Kind og kyssede den. Han ømmede sig uvilkaarligt, og sagde straks efter, at det var ingenting. Det var kun, at han havde et Saar indvendig i Haanden. Det var lille, men ret dybt, og nu var det brudt op. Han var om Bord kommen til at flænge en Syl ind i Haanden, og nu, da det var revet op igen, irriterede det ham ved en uafsladelig Prikken og Stikken.

„Og det har du ikke sagt mig.“

„Men kæreste Ruth, det er da ikke noget at tale om.“

Men Ruth vilde se det, og hun vilde absolut have Lov til at hente Jodflasken og komme Jod ned i Saaret. Det var slet ikke noget rart Saar.

Han lo af hende, protesterede, sagde, at hun maatte ikke være et taabeligt Barn og gøre en Myg til en Elefant. Det hjalp altsammen ikke. Ruth forbandt Haanden og blev siddende med den i sit Skød. Han vendte sig om paa Siden og betragtede hende.

„Ved du hvad, Ruth, du sidder der og ser saa bekymret ud, som om hele Armen var bleven sat af.“

„Sig dog ikke saadan noget.“

„Der er ingen overhængende Fare, forsikrer jeg dig,“ spøjte han videre.

„Det er jo ikke det, — jeg sad bare og tænkte paa, hvor forfærdelig let der kan komme et eller andet galt.

Det er jo for Eksempel et rent Tilfælde, at du ikke har faaet Blodforgiftning af dette her.“

„Det faar man jo kun i de sjældnere Tilfælde.“

„Men det sker.“

„Det sker, kære lille Ruth, og det er vi ikke Her-
rer over.“

„Ved du, hvad jeg tænker paa, Henrik.“

„Nej, lille Barn —?“

„Paa at Mennesker skulde, meget mere end de gør, fortælle hverandre, at de holder af hinanden. Kender du ikke godt det, at man kan gaa og tænke rigtig kærligt og godt paa en eller anden, og saa er den ikke tilstede netop i det Øjeblik, og saa siger man ikke noget om, at man egentlig holder saa meget af, naar man igen træffes. Og paa den Maade bliver det maaske aldrig sagt. Og saa sker der et eller andet, noget uventet, en Blodforgiftning maaske, og det Menneske dør. Tror du saa ikke, at man bag efter vilde tænke, at det var Synd, man ikke mere viste sin Følelse og gav den Udtryk, medens man kunde? For selv de koldeste Mennesker vil nu alligevel gerne holdes af.“

„Ja, heldigvis da.“

„Jeg tror aldrig, at Rud og hans Kone var bleven skilt, hvis hun bare havde forstaaet dette. Han er jo en forfærdelig indesluttet Natur, men han holdt alligevel af hende, og hun tilbad ham. Men hun har selv sagt til mig, at hun turde aldrig vise ham det. Hun var altid bange for, at han skulde finde det latterligt eller at det skulde forstyrre eller kede ham, og saadan gik det til, at de kom længere og længere bort fra hinanden. Og det er ganske taabeligt, for han gifter sig vist aldrig igen, og hun bryder sig ikke meget om sin nye

Mand. Hun tog ham saamænd kun, fordi hun hører til de Mennesker, der maa have nogen at gøre det godt for.“

„Det gør du ogsaa, lille Ruth,“ tænkte Henrik, og iagttog den Ømhed, hvormed hun løftede den forbundne Haand op og lagde den ind til sin Kind. „Min søde, lille Ruth, — maatte du dog blive skaanet for de største Sorger.“

Lidt efter sagde hun tankefuld:

„Det er nu rigere at holde af end at blive holdt af, ikke Henrik?“

„Hvordan mener du?“

„Jeg mener, at man skulde saamænd ikke være saa ked af, saadan som de fleste er, at være den, der elskede mest. Det er jo ingen Skam at elske, vel, og gengældt eller ugengældt, — det skulde egentlig ikke komme saa meget an paa det. Det er egentlig stort, synes jeg, at Mennesker er rige nok til at øse ud. Det er overdaadigt og frodigt, og enhver Kærlighedsgerning er velgjort, selv om den er upaaskønnet. — Ja, — dette var altsaa et Citat!“

„Hvad i Alverden er det, Ruth — har du studeret mine gamle Dagbøger.“

Hun lo og bøjede sit Hoved ned mod hans, kyssede hans Haar og lagde sin Kind kærtegnende ind mod hans Pande.

„Ja, kan du huske, at du engang for lang, lang Tid siden læste netop dette for mig, og den Gang tænkte jeg ikke meget over det, maa jeg sige, men da du saa var borte, og jeg var saa angst altid, saa kunde jeg ikke faa bedre Selskab end det, du havde skrevet. Det var dog altid som en lille Smule af dig.“

„Ja, det er en af mine mange Yndlingsdrømmerier,“ sagde han med en halvt forlegen Latter, „at Menneskene skulde bytte Værdierne om. Nu for Tiden er det en Forfængelighedssag at blive beundret og elsket, det burde langt mere være en Ros at kunne elske, give, opfre sig. Men jeg vidste ikke, at jeg havde en lille Elev, som sad og lærte mine Lovregler udenad.“

„Men saa har du heller ikke Lov til at synes, at jeg holder for meget af dig.“

„Nej, Ruth, aldrig, aldrig har jeg tænkt eller sagt det. Du ved godt, hvad jeg mener, — kun dette, at Mennesker maa ikke samle sig alt for udelukkende om een Følelse. Det er farligt at sætte alt paa eet Kort —.“

„Ja — maaske —.“

„Du maa helst holde saa meget som muligt af mig, — men du maa ogsaa gerne holde meget af mange andre.“

„Jeg tror, jeg kunde komme til at holde meget af Georgs Mary.“

„Det er mit inderligste Ønske, Ruth.“

„Aa Gud, hvorfor siger han nu det, i den Tone, med det alvorlige Udtryk,“ tænkte hun hastigt og smerteligt. „Hvorfor prøver han dog altid paa ligesom at trække saa mange Mennesker som muligt ind i min Tilværelse. Naar jeg har ham, har jeg ikke Brug for andre. Og det ved han jo godt, — men det er netop derfor, — jeg ved, at det er netop derfor. Han nænner ikke, at jeg skal blive alt for ensom — hvis — hvis —.“

„Vi skulde have et Barn,“ sagde han lidt efter.

„Ja.“

„Savner du det virkelig aldrig, Ruth?“

„Aa nej!“

Hendes Svar kom næsten ængsteligt. Hun havde undertiden haft en Følelse af, at han var nær ved at finde, det var Uret af hende, at hun ikke savnede Barnet. Men var det hendes Skyld, at hun intet savnede? Kom det, vilde hun være lykkelig, men savne det, — hvor kunde han egentlig forlange, at hun, som, — hvis denne Krig ikke havde været, — vilde være Jordens lykkeligste Menneske, skulde savne, hvad hun aldrig havde kendt?

„Det var nu rart, hvis vi fik et Barn,“ sagde han igen.

„Ja, naturligvis.“

„Du vilde blive henrykt over det, Ruth. Du passer netop storartet til at være Mor.“

„Ja, ja — jeg vilde blive mere end henrykt over at være Mor til *dit* Barn, — men du kan ikke forlange, at jeg skal savne det, naar jeg har dig, — kan du vel?“

Han lyttede til denne kærtegnende Stemme og lagde et Øjeblik sin Haand fast om hendes Arm.

Men Ruth sad og tænkte paa, at denne Tale om Barnet var en Del af det samme, — hans Bekymring for hendes — maaske — ensomme Fremtid. Hans Frygt for, at hun engang skulde blive alt for alene.

„Jeg synes,“ sagde han langsomt, med Eftertryk, „at der er noget saa forfærdelig trist over ensomme Menneskers Alderdom. Jeg har hørt mange ugifte Mennesker sige, at de, — hvis de kunde leve deres Liv om, — hellere vilde have haft et Ægteskab med taalelig Lykke, eller blot med Venskab. Naar man nu ikke kan faa den, man aller helst vil have, saa kan man dog faa det godt sammen med en anden, naar de blot begge to er enige om at gøre det bedst mulige for hinanden.“

„Det vilde jeg ikke.“

„Min lille Pige bilder sig jo ogsaa ind, at hun har hørt til de heldige.“

„Aa ja!“

Han rakte sine Arme op imod hende og lagde sine Hænder over den Nakke, der saa villigt bøjedes ned imod ham. Og i hendes Hjerte fødtes for første Gang et virkelig levende Ønske om et Barn, der skulde ligne *ham* og kalde *hende* Mor, fordi han elskede hende — elskede hende.

Men i samme Nu følte hun ogsaa med en Vished, saa sikker, som om det var bleven sagt hende, at han snart vilde rejse ud igen.

— — —

Nogle Dage senere kom Martha farende ganske aandeløs. Denne Hurtighed lignede hende saa lidt, at Ruth blev ganske overrasket.

„Men, kære, hvad er der paa Færde — hvad er der sket?“

„Aa, Ruth, du maa hjælpe os. Ja, jeg er vist lidt ude af mig selv, men jeg skal sige dig, — det er en helt romantisk Historie, — men jeg skal prøve paa at fortælle den i Sammenhæng.“

Ruth fik hende til at sidde ned.

„Men hvad er det dog?“

„Aa, jeg kan ikke rigtig komme mig, tror jeg. Der har været en ung, amerikansk Sygeplejerske hos mig hele Formiddagen. Hun er lidt i Slægt med min Mand. Hun har været Sygeplejerske baade i Serbien og Italien, og blev saa sendt til den belgiske Front. Hun vil holde et Foredrag om det, om alt, hvad hun har set, for

at samle nogle Penge ind til de belgiske Børn, og saa var det, medens vi sad og talte, at jeg pludselig fik den Idé, at vi kunde lave en Bazar eller noget i den Retning sammen med hendes Foredrag. Saa fik vi nok en Masse Mennesker til at komme, for hvis hun kun vil fortælle det halve af, hvad hun fortalte mig, saa kan de ikke lade være at give, de *kan* ikke. Du har intet Begreb om, hvad hun har set og oplevet. Og hun vil kun fortælle, hvad hun selv kan staa inde for, hvad hun har set med sine egne Øjne, for at der ikke senere skal blive sagt, at det er Overdrivelse og Sensation.“

„Jamen, Martha — hvornaar skulde det saa være?“

„Saa snart som muligt.“

„Hvad hedder den D  me?“

„Alice Paxton. Hendes Mor var min Mands Kusine, og hun rejste til Amerika og blev gift derovre. Jeg er glad over, hvis jeg kan være hende til nogen Nytte, og forfærdelig glad over, at hun er kommen herop. Vi, som bare gaar rundt og har det alt for godt — aa du, saa godt, synes jeg, at vi maa skamme os, — vi trænger til at høre saadan noget. Havde jeg ikke Børnene, saa sværger jeg, at jeg selv rejste derned, ligemeget hvorhen, bare ned for at hjælpe. Der er jo Brug for alle Hænder.“

„Ja, men nu Bazaren, Martha; mener du, at jeg skal være med til at lave noget til den.“

„Ja, og vi maa faa andre til at være med. Alice bliver her kun en kort Tid. Ved du, hvad hun sagde, — hun sagde, at den — hvad skal jeg kalde det — den L  ftelse, som var gaaet over Amerika efter at de var kommen med i Krigen, den kan man slet ikke forestille sig. Det er ligesom om ingen mere har Tid til at

tænke paa sig selv. Allesammen tænker de kun paa andre, naturligvis først og fremmest paa Soldaterne. Men hun sagde, at hun ogsaa i sit Foredrag vilde fremhæve, at den Tjenstvillighed, der pludselig er sprungen frem mellem Folk, som ellers ikke har noget at gøre med hinanden, er aldeles forbløffende. Hele Amerika er ligesom bleven een Familie, og Soldaterne er alles Sønner og synes at høre alle til.“

Ruth saa' ganske forundret paa Martha. Hun var ellers en lille Smule indolent og plejede saare sjældent at komme i Affekt. Hendes Kinder brændte, og Øjnene havde et ivrigt, varmt Udtryk.

„Det er sandt, — hvis jeg ikke havde Børnene, jeg meldte mig, i England eller et andet Land, blot for at være med. Aa du, Ruth, ved du, hvad jeg har tænkt paa, — at alle de Kvinder, som er tvungne til at være neutrale, burde enes om at danne en Forening eller Liga, eller hvad man nu skulde kalde det, med en Hovedforening og Hovedbestyrelse her i København, og saa Filialer rundt om i alle Provinsbyer og paa Landet.“

„Jamen hvad skulde saa de Foreninger udrette, Martha?“

„Hjælpe, naturligvis. Man kunde for Eksempel stille de forskellige Afdelinger frit overfor Arten af deres Arbejde. Hvis en Kreds helst vilde tage sig af belgiske Børn, kunde de gøre det. Hvis en anden vilde hjælpe Serberne, eller arbejde for franske Soldater, eller skaffe Penge og oprette et Hvilehjem for italienske Reconvalescenter, — der var mange Ting at gøre, mange Veje, man kunde gaa ad for at staa dem bi.

Og man kunde ved at overlade til de forskellige For-
eningers Initiativ, hvem de helst vilde tage sig af, faa
Brug for alle Talenter, alle de forskellige Arbejds-
evner.“

„Og Fangerne, Martha.“

„Fangerne ogsaa — naturligvis. Der er jo nok en-
kelte, ogsaa herhjemme, som staar i Brevveksling med
nogle af dem, køber forskellige Smaating, som de sid-
der og forarbejder. Men det er jo altsammen saa l st
og spredt. Det skulde sættes i System, organiseres.
Vi er neutrale, det ved vi jo, men endnu har jeg aldrig
hørt, at Neutraliteten kan tvinge Kvinder til at holde
sig tilbage, hvor det gælder at hjælpe den Sag, det
Parti, som baade deres Forstand og deres Hjerte giver
Medhold.“

„Det har jeg heller ikke, Martha.“

„Vi maa begynde straks, Ruth. Og efter Krigen
kunde der saamænd ogsaa blive god nok Brug for os,
desværre. Alle Saar er ikke helede, fordi Kanonerne
endelig engang holder op at lyde.“

Ruth stirrede i stadig voksende Undren paa
Martha.

Der var kommen en næsten profetisk Højhed og
Klarhed over hende. Noget saa underligt lysvaagent.
En pludselig og voldsom vakt Vilje til at hjælpe. Som
var hendes lille dagligdags, stilfærdige og smaatskaarne
Tilværelse med et Ryk forvandlet, som laa der nu et
højt og skønt og straalende Maal foran hende.

Det var en forunderlig Krig, forunderlig med sin
Evne til at omforme, at skille og at samle, til at dr be
og ruske op den halvtsovende til virksomt og lys-
vaagent Liv.

„Men hvad vil du have, at *jeg* skal gøre, Martha?“ spurgte hun endelig.

„Allerførst maa vi faa fat i nogle af vore Bekendte, og de maa skaffe andre. Og saa maa vi faa lavet nogle Ting, saa mange som muligt, der kan sælges. Og saa naar Alice har fortalt, hvad hun vil — saa — synes du saa, der vilde være noget løjerligt i, at jeg stod op og sagde noget om — vor Plan — jeg ved ikke, om jeg kan. Jeg har aldrig i mit Liv tænkt mig den Mulighed, at jeg skulde staa paa en Tribune og holde Foredrag. Jeg har aldrig i det hele taget tænkt mig Muligheden af, at jeg skulde komme ind i noget af den Slags. Det ligger jo slet ikke for mig.“

„Ligger det ikke for dig at ville være god og hjælpe, hvis du opdager, at du kan,“ udbrød Ruth varmt. „Jo, det skulde jeg mene, det gør.“

Marthas ivrige og blussende Ansigt sænkede sig halvt skamfuldt.

„Tror du ikke, at det var bedre, du gjorde det, Ruth?“

„Jeg — nej, aldrig —!“

„Du har ligesom mere — hvad skal jeg sige — mere Fremtræden.“

„Har jeg — det var da det vildeste, jeg endnu har hørt. Nej, lille Martha, du har faaet den Tanke, for at du skal bringe den til Udførelse, du og ingen anden. Men jeg skal hjælpe dig, alt hvad jeg kan. Og jeg vil nok se den, der kan modstaa dig, hvis du vil tale blot halvt saa indtrængende, som du har gjort til mig. — Hvordan begynder vi saa, Martha?“

„Har du et Stykke Papir og en Blyant?“

Ruth bragte begge Dele, og Martha satte sig ned ved

Bordet og begyndte at skrive en Liste over de Bekendte, som hun mente kunde egne sig til at være med til det forberedende Arbejde.

Saa skrev hun et Udkast til et Cirkulære, som hun vilde bede en af dem, som havde Skrivemaskine, om endnu i Aften at renskrive og faa sendt ud. Cirkulæret indeholdt en Anmodning om at sende Gaver og muligvis selv komme og tale med hende, dersom Plannen havde vundet særlig Forstaaelse.

Ruth iagttog hende forundret. Martha arbejdede med en Ro, en Omsigt og en Hurtighed, som om hun hele sit Liv ikke havde gjort andet end at ordne Bazarer og danne Foreninger. Hvor var det mærkeligt. Om alle andre vilde hun have troet, at saadan noget var muligt, før end om denne lille, stille Kone.

„Men det skal være saa privat som muligt,“ sagde hun, idet hun skød Listen fra sig. „Jeg mener, vi vil undgaa enhver Art af Reklame. Vi vil kun have de Mennesker med, der virkelig føler saa varmt for dem, der skal hjælpes, at de gør alt Arbejdet for deres Skyld, uden nogen Tanke om at skubbe deres egen Person i Forgrunden.“

„Martha — du ser ligefrem lykkelig ud.“

„Er jeg lykkelig,“ hun lo næsten forlegent, „ja, det kan saamænd gerne være. Det har jeg ikke engang haft Tid til at føle, tror jeg. Men hvis jeg kunde gøre en lille Smule Nytte med det, — aa, Ruth — hvor vilde det dog ikke være vidunderligt, og tænk paa alle de ugifte eller ensomme Kvinder, der sidder rundt om og maaske er opfyldte af Tanken paa Krigen og gerne vilde hjælpe, men ligesom mangler en Impuls for at faa begyndt. Vi burde ligefrem have et Kontor, hvor

Folk kunde gaa hen og sige: „Jeg har Lyst til at gøre dette eller hint, tror De, jeg kunde komme til det?“ Og saa blive sat i Stand til at give eller arbejde paa netop den Maade, uden at behøve at være Medlem af vor Forening, eller maaske vilde der komme nogen og spørge, hvorledes de skulde bære sig ad med at komme over til en af de allierede Magter for at tilbyde deres Tjeneste paa selve Stedet. — Jo mere jeg tænker paa det og vi taler om det, des mere synes jeg, der bliver at gøre.“

„Du har Ret, fuldkommen Ret, Martha. Du skal lede det, og jeg vil gøre alt, hvad jeg kan, for at hjælpe dig.“

— — —
Da Henrik kom hjem, fandt han Ruth helt optaget af Tanken om Marthas Plan, og medens han sad og hørte paa alt, hvad hun fortalte om, hvem hun i Eftermiddagens Løb havde telefoneret til, og hvad de havde svaret, tænkte han paa, at det maaske engang kunde blive en stor Hjælp for hende.

Baade medens han sejlede, og dersom han ikke kom hjem mere, vilde det være hendes eneste Redning, hvis det skulde lykkes hende at faa Interesse for en Sag og et Arbejde.

Han lovede at hjælpe dem, hvis han kunde, og tilføjede:

„Saa kan I jo bruge mig som Mellemmand mellem Jeres Forening og England. Det kan jo være, at I vil i Forbindelse med en eller anden Kvindeforening derovre, — saa kunde jeg ordne det.“

Han saa' opmærksomt paa Ruth, medens han talte, og opdagede, at hun blev bleg.

„Du mener altsaa, at du — at du rejser snart igen?“

„Hvornaar ved jeg ikke, — men I har vel heller ikke saadan et Hastværk — har I?“

„Aa, Henrik!“

„Saa — saa, — min fornuftige, lille Pige.“

„Jeg *er* jo fornuftig, — jeg siger jo ingen Ting, — men du taler om det — —.“

„Paa den eneste Maade, man kan tale om det paa, ja. Som en nødvendig og naturlig Ting.“

Ruth pressede Læberne sammen. Hun turde ikke begynde forfra. Hun havde for længe siden gjort op med sig selv, at hun tabte, at hun aldrig fik ham omstemt, og at hun blev mindre i hans Øjne ved sin Tryglen.

„Synes du egentlig ikke, det er mærkeligt, at Martha kan gøre alt dette, — saaledes ordne og lægge Planer og tænke paa at holde Foredrag? Det har hun jo aldrig i sit Liv gjort før.“

„Nej, men det gælder jo om her i Livet at udfinde, hvor ens egne bedste, sjælelige Kræfter ligger, og saa tage dem i Brug, og det er de fleste Mennesker længe om, hvis de i det hele taget nogen Sinde opdager det. Dersom jeg var Forfatter, vilde jeg skrive en Bog om de Misfornøjedes store Tog, og prøve paa at udfinde, hvad Grunden var. En af dem er utvivlsomt, at vi jasker med os selv. Enhver Evne, vi har faaet, og som vi ikke sørger for at anvende, vil vedblive at irritere os som en for stramt underbunden Finger. Hvert Lem paa det sjælelige Legeme skal helst være i fuld Vigeur, ligesaavel som det synlige Legemes Lemmer. Og jeg kunde rigtig godt tænke mig om Martha, at hun var

gaaet rundt med saadanne bundne og skjulte Evner, og at hun nu maaske finder sit naturlige Virkefelt.“

„Men saa jeg da — egner jeg mig egentlig til at hjælpe hende?“

„Sikkert! Der er i de fleste Mennesker en kraftig Evne til at hjælpe, Anlæg for det, om jeg saa maa sige. Men naar der ikke bliver kaldt paa den, kommer den ikke i Brug, og saa visner den, og al Menneskets Energi udløses ensidigt i anden Retning.“

Ruth saa op paa ham med en beundrende Varme i sit Blik.

„Du ligner sandelig ikke andre Mænd, Henrik. De fleste Mænd vilde først og fremmest tænke paa, om der da endelig ikke gik noget fra *dem*, om de og Huset maaske skulde blive en lille Smule forsømt.“

„Det frygter jeg slet ikke for. Forsømt i den Forstand kunde jeg aldrig blive, saavist som det ikke er din Opgave som min Hustru kun at gaa op i at holde Stuerne i Orden, saavist som det er hvert eneste Menneskes vigtigste Opgave at naa den frodigste Udfoldelse af alle sine Evner. Nej, kæreste, kan du gøre Nytte her og hjælpe Martha — det vil kun glæde mig.“

Ruth tænkte med et lille Stik i Hjertet, at Henrik var bedre end andre Mænd, saa større paa alting, men aller inderst inde havde hun alligevel ikke haft noget imod en lidt mere egenkærlig Paaholdenhed fra hans Side overfor hende selv og hendes Tid.

Men hun fik ikke Tid til at tænke paa sin Skuffelse. Martha og hendes Planer gjorde Krav paa hvert Minut, hun kunde faa tilovers.

Hun skulde være med til Møder, tale med forskellige Mennesker, skrive Breve.

Martha havde ikke Tanke for andet end sin store Plan, og hun forstod at faa de andre til at arbejde.

De havde lejet en af de største Sale i Byen, og da Adgangen var fri ogsaa til Foredraget, samledes der hurtigt en Del Mennesker. Prisen paa de Ting, som solgtes, var sat meget lavt. Martha paastod, at de nok, naar de havde hørt Alice Paxtons Foredrag, vilde give uden at man behøvede at bede dem derom.

Selv var hun ikke med til at sælge. Hun gik rundt mellem Publikum og saa' paa dem med Øjne, der ligesom brændte af den ophidsede Forventning, hun følte. Disse Mennesker, der kom og gik, og som for største Delen var hende ganske fremmede, havde faaet en hel ny Betydning for hende. Det var Hjælpere, Søstre, som skulde være med til at føre hendes Tanker ud i Virkeligheden. Hun vilde binde dem til den nye Op-gave, som hun vilde stille dem, binde dem med sin egen Begejstring og sin egen Tro.

Medens Alice Paxton fortalte om al den Elendighed, Krigen havde bragt over Verden, — fortalte om Blod og Lidelser og Taarer, som de der blødte, led og græd i Virkeligheden var fuldkommen uskyldige i, Redskaber, som de var, i Hænderne paa dem, der havde forstaaet at tilrive sig Magten over andres Viljer, — sad Martha i en Krog med Hænderne for Ansigtet. Hun havde i enkelte Øjeblikke følt en rystende Angst over at skulde staa frem for alle disse Mennesker og tale til dem, men den var borte. Hun var kun og helt optaget af at sige det, hun vilde sige dem, saaledes, at de aldrig glemte det. Disse Dages Samvær med den unge Sygeplejerske, som kom lige derudefra de friske Lidelsers Lande, havde bragt hende til at

fatte, paa en anden Maade end før, med mere end med blot Forstanden, hvorledes Menneskene pintes, hvor meningsløs denne selvpaaførte Rædsel var.

Og da Alice Paxton tav, og hun gik ind mellem Forsamlingen og stod der, hvor hun havde staaet, var der en hed og sammentrængt Alvor over hende, en Besluttethed, som fik dem til at se undrende paa hende.

Hun udviklede først sin Plan, fortalte dem, hvorledes hun havde tænkt at de, som neutrale Kvinder, kunde være med i Kampen mod det onde, Krigen voldte, og fortsatte derpaa:

„Vi er neutrale! Det vil sige, at vi ikke har Ret til at kæmpe med, men vi har vel Ret til at prøve paa at gøre godt mod dem, som Krigen har gjort uarbejdsdygtige. Det er ingen flatterende Rolle, de neutrale Lande spiller. Var det ikke rimeligt, hvis vi enedes om at undvære lidt af vor Overflod, ligesom vore Søstre derude undværer af deres Knaphed, for at hjælpe dem, der har det allerværst? Vi er bastede og bundne af vor Neutralitet, Bladene tør næppe omtale, naar den Nation, med hvem vi ikke er i Krig, — vi, de neutrale, — torpederer vore Baade og dræber vore Søfolk, og de af os, som har Mænd og Sønner paa Havet, har næppe Ret til at klage, naar de faar Bud om, at man har myrdet dem, — derude, hvor de færdedes i deres lovlige Arbejde. Men ingen kan forbyde os at *føle*, selv om vi er tvungne til at tie om vore Følelser. Men hvis disse dræbte Neutrale har Børn, der trænger til Mad, saa har vi dog Lov at give dem, Lov til at klæde dem, hvis de fryser. Og saaledes ogsaa med de mange derude i de fremmede Lande. Alle I, som er oprørte over

Krigen, føler den som en Skam for Menneskeheden, ydmyges over, at vi i en Tid, som vi selv ikke er bange for at kalde Civilisationens Tidsalder, skal opleve at se sagesløse Mennesker ophidses til at slaa ihjel, — vil alle I nu ikke hjælpes ad, at vi kan række vore Søstre derude en Haand, saa de forstaar, vi dog ikke har Vand i Aarene og en Sten i Brystet. Jeg vil ikke gentage for Dem, hvad der staar i det Opraab, De alle har faaet. Planen er endnu saa ung, — men den synes mig let at udføre. Dan Krese, saml de Kvinder, som kan forstaa, hvad jeg har talt om, og bed dem tale paa samme Maade til andre. Saml Penge ind, — sy, — skriv efter et hjemløst Barn, alle I, der har Plads i Jeres Stuer til endnu en lille Seng, endnu en Stol ved Spisebordet, og Kærlighed nok i Eders Hjerter til at erstatte det stakels Væsen, hvad Krigen har berøvet det. Tænk paa de belgiske og de serbiske Børn. Tænk paa de Mænd, som i Dag kaldes *Helte* og om et Aar *Krøblinge*, og hjælp dem. Tjen Penge, spar, saml, for at kunne være med til at rejse de sønderskudte Hjem. —

Og saa har jeg endnu en Ting at bede Dem alle om, — lad os, naar vi nu faar vore Foreninger dannet, ikke opløse dem efter Krigen. Lad os stille dem i Fredsagens Tjeneste. Lad Europas Kvinder udslette den Skamplet, som nogle af Europas Mænd har sat paa det tyvende Aarhundrede og sørge for, at en Gentagelse aldrig kan finde Sted. Der findes vel ikke et eneste fornuftigt Menneske, som har Lyst til Krig, — men selv om hver Mand i Verden vilde Krigen, saa burde der ved hans Side staa en Kvinde, som *ikke* vilde den. Jeg har ofte hørt, at Fredsforeninger er til ingen Nytte, at Krig har der altid været, vil der altid blive. *Jeg tror*

det ikke. Men Menneskene har ikke hidtil sat deres Vilje tilstrækkelig haardt ind paa at forhindre den. Ingen skal fortælle mig, at en Viljestrøm, der er gjort svulmende bred af Millioner af forenede smaa Viljer, ikke har Magt. Intet i Verdens store Husholdning kan blive til intet, forgaa. Man kan brænde en Ting, kaste den i Havet, overgive den til Forraadnelse, begrave den Tusind Alen under Jorden, — den er ligefuldt til. Omformet — ganske vist — men den er til. Det ved vi alle, — vil saa nogen virkelig have mig til at tro, at det eneste, der skulde udslettes komplet, uden at have Kræfter i sig til at efterlade noget Spor, skulde være et Menneskes hedeste Ønsker, Attraa, Vilje? Nej og atter nej! Der er en Magt i et enkelt Menneskes Vilje, som formaar meget, — der er en uovervindelig Styrke i de Tusinders fælles Fordring. Jeg synes, Slægten herhjemme i Danmark for Tiden er slap og snæversynet. Vi suger Penge til os fra Krigen, som Gribbene suger Næring af Ligene. Vi drikker Champagne, medens Bomberne styrter ned over London og Paris. Denne Krig er den store Fallit, — Evropas Bo maa efter den gøres op paany og administreres bedre her-efter. Vi har faaet vor Stemmeret, vi Kvinder, og Plads i de Bestyrelser, som raader for Landenes *indre* Anliggender. Faar vi en Dag ogsaa Plads mellem de Mænd, der styrer den *udenrigske* Politik, saa haaber jeg, — saa *ved* jeg, — at en Krigserklæring aldrig mere kan vedtages.

Saa vil Eftertiden med Grund kunne sige om os, at det tyvende Aarhundredes Kvinder ikke omsonst opnaaede at faa deres Menneskerettigheder anerkendte, — thi de beviste, at de forstod at bruge dem.“

Til sidst spurgte Martha, om der ikke var nogen, som havde Lyst til at sige deres Mening om hendes Forslag, og Resultatet blev en livlig Diskussion.

Men inden Forsamlingen skiltes, var Foreningen alligevel stiftet. Martha var bleven valgt til Formand, og i de nærmest følgende Dage strømmede det ind til hende med Breve fra Kvinder, som sagde hende Tak, fordi hun kaldte paa deres Arbejdslyst og Hjælpsomhedstrang.

Martha havde prøvet paa at formaa Ruth til at være med i Bestyrelsen, men hun vilde ikke.

„Jeg vil være din Privatsekretær, jeg vil gerne slide for dig, og du kan bruge mig til alt, hvad du vil. Men lad mig være fri for at komme frem paa den Maade.“

Ikke engang Henriks Overtalelser havde hjulpet.

Hun havde klynget sig til ham og prøvet paa at forklare de Følelser, hun ikke selv helt forstod.

„Jeg beundrer Martha og hendes Dygtighed og selve Sagen, — men lad mig blive her i mit Hjem. Jeg vil gerne hjælpe hende, men jeg vil ikke være bunden. Og saa — saa er der jo en Ting til, — hvis vi nu skal have Barnet, Henrik?“

Ruth havde ikke følt sig vel i den sidste Tid, og den Iver, hun havde vist for Marthas Arbejde, var kølnet temmelig hurtigt. Hun havde selv en Følelse af, at der skete hende en Slags Overlast, naar hun skulde tvinges bort fra sin eneste egentlige Interesse, — Henrik og Hjemmet. Martha havde maaske altid lidt under en Slags Tomhed, som nu blev udfyldt, hun selv var til den Grad optaget af sin Mand, at hun ligesom ikke rummede mere.

Da Henrik ikke svarede, tilføjede hun alvorligt:

„Det er det, jeg synes, at jeg ikke har Kræfter til at tage mod et Barn, til at passe det godt nok, naar dette skal blive ved, naar jeg aldrig mere skal kunne være tryk for, hvordan du har det. Hver eneste Nat drømmer jeg om de Ulykker, der kunde hænde dig, — og jeg beder kun om, at baade Barnet og jeg maa dø sammen, hvis — hvis — —.“

Taarerne strømmede mod hendes Vilje ned ad hendes Kinder, men hun følte sig saa underlig slap og sløv, at hun ikke kunde tage sig sammen.

„Jeg vilde ønske, jeg kendte en eller anden, som kunde være hos dig i denne Tid,“ sagde Henrik, „det er saa underligt, at Mennesker ofte faar deres hedeste Ønsker opfyldte paa et Tidspunkt, hvor det slet ikke passer. Det er, som om intet maa være fuldkomment.“

„Det var da det værste, jeg kunde tænke mig, at have et Menneske her i Huset. Naar du er borte, vil jeg helst være alene, her i vores egne Stuer.“

„Men det er ikke sikkert, at det er sundt for Barnet, Ruth.“

Hun gjorde en utaalmodig Bevægelse.

„Hvad der er sundt for mig, maa ogsaa være sundt for det. Og jeg gør jo alt hvad jeg kan for at være fornuftig. Jeg er bare saa træt.“

Lidt efter maatte Henrik gaa, og medens han var borte, ringede det.

Ruth var ved ikke at lukke op, men tænkte, at det maaske kunde være Georg. Han havde ikke været hos dem hele Dagen, og han var i Grunden den eneste, Ruth brød sig om at se. Naar han sad og talte og blev ved at fortælle om Mary, hvad han altid gjorde, naar

de var alene, syntes Ruth, hun sad og lyttede til en Sang om sin egen Kærlighed.

Men det var ikke Georg, det var en ung Dame, som Ruth ikke kendte og som bad om Lov til at tale med hende. Hun var klædt i dyb Sorg.

„Undskyld, at jeg forstyrrer Dem,“ sagde hun, da hun var kommen ind i Stuen. „Men jeg følte saadan en Trang til at tale med Dem. Jeg var henne at høre Frøken Paxtons Foredrag, og der saa jeg Dem, en af mine Bekendte sagde mig, hvem De var, at Deres Mand var 1. Styrmand, og sejlede paa England. Jeg vilde have talt med Dem den Gang, men jeg kunde ikke rigtig komme afsted med det. Jeg hedder Ellen Andersen.“

„Er der da noget, jeg kan gøre for Dem?“ spurgte Ruth. Den fremmede gjorde et saa ualmindelig tiltalende Indtryk, syntes hun.

„Aa nej, egentlig ikke for mig, ikke saadan økonomisk da. Vi kan klare os, mine to Børn og jeg. Jeg havde lidt Penge efter mine Forældre, og jeg tjener ogsaa ved at tegne Mønstre til en Broderiforretning.“

„De er Enke?“ spurgte Ruth og saa' paa hendes sorte Dragt.

„Min Mand var Styrmand ligesom Deres. Hans Skib blev torpederet for godt to Aar siden, næsten straks da de rigtig begyndte at gaa paa Jagt efter neutrale Baade.“

„Og — og Deres Mand druknede?“

„Nej, han blev skudt. De var gaaede i Baadene og vilde prøve at naa Land, men Søen var for høj, de kunde se, at det var umuligt, og saa vendte de tilbage til Skibet. Straks da de satte Foden om Bord paa

Dækket, og Skibet allerede var ved at synke, skød Ty-skerne paa dem og dræbte min Mand og Kaptajnen.“

Ruth svarede ikke. Den Stilfærdighed, hvormed den anden talte, syntes ligesom at være en Anmodning om ikke at blive besværet med deltagende Ytringer.

„Saa kom jeg altsaa hen og hørte paa, hvad Miss Paxton fortalte og om den Forening, Kvinderne skulde stifte, og jeg maa sige, jeg synes netop, det er det, vi trænger til. Jeg var i England med min Mand den Gang Krigen brød ud, vi har saa mange gode Venner derovre, og jeg tror, at dersom de neutrale Kvinder havde set, hvad Kvinderne i England udretter, saa kunde de ikke tænke sig at gaa og spille deres Tid som de gør. For det er rigtigt, som der blev sagt, at det at være neutral, det er ikke det samme som at være udeltagende. Og selv om et Land bliver holdt udenfor Kri-gen, saa kan man ikke holde Folket fra at føle og tænke.“

„Vi bliver jo heller ikke behandlede som neutrale,“ sagde Ruth sagte og bittert, men hun vendte Hovedet bært, da hun saa' det medlidende Udtryk i det unge, fremmede Ansigt ligeoverfor sig.

„Jeg var som sagt i England, da Krigen kom,“ vedblev hendes Gæst, „og jeg skal aldrig glemme det Indtryk, som det gjorde paa alle, da vi fik at vide, hvorledes Belgien blev behandlet. De er jo saa stille, Eng-lænderne. Tilsyneladende tager de jo alt med Ro, og siger ikke meget om det, men der var et Udtryk i deres Ansigt, som blev et lille Barn lemlæstet lige for Øjnene af dem. Og derfor ved jeg, at denne Krig bærer hen imod al Militarismes Ødelæggelse, for England taaler ikke een Gang endnu en lille Stats Ruin.

Neutrale Kvinder, der ikke er bundne til andre Opgaver, som de ikke kan frigøre sig for, skulde enes om at hjælpe de tapre Kvinder derovre. — Undskyld, hvis jeg sidder og trætter Dem,” tilføjede hun pludseligt. „Jeg kommer her og falder med Døren ind ad Huset, og De ser bleg ud, — men lige siden det Foredrag har jeg næsten ikke kunnet tænke paa andet, og derfor er det, jeg kommer til Dem, fordi jeg gerne vil være med i dette Arbejde.“

„Men jeg er ikke Bestyrelsesmedlem.“

„Nej, men det er Deres Veninde, som er Formand, ikke sandt. Og jeg hørte saa meget om Dem den Aften, og derfor var det, jeg kom her ud i Dag. Jeg fik saadan en Lyst til at tale med Dem, ogsaa fordi Deres Mand har det samme Arbejde som min.“

Ruth sad lidt og tænkte paa, at det da egentlig var underligt af den unge Frue at komme op til hende, men skønt det for Tiden var hende imod at træffe nye Mennesker, saa var der noget ved dette blide, stærke Ansigt, med det tykke sorte Haar strøget ned over Tindingerne, som gjorde Indtryk paa hende.

Hun var ogsaa for Marthas Skyld glad over, at hendes Plan virkelig syntes at slaa an, og hun sad og skammede sig lidt over, at hun ikke selv var mere begejstret, men naar Henrik først var rejst, skulde hun nok tage sig sammen. Men nu, — hun kunde ikke tænke paa andet end ham.

„Hvordan kom De — over det — at Deres Mand rejste fra Dem under de Forhold?“ spurgte hun pludseligt, sagte. Hun mærkede selv, at hun blev blussende rød af Skam over, at hun sad og røbede sin hemmeligste Pine.

„Jeg skulde jo komme over det, — eller snarere — jeg kommer aldrig over det, for han var mere for mig end jeg troede, et Menneske kunde være for et andet.“

„Prøvede De da ikke paa at holde ham tilbage?“

Igen fløj dette dybt medlidende Udtryk over den fremmedes Ansigt, og hendes store, mørke Blik vendte sig fast og trofast mod Ruth.

„Jeg turde ikke, — hvor ondt jeg havde det, kan — De maaske — tænke Dem. Man siger, at vi herhjemme i Danmark ikke ved, hvad Krig er. Jo, vi — som U-Baadene har gjort til Enker, vi ved det. Vort Land er ikke med i den store Krig, men denne lille, specifikke tyske Krig, den kan vi tale med om. Og derfor er de neutrale Kvinder ikke en Smule mindre end de krigsførende interesserede i at faa Bugt med den knyttede Næve, som er vendt mod enhver, der er svagere end den selv.“

Da Ruth havde fulgt den unge Frue ud i Entreen, greb hun pludselig hendes Haand og holdt den fast mellem sine.

„Maa jeg sige Dem rigtig, rigtig mange Tak, fordi De kom hen til mig,“ sagde hun indtrængende.

„Jeg er saa glad over, at jeg gjorde det, jeg havde bestemt at gøre det hver Dag, siden den Aften, men saa syntes jeg hele Tiden, at det vel alligevel saa' saa underligt ud. Men jeg kunde ikke glemme Deres Ansigt, og saa tænkte jeg, at De havde vel alligevel saa meget med Foreningen at gøre, at jeg godt kunde melde mig hos Dem. — Men det var jo alligevel lige saa meget for at

tale med Dem og lære Dem at kende, at jeg kom.“ Hun smilede og lagde sin Arm om Ruths Skulder.

„Vi to bliver ogsaa Venner.“

„Ja, det var det, jeg havde paa Fornemmelsen. Og saa maa Kvinderne i vore Dage jo ind i et Slags Søsterskab helt anderledes end Fortidens Kvinder. Naar der er saadan Sorg og Nød alle Vegne, er der Brug for Kvindernes Hjælp overalt, ogsaa mellem dem selv indbyrdes. Og nu Levvel og Tak for i Dag. Maa jeg komme op til Dem en anden Gang?“

„Kom saasnart min Mand er rejst — vil De?“

Ruth blev næsten forundret over sine egne Ord, — hun vilde netop altid være alene, medens Henrik var borte, men det var, som om der straaledes Styrke og Godhed ud fra dette milde, aarvaagne Ansigt.

„Det vil jeg — Deres Mand rejser om en Uge, — saa kommer jeg. — Jeg skal gøre alt, hvad jeg kan for Dem.“

Hun slog Armene om Ruth og trykkede hende i sine Arme med den Ømhed, som helt fylder et Menneskehjerte overfor en Sorg og Angst, man ikke kan finde nogen Udvej for. Og Ruth takkede hende ved at svare med Ord, som aabenbarede hele hendes nyvakte, fortrøstningsfulde Tillid:

„Hvis jeg igen faar det saadan, at jeg den ene Aften efter den anden ikke kan falde i Søvn, vil De saa komme og sidde hos mig. Jeg tror, jeg kunde faa Ro, hvis De var i Nærheden.“

— — —

Henrik stod oppe paa Kommandobroen. Det var en usædvanlig stille Luft, og Februaftenens Kulde føltes ikke saa stærkt som ellers. Inden et Døgn haa-

bede de at være i England, og han længtes mere end nogen Sinde efter at naa dertil og efter at kunne afsende et Telegram til Ruth med det sædvanlige: „Alt vel.“

Han tænkte bestandig paa hende lige siden Afrejsen. Gid hun dog ikke skulde have haft dette Barn. — Tænk, at det var ham, der virkelig skulde føle saaledes. Det sved i ham som en Uret mod Ruth, mod det lille Barn, han saa utallige Gange i forrige Tider havde ønsket sig.

Samme Morgen havde de set en Mine ganske tætved. Henrik var selv den første, som havde faaet Øje paa den, og han havde bagefter undret sig over den Frysning, det Ubehag, som han vel maatte kalde Angst, der var gledet over ham.

Han skulde ellers snart være vant til dette her, hærdet.

Var det Tanken om Barnet, der gjorde ham feig? Var det saaledes, at Tanken om den Skabning, man satte ind i Livet, alligevel havde Tag i noget hemmeligt og dybt i Menneskets Sind, rørte ved et Urinstinkt, som gik dybere, naaede videre, end den saakaldte „Kærlighed“ til det andet Køn?

Han mente dog, at han elskede Ruth netop med denne trygge Styrke, som er saa sjelden og som kan taale Stormene.

Men han havde aldrig ved Tanken om hende, om at forlade hende, haft dette gysende Ubehag, som han nu havde ved Tanken om, at hans Barn maaske skulde være faderløst, endnu inden dets Fødsel.

Ruth vilde gøre, hvad der stod i en Kvindes Magt for at opdrage det til et klogt og lykkeligt Menneske,

men ingen kommer udenom de evige Love, og disse Love foreskriver, at Barnets lille Verden har sine Porte aabne ud imod de to tilsyneladende ens og dog saa forskellige store Verdener, — Mandens og Kvindens.

Henrik forstod dette, som han aldrig havde forstaaet det før.

Og han undrede sig over, at dette endnu ufødte Barn havde det i sin Magt at skabe ham nye Synspunkter, helt nye Fornemmelsesstrømme.

Det er nu engang saadan, at Mand og Kvinde aldrig kommer til at erstatte hinanden! Dertil er Ulighederne for store. Naar man skal veje en Ting, er det umuligt at sige, om den Skaal, der bærer Varen eller den, som bærer Lodderne, er den vigtigste for at opnaa at se Resultatet.

Tiden havde medført Mandens Begriben af Kvindens naturlige Menneskerettigheder, men det medførte rigtignok, at Mændene maatte tage sig sammen for at komme til at staa Maal med den nye Tids Kvinde. Den største Ulykke, der kunde ske hende, vilde være ikke at kunne finde Mænd, som var hende menneskeligt overlegne paa de specifikt mandlige Omraader. Og Børnene havde Ret til at kræve af deres Forældre, at de hver for sig naaede saa vidt som muligt i deres Evners Udfoldelse.

Ogsaa derfor var Krigen en Skamplet over alle andre i Nationernes Historie.

Mon de Mænd, der med en saa utilgivelig Letfærdighed havde udslynget Ordene: „Ein fröhlicher Krieg“, havde taget i Betragtning, hvad den fornøjelige Krig vilde komme til at berøve den nye Generation, hvorledes den saa at sige vilde være frataget sit naturlige,

faste Grundlag? Hvad kunde det blive for Væsener, fødte af Mødre, som havde levet Maaneder eller Aar i en bestandig, nervøs, rastløs, opslidende Angst? Og som uden Mandens Hjælp skulde opdrage dem i en Tid, hvor alt var Forvirring, hvor Kampen for Tilværelsen var mere haardhændet end nogensinde, og saa langt vanskeligere for denne Tidsalder end for de forrige Tider, fordi den tilvante Blødagtighed nu var saa langt større.

Georg kom op og stod ved Siden af ham.

„Men sover du ikke?“ Henrik saa hurtigt paa ham.

„Nej du, — jeg kan ikke i Aften. Se, hvor Himlen er smuk! — Jeg kunde ikke falde i Søvn. Jeg laa og tænkte paa saa mange Ting, og saa vilde jeg gaa op og se, hvorledes du havde det her oppe.“

„Jeg stod og tænkte paa Krigen.“

„Ja, hvornaar gør man egentlig ikke det.“

„Jeg tænkte paa de smaa Børn, som i denne Nat mister deres Fader, — paa de Mænd, som dør i denne Nat uden nogen Sinde at have set det Barn, de venter skal blive født dem.“

Natten udenom dem var forunderlig stille. De blev begge grebne af dette tunge, lydløse Mørkes sære Stemning. De faa Stjerner højt oppe syntes endnu fjernere og koldere end ellers. Og de faste Skvulp af Bølgerne under Baadens Boug lød, som bankede en fredløs Natens Aand taalmodig og fortvivlet paa en stænget Port.

Henrik gøs uvilkaarligt.

„Hvad er der?“ Georg talte næsten irriteret. „Er der noget i Vejen med dig? Er du nervøs i Aften? Jeg synes, her var saa smukt, lige da jeg kom op, men nu synes jeg, her er endnu ubehageligere end nede i Ka-

hytten. Jeg tror, jeg gaar og lægger mig igen.«

Henrik svarede ikke. Georg gjorde en Bevægelse som for at gaa, men blev alligevel staaende og saa spejdende ud over den tunge, rolige Sø.

De lyttede pludseligt begge to.

„Hvad er det?“

„Jeg ved det ikke. Ingenting vel.“

Henrik havde grebet Kikkerten og sat den for Øjnene, og Georg vendte sig pludseligt og saa' skarpt paa ham og saa', at hans Læber dirrede, og at hans Ansigt lyste med en underlig Bleghed gennem Mørket.

„Hvad er der i Vejen med dig, Mand, er du syg?“

Endnu inden han kunde svare, lød et Knald, et Glimt brød ud gennem Mørket og hvislede en Lysstribe op efter sig, et nyt Knald, — Skibet rykkede til, saa pludseligt og uventet, at de to Mænd nær var styrtet ned.

I samme Nu var alt i Bevægelse! Der lød Raab, Kommandoord, jagende Fodtrin! Et mørkt Legeme skød sig frem gennem Bølgerne og kom tæt ind mod Skibet, der krængede noget til Siden og dirrede i Fugerne.

Henrik havde grebet for sig, da Stødet kom. Hans Ansigt havde mistet ethvert Skær af Farve.

„Ja, — der er de,“ mumlede han. Saa jog han efter Georg, ned paa Dækket.

Undervandsbaaden var nu ganske nær. Den danske Kaptajns Stemme lød skarpt gennem Forvirringen, den syntes at sprænge sig Vej gennem Mørket og Angsten, forbitret, udfordrende.

Der svaredes paa Tysk, og derpaa paa daarligt Dansk. Saa blev der raabt, at Skibet var ved at synke.

„Vil De tage os om Bord?“ Det var Kaptajnens Stemme, der spurgte.

„Nej, De har jo Baadene.“

„Vore Papirer er i Orden, vi er Danske — Neutrale, — dette er imod Lovene.“

„Lovene —!“ Det kom haanligt hoverende. „Skynd Dem hellere lidt.“

„Tag mine Mænd om Bord, hører De.“

„Kunde aldrig falde mig ind.“

Der blev en kort Pavse.

„Gør Baadene klare,“ kommanderede Kaptajnen.

Folkene havde deres Instrukser. De var klare over, hvad hver især havde at gøre, og det blev altsammen gjort med en rolig Hurtighed. Henrik og Georg skulde i samme Baad. Georg havde under dette sendt nogle Trusler ud mod Fjenden gennem sine sammenbidte Tænder, men Henrik havde ikke talt, knapt gjort en Bevægelse. Hans Ansigt var ligesom stivnet. Georg tog et haardt Tag i hans Skulder.

„Faa Redningsbæltet paa, Mand. Skuden synker om ti Minutter. Og kom saa, — vi klarer den jo nok — aa, I — — —,“ han knyttede Haanden mod Undervandsbaaden, som duvede blødt op og ned, og hvis Fører stod med Armene hvilende paa Kanten af Skibet og iagttog sit Offer med rolig Ligegyldighed.

„I skulde hellere rubbe Jer,“ mumlede han.

„Dette er ulovligt!“ raabte den danske Kaptajn igen. „Her er ingen Kontrebande om Bord — Papirerne er i Orden!“

„Hold op med det Vrøvl om Deres Papirer, hvad rager Deres Papirer mig. Jeg har nok i mine egne.“

Undervandsbaaden ventede et Par Minutter endnu,

for at overbevise sig om, at Skibet nu ogsaa virkelig sank. Saa gav han Ordre til at vende, og U-Baaden gled ud i Mørket og forsvandt.

Næsten samtidig var Folkene kommen i Redningsbaadene. Georg havde ikke et Øjeblik tabt sin Ro. Næsten muntert gav han Besked, ordnede, beroligede, og holdt samtidig Øje med Henrik, der hjalp med til at hejse Baaden ned med stadig det samme stivnede, følelsesløse Udtryk og uden at svare et Ord paa, hvad der blev sagt til ham.

En af Mændene var blevet saaret i Benet og blødt stærkt. Georg vilde finde noget at underbinde Saaret med og fo'r ned i Kahytten. Paa et Bord laa en tynd, rød og hvidtærnet Dug, og han rev den af, greb en Daa-se Kiks fra en Hylde og skyndte sig op.

Den Saarede var bragt ned i Baaden, man ventede kun paa Georg.

„Jeg er her, lad os saa komme afsted, Folkens. Det blæser jo ikke noget at tale om. Vi skal nok narre dem og komme helskindede hjem.“

Folkene saa langt efter Skuden, som duvede mere og mere, eftersom den fyldtes med Vand.

„Ro!“ raabte Kaptajnen fra den anden Baad. „Det er paa høje Tid. Vi bliver ellers sugede ned.“

De var ikke kommen mere end nogle faa Hundrede Meter bort, da Bølgenes Uro og heftige Skvulpen, en kogende Susen og et pludseligt, skarpt Glimt efterfulgt af en Eksplosion, fortalte dem, at deres Skib var gaaet under.

Natten blev stadig mørkere. De faa Stjerner skjultes af Skyer, og Folkene i den ene Baad raabte under-

tiden til den anden, ængstelige for at tabe den af Syne.

Georg havde straks givet sig til at forbinde den Mand, hvis Ben var blevet knust, og som laa halvt be-svimet af Blodtabet i Bunden af Baaden.

Henrik sad ved Aarerne og stirrede ud over den næsten sorte Vandflade, hvis toppede Bølger oplystes i en kort Stribe af en Lygte, som en af Folkene havde taget med om Bord og surret fast til Forstavnen. Lyset i den lille Lygte var kun et Par Tommer langt, men Mændenes Blik søgte bestandig hen til det, som var deres Redning afhængig af denne svage Flamme, der snart vilde være udbrændt.

Den saarede Matros stønnede og fortrak Ansigtet i Smerte.

„Er der en af Jer, som har en Cognaksflaske?“ spurgte Georg hurtigt.

I Skæret fra det urolige Lys kunde han se, at Matrosens Ansigt blev gustent. Hans Stønnen fik en anden, mere pibende Lyd.

Et Par af Mændene havde deres Flasker med i Bystlommerne, og de blev nu rakte beredvilligt frem.

Georg vristede den Saaredes Mund op og hældte noget Cognak ned mellem Læberne. Han vred utaalmodigt Hovedet om paa Siden, og mumlede et Par uforstaaelige Ord.

„Hvad er det, min Ven, — er der noget, De vil sige mig?“

„Træt — lad mig være — jeg vil helst sove.“

Georg saa hjælpeløst hen paa de andre, deres Blik hvilede medlidende paa den tunge Skikkelse i Baadens Bund.

„Han klarer den ikke længe!“ sagde en af dem dæmpet.

„Men hvad skal vi gøre?“

„Der er ingenting — uden at lade ham ligge roligt, — han bløder vel ikke mere?“

Georg bøjede sig ned over det knuste Ben og undersøgte det, saa godt han kunde, men han turde ikke røre ved den blodgennemtrukne Forbinding, da han i Mørket var bange for at komme til at gøre mere Skade end Gavn.

Da han rettede sig op igen, opdagede han, at Henriks Blik hvilede paa ham, og at han endelig igen syntes at forstaa, hvad der foregik udenom ham.

De tav nu alle. Der hørtes ingen anden Lyd end Bølgernes Slag mod Baaden og Aaretoldenes Knirken. Den ophidsede Anspændthed, de havde følt, gled over i en træt Slappelse. Før Morgenens kom, var der i hvert Fald ingen Hjælp at vente, det vidste de.

Den Saarede stønnede af og til, og da bøjede Georg sig straks ned over ham og prøvede paa at forstaa de afbrudte Ord.

„Bare han kunde sige os, om der er et Bud, han vil have bragt hjem. Han lever vist ikke til i Morgen,“ Georg lænede sig tæt hen imod Henrik og talte sagte. „Det eneste, jeg kan forstaa, er at han fryser saa forfærdeligt. Hvad kan vi gøre ved det, — vi har jo ikke mere end det ene Tæppe, og jeg kan ikke pakke ham bedre ind, end jeg har gjort.“

„Han er dødsens — ligesom vi andre.“

Det gav et Ryk igennem Georg. Henriks Stemme havde lydt, som var det en gammel Mands haabløse Af-

magt, der klagede igennem den. Saa lagde han med et fast Tag sin Arm om hans Skulder.

„Henrik, lad være at sige saadan noget, — vi ved jo ingenting. Saalænge der er Liv, er der Haab. Og vi har jo allesammen hele Lemmer endnu — undtagen ham der, Stakkel.“

„Jeg ved det bestemt, Georg, min Dreng, — ingen af os her i Baaden slipper levende hjem.“

„Det ligner ikke dig at tabe Modet paa den Maade.“

Henrik tav et Øjeblik. Det brød i ham, — maaske var det ubarmhjertigt at sige, hvad han tænkte. Men naar han nu følte det, — vidste det, — der var ingen Haab —.

„Jeg vidste det lige fra det første Øjeblik,“ sagde han, „i det Minut, de skød paa os, vidste jeg, at nu var det forbi. Forresten meget længere, — jeg er ellers ikke særlig overtroisk, jeg har søgt at slaa det hen, men denne Gang har det været ligesom noget lige fra den Dag vi rejste har staaet ved Siden af mig og sagt mig det og set paa mig med haarde, klare Øjne, — jeg kommer ikke hjem mere, jeg kommer aldrig mere tilbage til Ruth, — jeg ser aldrig mit Barn.“

En stivnende Rædsel krøb ind gennem Georgs Legeme, syntes at lamme det, syntes at gøre selve Hjertets Slag langsommere og omtaage hans Tanker. Og saa steg der noget lig Forbitrelse op i ham, — det kunde ikke være Meningen, dette her. Det var taabeligt, — oprørende. For et blot og bart Lune af en Undervandsbaadschef, skulde saa al Henriks, al hans egen Lykke ødelægges? Og Mary, som ventede ham! Som gik og længtes med al sin sunde, glade, velsignede Kærlighed

rede til ham, — skulde ogsaa hun rammes, hun, den skyldfrieste af alle?

Han knyttede Hænderne, saa Neglene borede sig dybt ind i Kødet.

Han vilde ikke, nej, han vilde ikke. Han vilde leve, — naar det blev Dag, skulde han raabe om Hjælp, saa hans Raab skulde flænge Luften og kalde Folk til, tvinge Hjælpen til at komme, om den saa var milevidt derfra.

Drukne her som en Hund, man sender tilbunds med en Sten om Halsen! Han vilde det ikke! Han vilde gøre Oprør, kæmpe mod alle de usynlige Fjender uden om ham, — mod Kulden og Mørket og Ensomheden, mod Havets Uendelighed, mod Menneskenes stakkels Afmægtighed.

Det hulkede i hans Bryst. Hvorfor — hvorfor? Hvad godt gjorde deres Død, hans og hans Kammeraters? Alle havde de nogen, som sad hjemme og ventede og ikke kunde sove for Angst. Hvert eneste af disse Menneskeliv her i denne skrøbelige Baad betød en Sum af Glæder og Kærlighed, af Smerte og Livsbegær. Døden — han kunde ikke, han vilde ikke tro, at den virkelig var over dem, ubønhørlig, uafvendelig.

Henrik begyndte at tale, — som var det en Bekendelse, en sidste, dybt fortrolig Tillid, han viste Vennen.

„Hvorfor er vi egentlig mere bange for Dødens Rædsel, end for Livets? De er os jo altid lige nær. Døden begynder i det Øjeblik, vi fødes. Den ligger som en lille, lurende Angst bag ved det alt sammen. Vi siger, vi er Mænd, og Mænd frygter ikke. Det er ikke sandt, Mennesket frygter altid. Der er intet andet at gøre, Georg, end at tro, at de begge er nødvendige, for at vi

skal naa en større Udvikling. Selv Kristus var bange for Døden, og han vidste dog mere, end vi ved. Men den, der har skabt Livet, maa have haft en Mening med at opretholde det, med at fortsætte det. Saa kan vi vel ogsaa lide, hvad vi skal lide, baade i Livets og i Dødens Time.“

Han standsede pludseligt. Manden, som laa i Bunden af Baaden med sit Hoved lænet ind mod Georgs Fod, gjorde en hastig, voldsom Bevægelse. Georg bøjede sig hurtigt ned over ham og greb hans Haand.

„Hvad er der, — er der noget, De vil sige mig, stakkels Ven?“

„Ja, — ja, — send Bud efter min Mor.“

„Jeg — det kan jeg ikke, — hun — —.“

Georgs Stemme brød over. Det hulkede i hans Bryst, og han saa bønfoldende op paa Henrik. Denne rettede sit Blik alvorligt mod den Saarede og løftede Haanden advarende. Uvilkaarligt standsede de Mænd, der roede, og hvilede paa Aarerne. Det første ganske svage Lys begyndte at tegne sig over de østlige Skyer, og Folkene trak neppe Vejret, medens deres blege Ansigter vendtes mod den døende Mand.

Der fo'r noget, som mindede om et Smil, over hans Mund.

„Nej, hun kan ikke komme, — nu ved jeg det jo — saa hils hende, — sig, at det var ikke saa slemt, — alt sammen, — jeg vilde bare gerne have — have set hende en Gang endnu. Min Mor — er saa gammel, — og hun har ingen andre end mig, — jeg vilde ingen noget ondt, hvorfor skulde hun saa miste mig — —.“

De sidste Ord var næsten uhørlige. Georg var knælet ned i Baaden og havde taget det hvide, kummerfulde

Ansigt mellem sine Hænder. De var kolde, men dog mærkedes det tunge Hoved som Is imod hans Fingre.

I næste Øjeblik følte han den Trækning, som er Dødens, dirre igennem det sammenbøjede Legeme.

Uvilkaarligt blottede Mændene et Øjeblik deres Hoveder. Derpaa gav de sig igen til at ro, men endnu slappere, andnu mere ligegyldigt end før. De vidste jo, det var et haabløst Arbejde. Den eneste Mulighed for Frelse laa i Mødet med et tilfældigt Skib. Men de var lammede af Træthed og Kulde. Denne uendelige Nat havde ligesom berøvet dem Troen paa, at Hjælpen i Tide vilde naa dem.

Lidt efter sagde Georg, og viste med en Haandbevægelse hen mod den Døde:

„Vi maa vel hellere — —?“

De forstod det alle og nikkede.

Saa rejste Henrik sig, tog sin Hue mellem Hænderne og sagde stille:

„Du, der nu er død, havde Ret, da du sagde om din Mor: Hvorfor skulde hun miste dig? Men du har givet dit Liv for dit Fædreland og for dine Landsmænd saa godt som nogen af dem, der ude i Løbegravene forsvarer, hvad deres er. Du er bleven dræbt af Fremmede, hvem du ikke vilde noget ondt. Nu faar du din Grav paa Havets dybe Bund, hvor Verdens Uro og Skrig og Pine aldrig naar hen. Hvil der i Fred og vent paa den Opstandelsens Morgen, da al Ret og al Uret skal drages frem i Lyset og mødes med sin Belønning eller sin Straf.

Fred med dit døde Legeme — Fred med din udødelige Sjæl, vor gode Kammerat.“

Langsomt bøjedes alle de blottede Hoveder uden-

om, og hver eneste af disse Mænd følte det, som var det til dem selv, at disse Afskedsord blev sagt. De var endnu levende, men i hvor mange Timer? Een Nat til som denne kom de ikke igennem, det forstod de.

Saa løftede de den døde Mand op og lod ham langsomt glide ud over Baadens Kant.

— — —

Nu, i den gryende Morgen, saa de sig spejdende om efter den anden Baad. Den var intetsteds at se. I Begyndelsen havde den, maaske ledet af det svage Skær fra Lygtens lille Lys, holdt sig i Nærheden, saa vidt muligt, men næsten fra den Tid, da Lyset var brændt ud, havde de intet hørt til Mændene derovre. Deres Kalden lød ikke mere. Bølgerne havde skilt Baadene fra hinanden. Saa vidt de kunde se omkring, var der intet uden Vand, og efter det usædvanlige Vindstille, som det havde været, begyndte Morgenens Blæst at vokse.

De frøs forfærdeligt. Deres Munde var blaa og stive, Øjnene saa underligt udslukte. De roede skiftevis, men de var for udmattede til, at Blodet rigtigt kunde komme i Cirkulation.

„I maa ikke falde sammen, I maa holde Udkig, bestandig,“ formanede Georg dem.

Han fik dem til at spise nogle Kiks og drikke den sidste Rest Cognak.

Han vilde ikke give fortabt. Bestandig saa han for sig sin lille engelske Pige, sin lille Mary, — hvor vilde hun græde — og prøve paa at skjule sin Sorg og være en tapper lille Kvinde — og sørge og sørge i de

lange ensomme Nætter, saa hendes milde Øjne vilde være tunge og glansløse, hver Gang de nye Morgener kom, der vilde kalde hende til nyt Arbejde, ny taalmodig, selvforbyggende Hjælpsomhed.

„Aa, lille Mary, min lille Pige!“ Ordene bankede i hans Hjerte, og bragte ham til et Øjeblik at skjule Ansigtet i sine Hænder.

Og saa var hendes Lod ikke anderledes end tusinde andres, end alle disse tapre Kvinders, der hver især gæmte over et dybt og hemmeligt Saar, som kun Døden kunde bringe dem Helbredelse for.

— — —

Ruth vaagnede med et Sæt, saa pludseligt, som havde nogen kaldt.

Hun rejste sig uvilkaarligt op og stirrede ud i den fuldkomment mørke Stue. Men det var jo helt Nat endnu — hun kunde ikke have sovet mere end et Par Timer. Alligevel var hun lysvaagen.

Hun sukkede utaalmødt og lagde sig tilbage paa Ryggen med Armene foldede under Nakken.

Hun kendte dette at vaagne saa pludseligt, saa voldsomt, — det betød, at Sønnen i mange Timer ikke vilde komme tilbage. Og disse søvnløse Nattetimer var endnu værre end Dagens. Saa kunde hun dog i det mindste gaa i sine Stuer, skrive til Henrik, undertiden besøge Ellen Andersen. Men denne Nattens hvileløse Uvirkomhed var værre end alt andet.

Mon Henrik nu sov — mon han havde Vagt, — hvor mon de var?

Georg var vel lykkelig — for hver Mil, de nærmede

sig England, var han jo en Mil nærmere ved den, han holdt af.

Det vilde blive helt rart at faa Mary herover. Hun maatte jo være forfærdelig sød. Hun vilde sikkert synes om Martha, — hun passede vist bedre til alt det Arbejde for andre, som Martha var saa optaget af, end hun selv gjorde. Men hun vilde nu alligevel, ogsaa for Henriks Skyld, gøre sit bedste. Det var jo sandt, at denne Tid mere end nogen anden behøvede Kvindernes Søsterskab.

For hver Mand, som finder sig i Krigen, er der en Kvinde, som elsker ham, og som ikke vil finde sig i den. Disse Ord maatte blive den nye Tids Løsen. Ja, naar Tyskland var bleven bragt til Fornuft, — men der maatte skarpLud til skurvet Hud, og Henrik havde saa mange Gange sagt, at England standsede ikke Krigen, før Tyskland havde lært, saa den aldrig glemte det mere, at der var Straf for Forbrydelse, ogsaa naar Forbryderen er en Stat, og at Straffen bør staa i Forhold til Forbrydelsen, saa at en Gentagelse ikke bliver mulig.

En ganske svag Lysstribe begyndte at tegne sig paa Væggen ligeoverfor hendes Seng. Det var aabenbart Døren ind til Spisestuen, som hun havde glemt at lukke, der var bleven staaende paa Klem, og nu lysnede det derinde, hvor Rullegardinerne ikke var trukne ned.

Det var saa underligt med disse nye Dage, der stadig og stadig igen voksede frem af det Mørke, som skilte dem fra hinanden. Man vidste aldrig, hvad saadan en ny Dag vilde bringe. Der blev ved at være Muligheder,

Overraskelser, lige indtil det Morgenskær kom, som skulde være det sidste, ens Øjne skulde se.

Mon den nye Dag, der meldte hende sin Ankomst ved denne smalle, ledrette Lysstribе, der kom inde fra hendes Spisestue, ikke kunde bringe hende Telegram fra Henrik?

De maatte jo dog være i England nu, efter al Beregning. Hun kunde forresten gaa op paa Rederens Kontor i Morgen og spørge, om de vidste noget. Hun kom der ellers saa sjældent som muligt. Det generede hende at staa mellem de fremmede Mennesker og spørge Nyt om sin Mand, — hun vidste ikke selv hvorfor. Og Henrik telegraferede jo ogsaa altid øjeblikkelig, naar han var kommen i Land.

Alligevel vilde hun nu gaa der op i Morgen og paa Hjemvejen gaa op til Ellen og se, om hun ikke kunde følge med hjem. Hun havde jo lovet Henrik at gaa Tur hver eneste Dag, medens han var borte, for Barnets Skyld. Og ikke sidde saadan og krybe sammen hjemme som hun plejede.

Mon det var Tanken om Barnet, som havde gjort Henrik anderledes denne Gang, end han plejede at være, naar han skulde rejse? Eller var det maaske blot hende, der syntes det? Det var ligesom han meget bedre forstod, hvor slemt det var for hende. Ja, forstaa det, — det havde han jo nok kunnet hele Tiden, men det havde alligevel været, som om det var en Fejl hos hende, som han havde Grund til at dadle hende for.

Han havde været alvorligere denne Gang. Men han var mere ængstelig. De allersidste Dage havde de næ-

sten byttet Roller, — hun havde grebet sig i at maatte opmuntre ham. Men det var nok for Barnets Skyld. For hvad ellers?

Han kunde naturligvis ikke være glad for at vide hende alene disse første kritiske Maaneder, og saa i den urolige og bedrøvede Stemning.

Aa — bare hun kunde sove! Det eneste Ønske hun havde, var at Tiden maatte gaa, baade Dagenes og Nætternes langsomme Timer. Og den Tid, hun sov bort, fik hun dog lettest Bugt med.

Det var nu alligevel underligt, at Mennesker, der holdt saa usigelig meget af hinanden, ikke havde det i deres Magt at sætte sig, — ved en Slags sjælelig Telegraf, — i Forbindelse med hinanden. Henrik sagde jo ogsaa, at vi havde saa mange Evner, som vi ikke tog i Brug, aldrig gjorde noget for at udvikle, og som derfor smuldrede hen. Hele det store Felt, som man kaldte Instinktet, og som Dyr havde noget af endnu, — hvorfor blev der aldrig regnet med det? Og naar det virkelig undertiden gjorde sig gældende, — man hørte jo om det, hørte for Eksempel om Sømænds Hustruer, som havde faaet Bud fra deres druknende Mænd, — saa blev det bare slaaet hen som Overtro og Kvindehysteri. Hvor taabeligt, — som om Mennesker, der ingenting begreb af Naturens Love, som ikke engang kunde forklare, hvorledes Blomsterne fik deres Duft, — skulde kunne forstaa alle deres Sjæls hemmelige Love og Kræfter.

Telepathi eksisterede jo dog, — men hvem brød sig om at studere eller anvende den.

Og nu skulde hun, der altid kunde gætte Henriks

Stemninger, Følelser, Tanker, naar de var sammen, nu skulde hun ligge her og ængstes for ham og ikke have noget Begreb om, enten han var — — —

Nej, — hun turde ikke tænke, hun maatte sove. Den Tanke, hun altid standsede foran og aldrig turde gaa videre med, var som en Trækugle i Vandet. Hvor ofte hun end huggede den ned, naar den kom op til Overfladen, hvor meget hun ønskede, den skulde gaa ned mod Bunden, den kom dog altid op igen. Det var saa haabløst, saa haabløst altsammen.

Hun følte en ubehagelig Hede i Kinderne, og hendes Øjne var tørre og brændende. Hun var saa træt. Hvor tryk og lykkelig vilde hun ikke sove næste Nat, dersom den nye Dag bragte hende Telegrammet.

Ak, den nye Dag, som Menneskene aldrig kendte, den kom saa langsom og lys og røbede intet om, hvad den senere vilde bringe.

Den var nu her inde i hendes Soveværelse, — om hun nu bad, rigtig inderligt, at den vilde bringe hende Bud om, at han var i Sikkerhed — skete det saa mon ikke.

Lutter alvorlige Ansigter rundt om — eller var det kun en Indbildning. Var hun nervøs i Dag, fordi hun havde sovet endog usædvanlig daarligt?

De hviskede sammen, og den ene af dem vendte sig paa Vejen ind i et andet Kontor om og saa paa hende.

»Tag endelig Plads — Frue — vi skal straks være til Tjeneste.«

Hun syntes, at den unge Mand var saa mærkværdig omhyggelig, syntes i det hele, at Tonen heroppe var ganske anderledes, end den plejede at være, men maaske tog hun fejl. Hun kom her jo saa sjældent.

Mon de havde særlig travlt i Dag? Det varede saa ualmindelig længe. Ellers plejede hun kun at tale med en af de unge Kontorister, som sagde hende kort og venligt Besked, men i Dag var det, som om de allesammen baade iagttog hende og samtidig undgik hende.

Gid det ikke maatte vare alt for længe, for hun følte en ubehagelig Svimmelhed. Ikke stærk, ganske vist, hun var klar over alt, hvad der foregik, men hendes Hjerter dunkede saa underligt, ligesom om det mødte et Pres, der snærede sammen om det, men kunde hun blot komme ud i Luften, gik det vel over. Her var nu ogsaa saa varmt, naar man kom ind fra Kulden udenfor.

En af de unge Mænd stod pludselig foran hende.

»Jeg skulde bede Fruen følge med ind i et andet Kontor.«

Hun saa' op med paa ham med et stift, grundende Udtryk i Øjnene. Hvorfor skulde hun ind i et andet Kontor? Det plejede hun jo aldrig.

»Kan De ikke sige mig Besked her, — jeg vil nødig gøre for megen Ulejlighed. Det er jo ikke af større Betydning, for jeg ved jo, min Mand telegraferer til mig, saasnart han er kommen til England.«

»Men en af Direktørerne vilde gerne tale med Fruen.«

Hun blev siddende og kunde ikke flytte Blikket fra Ansigtet der foran hende. Var der ikke noget aparte

ved det? Det var ligesom slet ikke forretningsmæssigt. Men hun maatte gaa ind, — skønt, — gid hun aldrig var gaaet her op, bare hun havde kunnet finde paa en Undskyldning og være sluppet bort herfra og komme hjem — aa, bare komme hjem.

Endelig fik hun da rejst sig op og gik med smaa stive Skridt hen over Gulvet. Den unge Mand var hele Tiden ved Siden af hende. Det irriterede hende. Han gik jo der, som om han ventede, at hun pludselig skulde falde om og vilde være parat til at gribe hende.

Uvilkaarligt prøvede hun paa at ranke sig. Hun behøvede heldigvis ingen Hjælp af fremmede Mennesker. Hjælp — hvad skulde hun i det hele taget hjælpes for?

Nu aabnede han Døren ind til en Stue, der forekom hende forunderlig stor, saa stor, at Vejen hen til Bordet, hvor en Herre sad og skrev, syntes uoverkommelig lang. Og pludselig var ogsaa den Herre, som havde siddet og skrevet, henne ved Siden af hende, og han sagde nogle Ord til den unge Mand, som fik en Stol skubbet ind under hende, og saa skyndte sig ud. Nu blev Svimmelheden stærkere, og det maatte den endelig ikke. Hun kunde da ikke sidde her i Direktørens Kontor og besvime. Hvad vilde Henrik sige til det? Han vilde straks tænke paa, at det ikke kunde være sundt for Barnet, og hun havde jo lovet ham at passe i den Grad godt paa sit Helbred.

»Jeg ser, at De allerede har hørt noget, — men vær nu endelig rolig. Vi ved jo ikke noget bestemt. Naar den ene Baad er reddet, kan den anden jo lige saa godt være det. Hust dog paa, kære Frue, at — —

Han standsede. Udtrykket i det fordrejede Ansigt gjorde ham det umuligt at gaa videre.

»Hvad mener De — jeg ved ingen Ting, — hvilken Baad er reddet, — hvem er det, man ikke ved noget om?«

Direktøren rørte ved en lille Klokke, den unge Mand kom ind igen, fik en Besked og gik, med et forskrækket Blik paa hende.

»Jeg troede, De vidste, — at De havde hørt, mener jeg, — De saa' saa medtaget ud, da De kom ind, at jeg ikke kunde tænke mig andet, end at De havde talt med nogen. »Maria« er forlist, — blev torpederet, — Mandskabet kom i Baadene og den Baad, som Kaptajnen var i, blev optaget af et engelsk Skib. Han og Halvdelen af Mandskabet er altsaa reddet. Om den anden Baad ved vi intet. Men, ikke sandt, vi har jo Lov til at haabe, at den ogsaa er bleven fundet.«

Ruth havde ikke vendt Blikket fra hans Mund, medens han talte. Hans Ord lød, som om de kom langt, langt borte fra. Hun forstod det heller ikke helt, — kun dette, at Henrik var ude paa Havet i en aaben Baad, og ingen vidste noget om ham. — Henrik var ude i en aaben Baad — —

Hun vilde sige Ordene, men kunde ikke faa dem frem. Hun sad kun og bevægede Læberne og syntes, at den uhyre Stue blev endnu større, videde sig ud, saa Herren der ved Skrivebordet kom til at sidde et umaadelig langt Stykke fra hende, saa det var nødvendigt at raabe, hvis han skulde kunne forstaa hende. Og saa prøvede hun paa at raabe:

»Er Henrik ude paa Havet i en aaben Baad — og ingen ved noget om ham —?«

Hun vidste ikke, om hun havde raabt, men hun mærkede, at den unge Mand stod bøjet over hende og vilde presse et Vinglas ind mod hendes Mund.

Hun værgede for sig, — hun vilde ikke tvinges til at drikke noget, — hun vilde kun hjem — hjem —

Saa mærkede hun, at hun blev løftet op og lagt ned, og at Luften syntes at fyldes af en forfærdelig Susen, som pinte hendes Nerver, og at hun ikke kunde se andet end høje Bølger, fra hvis Top en Baad gled ned mod Bølgedalen, og paa sin Vej bestandig forsvandt ind i den Hulning, som Bølgen dannede. Hver Gang, den var der inde, overskygget af den hvide Skumtop, suget tilbage mod Hulningens Dyb, maatte hun skrige af Rædsel for, at den forsvandt, men bestandig kom den tilsyne ved Bølgens Fod, for saa igen at blive løftet op af den næste Bølgespids.

Samtidig havde hun en Følelse af, at det ikke var Virkelighed, men alligevel — hvad kunde denne bestandige Brusen være andet Bølgernes Støjen?

Billedet af Baaden blev tydeligere, og hun hørte Stemmer udenom sig, som sagde noget om en Vogn og at køre hjem, og man spurgte hende, om hun troede, hun nu kunde staa op.

Og saa var hun hjemme, — efter en endeløs Køretur, der plagede hende, fordi hun bestandig mærkede fremmede Mennesker omkring sig, og kun følte Længsel efter at maatte være alene.

Men noget efter var hun bleven lagt paa sin Seng og saa forstod hun, at det var Martha, som sad ved Siden af hende. Men hvor Martha græd! Hun troede vist,

at Ruth sov, for ellers havde hun ikke grædt saaledes.

Og Ruth blev ved at se for sig den lille aabne Baad, som Henrik sad i, og som gled fra Bølgens Kam ned mod den sugende Bue, standsede et Nu i den roligere Bøgedal og løftedes op af den næste Top.

Det Billede forfulgte hende i Ugevis. Martha var hos hende og Ellen, og de gik saa sagte og talte saa dæmpet, og somme Tider troede hun virkelig, at alt det med Baaden, som Henrik sad i, var Indbildning, og at der intet Hav var i Nærheden af hende, men kun hendes egne Stuer. Men til andre Tider var Baaden og Bølgerne og deres Brus og Skummen og deres hvide, høje, kogende Toppe det eneste virkelige og det eneste nærværende.

Af og til spurgte hun, om Henrik snart kom hjem, og fik bestandig det samme Svar: Man vidste ingen Ting, man havde ingen Underretning faaet. De vilde sende Bud fra Kontoret, lige saa snart de fik noget som helst at vide.

Men Ugerne gik og Budet kom aldrig.

Den lille aabne Baad ude paa det store Hav, — hvor var den? Henrik, som havde været ombord i den, hvor var han henne?

Ruth blev ved i sin syge Fantasi at se den for sig, løftet og sænket, løftet og sænket. Men Bølgerne gav intet Svar, Menneskene gav intet Svar. Det eneste Svar, hun fik, var Marthas Taarer og Ellens medlidende Blik.

Og da hun kom op og begyndte at gaa rundt i sine Stuer, sagde Lægen til hende, at hun maatte tage sig sammen — for Barnets Skyld. Dets Liv havde været

i Fare, nu risikerede hun dets Sundhed, dersom hun ikke passede paa.

Ellen sagde det samme til hende, blot med andre Ord, og talte om, hvorledes Henrik havde bedt hende tage Hensyn til deres Barn. Han vilde jo selv paa alle Maader have vogtet og varet det, hvis han blot havde kunnet. Nu maatte hun give det dobbelt Omhu.

Og Martha kom med gode Raad, og Ruth hørte paa dem alle og lod dem gaa og komme, som de vilde. Og naar hun var alene, sad hun Timevis ved Vinduet og stirrede frem for sig, med sine taalmodige Øjne og sit ubevægelige Ansigt, og Gang paa Gang kom det gamle Billede fra hendes Feberfantasier frem igen og opfyldte hendes Sind.

Og saaledes ventede Ruth paa sit Barn.

En Dag kom der et Brev fra England, fra Mary.

»Min kære Ruth!

Nu er jeg igen bleven mig selv saa meget, at jeg kan skrive til dig. Jeg vil slet ikke tale om, hvad vi to har mistet. Sit Tab og sit Savn kan et Menne-ske føle, men man kan ikke forklare det, og det vilde jo heller ikke hjælpe nogen. Georg fortalte mig saa meget om dig og om dit og Henriks Ægteskab. Han sagde, at han vilde ikke forlange, at jeg skulde holde mere af ham, end du holdt af din Mand. Med det vilde han være tilfreds, og da han i den Retning ikke

var nøjsom, saa kan jeg forstaa, hvorledes I har haft det med hinanden.

Jeg har, medens du var syg, faaet Brev fra Martha, og hun skrev, at du ventede et lille Barn. Ruth, du ved vist ikke, hvor du er lykkelig i Sammenligning med mig. Lige fra jeg var ganske ung, har det staaet for mig som det bedste i Verden at have et Barn, næsten allermest, naar man blev gammel og kunde være sine Børn til Nytte med sine Raad, kunde trøste og skærme dem, naar de havde været ude i Verden og haft det ondt. Og saa synes jeg, det er saa smukt dette, at ens Kærlighed lever videre i ens Børn. Derfor synes jeg ogsaa, at et Barn med den Mand, en Kvinde har elsket, maa være noget helt andet end Børnene, der kommer i de ligegyldige Ægteskaber. — Saa holder man naturligvis af Barnet, som det Væsen, det er i sig selv, men elsker man dets Fader, saa maa disse to Følelser smelte sammen og forenes paa en Maade, der maa skabe en Kvinde den højeste Lykke.

Saa lykkelig er du, Ruth, og Gudskelov for det. Jeg er saa fattig i Sammenligning med dig, og dog saa meget rigere end saa mange, mange andre. Georg fik dog sagt mig, at han holdt af mig. Hvad havde Livet været for mig i Sammenligning med nu, ifald han var død paa den forrige Rejse. Nu ved jeg, at jeg var i hans Tanker lige til det sidste, og jeg ved, at de sidste Maaneder han levede, gjorde Visheden om, at vi to tilhørte hinanden, ham lykkelig. Det er det største, mit Liv har bragt mig og

nogen Sinde vil bringe mig, at jeg virkelig var den, som kunde give ham størst Glæde. Naar Krigen er forbi, kommer jeg over til dig, men jeg maa vente til den Tid, skønt jeg gerne rejste straks, men jeg kan ikke forlade mit Arbejde her. England venter, at enhver Kvinde gør sin Pligt! Det har hidtil ikke ventet forgæves og kommer heller ikke til det. —

Krigen er forfærdelig, Ruth. Men mere og mere tror jeg, den var nødvendig. Verden var bleven saa fuld af Uret. Dette har ryddet op, alt dette utrolige, som vi nu er midt i. De giftige Blomsters Frø flyver til alle Sider, og man faar ikke Bugt med dem, før Roden er rykket op. Denne Krig er den Kniv, som skal luge Militarismens Rod op, men Roden er haard og rækker dybt. Det maa vi være klare over. I tre Hundrede Aar har vi her i England haft Fred med vore Naboer. Naar denne Krig er forbi, vil alle de bedste Hjerter og de klareste Hjerner ordne Evropas Maskineri saaledes, at Freden herefter skal vare, — ikke blot for os, men for alle, — ikke i tre Hundrede Aar, men i tre Hundrede Tusinde Aar. Vore Fjender tvang os til Krigen, vi skal vide at tvinge dem til Freden, — til en Fred, de ikke formaar at bryde. Og for at naa dertil maa vi kæmpe, netop som vi gør det nu, — ogsaa for at Fjenderne kan lære, at selv de smaa Lande, ogsaa dit og Georgs Fædreland, har Ret til Ro og til at leve deres eget Liv.

Jeg skal fortælle dig, hvad en saaret, engelsk Sømand engang sagde til en dansk Dame, som kom ind paa det Hospital, hvor han laa, og bragte Pa-

tienterne Blomster. Han sagde: »Ja, Miss, dette her med Belgien, det var forfærdeligt, men De skal ikke være bange, for nu har Tyskerne lært, at England ikke finder sig i de smaa Staters Ødelæggelse. Vi skal nok passe paa Dem, Miss.«

Den danske Dame havde Taarer i Øjnene, da hun fortalte mig det, men det er saa betegnende. De smaa Stater skal herefter kunne leve i Tryghed. Det er en af de Ting, vi vil, og den skal vi naa.

Men naar Krigen er forbi, saa kommer jeg over til dig, Ruth, for jeg vil se dit Barn og jeg vil tale med dig. Vi to er Søstre, om nogen er det. Jeg tror aldrig, Kvinder har følt sig saa samhörige som i denne Tid, og saavist som der er et Valgslægtskab til, saavist ved jeg, at du og jeg vil føle os som Søstre, saa længe vi lever.

Din Dreng har ingen Fader, — jeg naaede aldrig at føde Georg et Barn. Saa lad ogsaa mig være Mor for din Dreng, saa faar han to Mødre, og jeg har et Barn at elske.

Lille, kære, stakkels — og alligevel lykkelige — Ruth, — jeg omfavner dig i Tankerne. Jeg græder lidt, Ruth, medens jeg slutter dette Brev, for det er altsammen saa forfærdelig haardt, — men Ruth, det taler vi ikke om.

Vi har været elsket af to af de bedste Mænd. De døde for deres Fædreland, lige saa fuldt som deres Brødre her ovre. En fælles Fjende dræbte dem, de faldt som Offer for den samme Haand, der knuste Belgien og gjorde Serbiens Folk fredløst. Nu vil vi

to, saa godt vi kan paa vor Maade, tage Arbejdet op efter dem.

Levvel, min Ven, Levvel, lille gode Ruth. Jeg beder i mine Bønner om Lykke for dit lille Barn.

Mary.«

— — —
Det var en Dag med blød, tung Luft og Smaaregn, at Søforhøret over »Maria« blev afholdt.

Ruth sad paa en af de forreste Bænke og holdt saa fast paa Ellen Andersens Haand, som skulde hun falde, hvis hun slap den. Hun sad og stirrede lige ud for sig, paa de høje Messingstænger, der bar de elektriske Lamper med de flade, hvide Kupler over. Paa Skranken med sit mørkerøde Klæde og lyse Træ. Paa Folk, som kom og gik. Et Par Journalister sad og talte sagte sammen, og ude i Forværelset var der Mænd, som tog deres Overfrakker af og hængte dem op. Hun kunde ikke lade være at fornemme det altsammen, skønt hun helst vilde være fri.

»Lille Ruth, du skulde vist ikke være gaaet her op,« sagde Marthas Stemme tæt mod hendes Øre.

Hun rystede paa Hovedet. Hun vilde være her, naturligtvis. Dersom de nu vidste noget, — og vidste de ingenting, ingen af dem, saa var ogsaa det som en Slags sidste Hilsen fra ham.

Og desuden — kunde det ikke hænde, at der undertiden ved Søforhør blev oplyst Ting, som kunde føre til nye Spor? Skønt — det skete ikke her. Det vidste hun.

— — —

Vidnernes Navne blev raabt op.

Saa hørte hun Assessorens rolige, venlige Stemme:

»Er alle de Overlevende fra »Maria« tilstede?»

»Ja!»

»De sejlede under dansk Flag, Kaptajn, ikke sandt. Neutralitetsmærkerne var i Orden?»

»Ja!»

»Skibsjournalen er gaaet tilbunds, men Kaptajnens Notebog blev reddet.« Assessoren bladede i den, medens han talte. »Efter den skulde det være om Aftenen Klokken 8 d. 5. Februar, at Undervandsbaaden viste sig og begyndte at fyre paa »Maria«. Er alle Vidnerne enige herom?»

»Ja!»

»Første Styrmand og første Mester opholdt sig da paa Kommandobroen. Har nogen af de Tilstedeværende set dem der?»

To af Mestrene meldte sig.

»Kaptajnen opdagede altsaa ikke U-Baaden, før den var ganske tæt ved?»

»Nej, det var mørkt. Søen ellers usædvanlig rolig.« Retsformanden bladede atter i Notebogen.

»De var i Kahytten, Kaptajn, da Skuddet lød?»

Jo, Kaptajnen havde været i Kahytten og alle Mand var øjeblikkelig kommen paa Dækket.

»Det var en U-Baad af den sædvanlige Nationalitet?»

»Ja, der var ingen Fejltagelse mulig.«

Og Kaptajnen afgav sin Beretning. Fortalte om sin Samtale med U-Baadens Chef, hvorledes denne saa var sejlet bort, og at Mændene alle var kommen i Baadene. Det rolige Vejr havde hjulpet dem, saa der ingen Ulyk-

ker var sket uden med den ene Matros, som havde faaet Benet knust, og han var kommen i den Baad, hvor 1. Styrmand og 1. Mester havde været. Maria sank saa langsomt, at de ikke havde løbet nogen Fare for at blive sugede med ned, og i Begyndelsen havde de kunnet holde sig tæt ved hinanden. Men efterhaanden var Vinden frisket op, og Natten havde været saa usædvanlig mørk, at de var kommen fra hinanden.

Der blev en Pavse. Ruth havde skjult Ansigtet i sine Hænder. Kaptajnens Stemme havde været saa rolig, men med en Tone af Harm og Sorg, som bragte hendes Hjerte til at vaande sig.

U-Baadens Chef var sejlet bort — de værgeløse Mænd ude paa det store, mørke Hav havde prøvet at holde sig tæt sammen, men Natten og Bølgerne havde skilt dem fra hinanden, — disse to skrøbelige Baade med deres levende Last.

Aa Gud, aa Gud — hvor kunde alt det faa Lov at ske?

»Og senere saa De intet til deres Kammerater?«

»Nej, — intet —!«

Men de havde mødt en anden Baad, henad Morgenstunden. Det var nogle af Mændene fra en spansk Damp, som var bleven torpederet, rimeligvis af den samme U-Baad, for det var sket knap tyve Minutter efter »Maria«s Forlis. Spanieren havde været tæt ved en norsk Bark, som havde prøvet paa at flygte. De vidste ikke, om det var lykkedes den, men de troede det ikke, for de havde hørt noget, der ikke kunde være andet end en Eksplosion, kort efter. En Time efter, at de havde

mødt Redningsbaaden fra Spanieren, havde de faaet Øje paa et engelsk Skib, som havde taget dem om Bord og bragt dem til England.

Bragt dem til England, — baade Ruth og Martha saa' i dette Øjeblik Georg for sig. Georg, straalende, lykkelig, forventningsfuld, spejdende ud over Havet i den Retning, hvor Marys Fædreland laa. Han havde talt Dage og Timer, til han skulde se Englands Kyst igen. Han havde aldrig brudt sig om Farerne, for sin store utaalmodige Kærligheds Skyld. Og saa skulde han aldrig igen se England, det Land, som havde givet ham det bedste, han vidste.

Det var nu altsammen forbi. Lille Mary skulde aldrig mere skynde sig hen for at modtage sin Ven. Han skulde aldrig mere løfte hende op i sine Arme og med sine gode Barneøjne fulde af Æmhed og Taknemlighed fortælle hende, at han var Verdens gladeste Sjæl.

Ak, lille Mary, din døde Lykke ligger dybt nede i det store Mørke, hvorover Bølgerne bliver ved at gaa og gaa i Ustandselighed.

Din — og saa mange, mange andres. I een kort Time blev tre Skibe sænkede. Een kort Time var nok for den tyske Kaptajn paa sin U-Baad, nok for ham til at faa sendt tre neutrale Skibe til Bunds.

Den Kaptajn kunde med Rette være stolt af sin Dagsgerning! Just paa den Tid, da Aftenklokkerne ringede Fred ud over Verden efter Dagens Uro, sendte han, — han vidste ikke selv hvor mange — af sine kristne Brødre ind i den evige Fred.

Formodentlig har han skyndt sig hjem til Tyskland

for stolt at aflægge Beretning om sin Heltegerning. Med løftet Hoved har han staaet og fortalt — kun een Time — og tre Baade. — De Ord, som vil være uudslettelig indgravet i Historiens Bøger, de Ord, hvormed Tyskland har gjort sine Søfolk og sin Flaade uforglemmelig til alle Tider, vil han visselig hviske til sig selv med Stolthed, medens han skynder sig ud til nye Heltegerninger — Ordene: »spurlost versenkt«.

— — —

Salen tømtes langsomt, da Forhøret var forbi.

Ruth, Martha og Ellen Andersen fulgtes ad. Ruth gik besværligt, hun vendte sit tynde, hvide Ansigt op mod den sagte Regn og de lave graa Skyer. Det saa ud, som gik der store Bølger deroppe over hendes Hoved. Og pludselig, hun vidste ikke hvorfor, saa' hun et Billede for sig.

Det var et fransk Billede, som Henrik havde faaet af en Ven, sidst han var i London, og havde bragt med hjem. Nu hang det i hendes Stue. Det forestillede et Landskab saa graat som Himlen i Dag, en Slagmark, hvor Soldater laa og sov. Nogle af de trætte og kummerfulde Ansigter var vendt lige op, hen over andre laa en bøjet Arm som til Beskyttelse. En af dem, en ganske ung Soldat, halvt Dreng endnu, havde i Søvn rejst sig op paa Albuen og rakte den anden Arm ud imod en Kvindeskikkelse, som bøjede sig velsignende og medynksfuldt hen imod ham. Hans magre Drengeansigt udtrykte al hans Hjemvé, hans Angst, hans Ensomhed, hele hans Barnesjæls Anklage mod denne ubegribelige Vé, der var kommen over ham.

Neden under Billedet stod kun Ordet »Maman!«

Ruth saa' det for sig, saa' det som tegnet hen over de drivende Skyer.

Det Barn, hun bar under sit Hjerte, hendes døde Elskedes Barn, skulde det engang faa en saadan Lod?

De havde dræbt hendes Mand — til hvilken Skæbne blev hendes Barn mon født?

Skyerne deroppe syntes at sænke sig dybere ned mod Jorden, fortrænge hinanden, jage hinanden og samles.

Hun følte det, som om hun kom fra sin Mands Begravelse. De havde jo kastet Jord paa ham deroppe i den halvmørke Stue, mellem de efterlevende Sømænd og de Dødes Efterladte.

Spørgsmaalet var bleven stillet og Svaret givet.

»Og senere saa De intet til deres Kammerater?«

»Nej, — intet —!«

Ordene havde lydt saa stille, som var det ganske daglig Tale, som var det en dagligdags Sag, de drøftede. Og det var det jo endelig ogsaa, — det var det mest dagligdags af alt, — Livet og Døden.

Og disse Levende, som saa længe efter stod og vidnede om de Døde, syntes at kaste Jorden paa deres usynlige Kister, at overgive dem til den ubrudte Hvile, at fortælle Ruth, at den sidste Rest af hendes haabløse Haab nu maatte være forbi.

Det blev sagt saa stilfærdigt, næsten mildt, og det brændte hendes Hjerte og synes at ramme hendes Øren som Kølleslag.

Forbi — forbi —.

Hun syntes at høre det trøstesløse Ord blive hvisket

ned imod hende af den faldende Regn, de graa og tunge
Skyer syntes at bære det med sig paa deres Flugt mod
Evigheden, og Vinden, der klagende svøbte sig om
hende og lagde sig ind mod hendes Bryst, gentog, som
et Ekko, det sorgfulde Ord, der vedblev at lyde inde i
hendes Hjerte, — forbi — forbi.

— — —

Og Ruth gik langsomt videre, til sit ensomme Hjem,
for at vente paa den Dag, der skulde bringe hende Bar-
net, — hendes døde Elskedes sidste Gave til hende

NYT NORDISK FORLAG

Tidligere udkom:

CHRISTEN FRIBERT
SKYGGE-KARAVANER

Roman — 3 Kr. 50 Øre

Af Bogens Omtale:

Prof. Georg Brandes skriver om „Skygge-Karavaner“: „Jeg har glædet mig ved den solide Dannelse, der er nedlagt i den, og ved dens unge Filosofi og Fantasi“.

Forf. Sophus Michaëlis: „Jeg har med særlig Glæde læst „Skygge-Karavaner“ og af den faaet Indtryk af høj kunstnerisk Stræben og ægte digterisk Følsomhed“.

Digteren Louis Levy: „En Bog om Ungdommen, i høj Grad levende, frisk og charmerende. Denne Forfatter sidder inde med virkelige Skribentevner, og hvor er det sjældent“.

Forf. Rich. Gandrup i „Politiken“: „Forf. til denne ikke helt almindelige Roman synes i Besiddelse af udmærkede Betingelser for at frembringe en Underholdningsliteratur, der vil blive højt skattet af det brede, læsende Publikum. Han viser i den foreliggende Bog en ret ualmindelig Behændighed i Brugen af Staffage og et vist Talent for at gøre en jævn Skildring spændende og levende“.

Dr. Hans Brix i „Nationaltidende“: „Det er sjældent, at man mellem de nye Bøger, som disse Aar bringer, træffer paa en, der til den Grad ikke ligner nogen af de andre, som „Skygge-Karavaner“. Man føler et glædeligt Pust af Ungdom og Nyhed ved Læsningen af Bogen“.

V. D. i „Aarhus Amtstidende“: „En mærkelig Bog — . Sproget er helt igennem smukt og klart, og man læser Bogen med stor Glæde fra først til sidst“.

NYT NORDISK FORLAG

(OTTO HALLING & CHR. NIELSEN)

SALOMON J. FRIFELDT

LYNG

AF HEDENS KRØNIKEBOG

3 Kr.

Af Pressens Anmeldelser:

Randers Dagblad: „Med Salomon J. Frifeldt tager en ny Digter Plads paa det jydske Parnas. Han har truffet Hedens Poesi og Stemning saa godt som nogen i dansk Litteratur“.

Aalborg Stiftstidende: „Der er Poesi, baade i Emnet og Udførelsen. „Lyng“ er absolut en Bog, man kan have Glæde af at læse“.

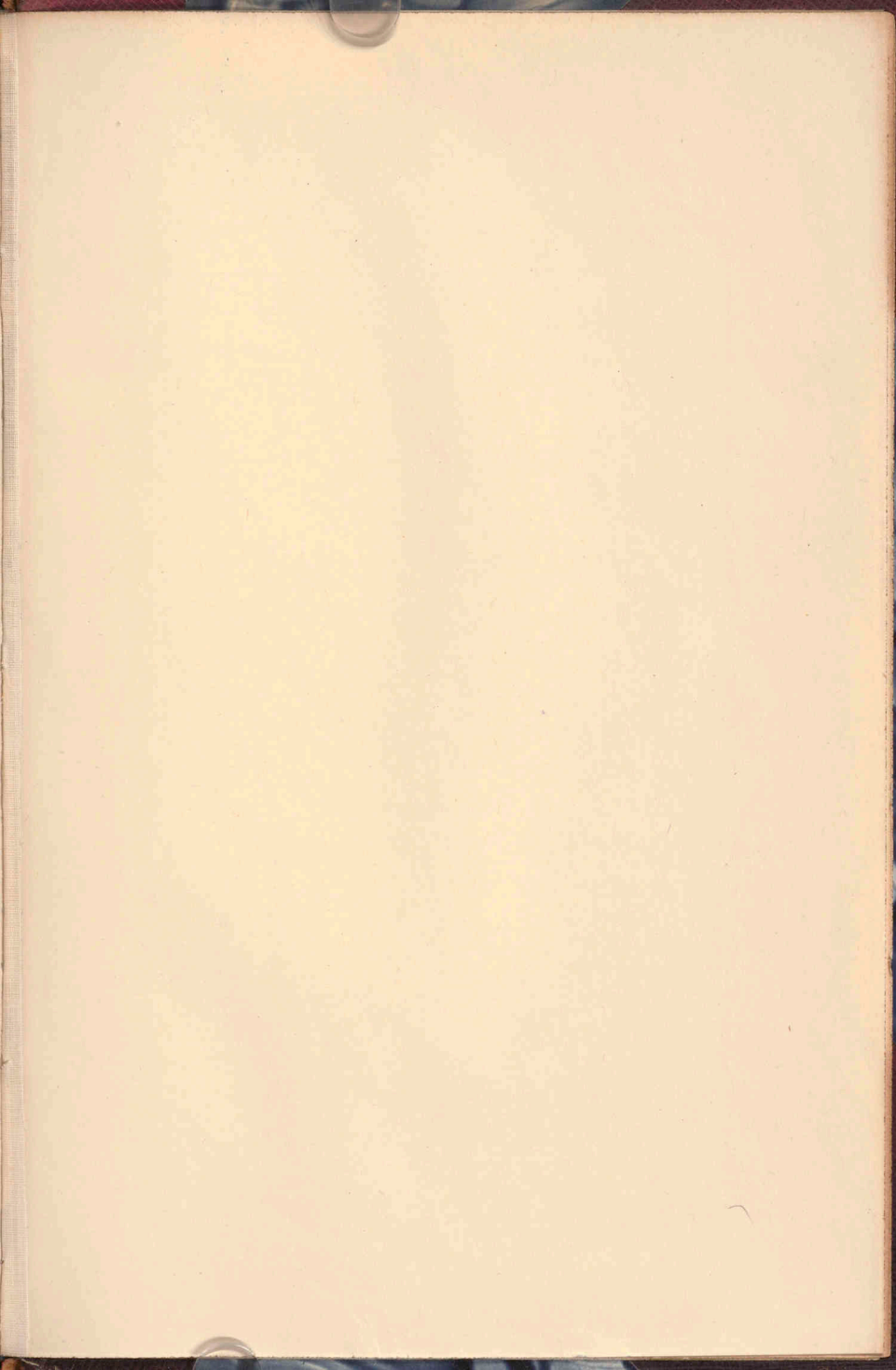
Varde Dagblad: „Naturligvis undgaar man ikke at nævne Navnet Blicher, denne Hedens gamle Stridsmand, der var trofast mod Lyng og Gyvel til det sidste, men Salomon J. Frifeldt er større Digter, end Blicher var det“.

Langelands Folkeblad: „Man bliver ikke skuffet ved Læsningen. I skarpe og kantede Konturer staar de seks smaa Noveller og dufter af Lyng som sent i Høst“.

Børsen: „Bogen kan ikke noksom anbefales til enhver, der har Interesse for jysk Natur og Folkeliv“.

Aarhus Amtstidende: „Det er en Tilfredsstillelse for en Gangs Skyld at have læst en Bog, der virkelig er i Stand til at gribe og berige Sindet“.

Odense Avis: „Af Hedens Krønikebog — kalder Forfatteren sin Bog, der bringer ham i Række med vore bedste Forfattere“.

Tidligere udkom:

Olga Eggers:

<i>Zigøjnerblod</i>	1903
<i>Moderne Ægteskab</i> ...	1904
<i>Penge. Roman</i>	1905
<i>Byen med de grønne Tage</i>	1906
<i>Den røde Synd</i>	1908
<i>Venedigs Datter. 2. Oplag</i>	1909
<i>En grim Kvindes Bekendelse</i>	1909
<i>Ada og hendes Hunde</i>	1909
<i>Af en Ensoms Optegnelser</i> ...	1910
<i>En stor Mands lille Datter. 2. Oplag</i>	1911
<i>Den glemte Gud</i>	1915
<i>De Derhjemme</i>	1916

